

Миколаївський національний аграрний університет
Міністерство освіти і науки України

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ДОЩЕНКО ЮЛІЯ СЕРГІЇВНА

УДК 658.5

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ»

Спеціальність 071 – облік і оподаткування
Галузь знань 07 – управління та адміністрування

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Науковий керівник: Вишневська Ольга Миколаївна, доктор економічних наук, професор, декан обліково-фінансового факультету.

Завідуюча кафедрою: Дубініна Марина Вікторівна, доктор економічних наук, професор.

ЗМІСТ

ВСТУП	12
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	15
1.1. Сутність логістичної діяльності підприємств аграрної сфери	15
1.2. Методи управління логістичними витратами	23
1.3. Теоретичні засади обліку логістичних витрат, оподаткування діяльності підприємств аграрної сфери	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ТА НАПРЯМИ ЇХНЬОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ	38
2.1. Особливості аналітичної роботи на підприємстві	38
2.2. Аналіз логістичних витрат діяльності підприємства	58
2.3. Напрями розвитку логістики та управління витратами	65
РОЗДІЛ 3. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	75
3.1. Первинний облік логістичних витрат	75
3.2. Зведений облік логістичних витрат	81
3.3. Напрями вдосконалення обліку логістичних витрат, бюджетування	83
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	92
ДОДАТКИ	

АНОТАЦІЯ

Дощенко Ю.С. «Обліково-аналітичне забезпечення логістичної діяльності підприємств аграрної сфери». — Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «Магістр» за спеціальністю 071 облік і оподаткування у галузі знань 07 – Управління та адміністрування. — Миколаївський національний аграрний університет, Миколаїв, 2022.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування сутності обліково-аналітичного забезпечення логістичної діяльності підприємств аграрної сфери.

Досліджено економічну сутність поняття логістики та логістичних витрат за думками науковців. Визначено, що основними елементами логістичної діяльності є матеріальний, інформаційний, трудовий, фінансовий та сервісний потік.

Виділено два рівні логістичних систем: макрологістика, завданням якої є розгляд глобальних проблем управління матеріальними та інформаційними процесами, та мікрологістика, яка вивчає локальні проблеми управління матеріальними та інформаційними потоками на рівні підприємства.

Обумовлено, що логістична діяльність є ключовим чинником впливу на прибутковість підприємства. Для підприємств різної галузевої приналежності значимість кожного елементу класифікації логістичних витрат та який саме рівень логістичної системи вони займають різні. Підприємство повинно поєднувати важливі, з точки зору організації управлінського процесу, моменти, які характерні для його діяльності.

Досліджено, як використання штучного інтелекту в аграрній сфері дозволяє найбільш ефективно, швидко, якісно керувати всіма технологічними процесами підприємства. Основними напрямками застосування штучного інтелекту в аграрній сфері є: інтелектуальний моніторинг полів і саджанців, сільськогосподарська робототехніка, розумна аналітика, машинне навчання для

роботи з полями і культурами, вивчення та аналіз супутникових знімків. Впровадження комп'ютерних технологій зменшує ризик помилкових дій в організації виробничого процесу.

Узагальнено методи управління логістичними витратами та надано характеристику, а саме таких як Absorption costing, Direct costing, Standard costing, Target costing, Kaizen costing, LLS, Just-in-time та інші.

Визначено, що дієве логістичне управління ґрунтується на принципі бюджетування логістичних витрат. Виокремлено основні принципи бюджетування, такі як: повнота, реальність, інтегрованість, гнучкість та економічність. Бюджет логістичних витрат: уточнює видову структуру відображених в ньому логістичних витрат; визначає місця виникнення цих витрат, тобто ті організаційні підрозділи підприємства, які реалізують логістичні процеси; уточнює період, на який встановлюються ліміти логістичних витрат. Зазначено на які моменти необхідно звернути увагу при складанні бюджету підприємства.

Сформовано алгоритм відображення логістичних витрат в обліку. Обумовлено, що специфіка аграрної сфери спонукає до особливих підходів до оподаткування суб'єктів господарювання аграрної сфери. Проаналізувавши чинне законодавство, виділили для підприємства аграрної сфери дві можливі системи оподаткування: загальна система оподаткування (сплата податку на прибуток) або спрощена система оподаткування (сплата єдиного податку четвертої групи). Контроль за дотриманням податкової дисципліни в Україні здійснює Державна фіскальна служба, через податковий аудит.

Виділено принципи організації інформаційно-аналітичного процесу, які необхідні та придатні для здійснення аналітичних і управлінських процедур, що забезпечують ефективну господарсько-фінансову діяльність підприємства.

Сформовано основні джерела інформації для економічного аналізу. Висунуто вимоги до обліково-аналітичної інформації, яка повинна надавати користувачам інформацію про поточний та перспективний стан, динаміку розвитку та фінансовий стан підприємства, забезпечувати внутрішній контроль

за діяльністю підприємства та на основі якої буде сформовано вірні управлінські рішення.

Проведено оцінку діяльності підприємства аграрної сфери — ТОВ «Минерал-Трейд». Визначено конкурентне середовище підприємства, проаналізовано показники рентабельності, фінансового стану, переваги та недоліки діяльності підприємства (зростання рівня прибутковості, створення робочих місць, наявність попиту з боку покупців, асортимент товару, визначено, що код УКТ ЗЕД мінеральних добрив відноситься до ризикованим операціям та знаходиться під контролем податкових органів, підприємство має суттєву залежність від постачальників, оскільки термін поставки товару коливається від одного дня до місяця, залежність від сезонного попиту на добрива, а також коливання цін.

Проведено аналіз динаміки та структури логістичних витрат ТОВ «Минерал-Трейд». Представлено схему впливу чинників, що впливають на розмір логістичних витрат підприємства. Надійність поставок та готовність до здійснення поставки підприємством знаходиться на високому рівні. Виявлено, що логістичні витрати підприємства за досліджуваний період зросли і найбільшу питому вагу за часткою в структурі логістичних витрат припадає на витрати на збут. Недоліками в логістичній системі ТОВ «Минерал-Трейд» є ризики порушення в постачаннях, неготовність вантажу в установленій термін, порушення термінів, невиконання фінансових зобов'язань учасниками в логістичній системі, відмова транспортного засобу, як результат, можливі затримки доставки вантажу та підвищення ймовірності виникнення інших ризиків.

Виокремлено чотири категорії виробничих стратегій підприємства, надано характеристику. Зазначено підходи у формування і впровадження у життя маркетингових стратегій. Схематично відображено розробку маркетингової стратегії на підприємстві. За результатами дослідження визначено, що ТОВ «Минерал-Трейд» використовує в своїй діяльності транспортно-аутсорсингову компанію, яка дозволяє скоротити логістичні

витрати підприємства. Було визначено найважливіші критерії вибору таких компаній через систему ранжування. Порівняно переваги та недоліки у використанні аутсорсингової компанії ТОВ «Минерал-Трейд» і визначено, що поряд з численними перевагами є значна кількість недоліків, які можуть викликати невикористані ризики та ускладнення бізнес-процесів. Саме тому необхідно ретельно аналізувати співвідношення можливих вигод та ризиків.

Запропоновано напрямок розвитку логістичної діяльності для ТОВ «Минерал-трейд» - використання програмного продукту з управління витратами SAP R3. Рішення R3 SAP дозволяють компанії: підвищити якість управлінських рішень і як наслідок – загальну якість планування; знизити собівартість продукції/послуг; оптимізувати логістичні витрати; оптимізувати фінансову, податкову та бухгалтерську звітність; забезпечити прозорість діяльності; швидко адаптуватися до умов ведення бізнесу, що змінюються під впливом ринку.

Сформовано та надано характеристику основними первинним документами, що супроводжують діяльність ТОВ «Минерал-Трейд» у ролі постачальника або покупця, таких як договір, специфікація, рахунок, банківська виписка, податкова накладна та видаткова накладна.

Адаптаційна стратегія, яка обумовлена у кваліфікаційній роботі, передбачає доцільність для впровадження на невеликих підприємствах, які характеризуються невеликими масштабами виробничої діяльності, стабільним, вузьким асортиментом продукції, низьким рівнем інноваційної активності та витрат на неї. Проте за невеликих обсягів виробництва вони можуть краще реагувати на потреби споживачів, враховувати їх побажання та потреби, за рахунок чого мати конкурентні переваги. Запропоновано впровадження системи внутрішнього контролю на підприємстві ТОВ «Минерал-Трейд», яка спрямована на надання керівнику підприємства об'єктивної незалежної оцінки стану системи внутрішнього контролю та основних ризиків діяльності компанії.

Обґрунтовано доцільність запровадження на ТОВ «Минерал-Трейд» систему бюджетування за допомогою програмного продукту Oracle Financial

Analyzer. Дана програма допоможе координувати та раціоналізує процес ведення бюджету на підприємстві, допоможе будувати прогнози, розраховувати співвідношення ефективності та інші складні аналітичні показники. Це дасть змогу створити ефективну систему управління, привчити працівників складати плани і приймати рішення на підставі обґрунтованих розрахунків, допоможе вдосконалити логістичні процеси, підвищиться ефективність роботи логістичної системи та зросте прибуток.

Запропоновано ТОВ «Минерал-Трейд» доповнити чинний перелік статей витрат статтею «Логістичні витрати» та відображення інформації про логістичні витрати на окремому субрахунку до синтетичного рахунка 29 «Витрати на логістику», деталізуючи логістичні операції в оперативному режимі у підсистемі управлінського обліку. Обґрунтовано, що запровадження новітніх технологій у вигляді програмних продуктів допоможе оптимізувати логістичні витрати, підвищити рівень конкурентоспроможності організації та приймати правильні управлінські рішення.

Ключові слова: аутсорсинг, бюджетування, внутрішній контроль, інформаційна логістика, логістика, логістична діяльність, управління та оптимізація витрат.

Doshchenko Y. S. Accounting and analytical support of the logistics activities of the agricultural fields. - The qualification work on the rights of the manuscript.

The qualification work for the degree of the "Master" in specialty 071 accounting and taxation in the field of knowledge 07 - Management and Administration. - Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, 2022.

The purpose of the qualification work is to substantiate the essence of the accounting and analytical support of the logistics activities of the agricultural fields.

According to scientists, the author studied the economic essence of the concept of logistics and logistics costs. It is determined that the main elements of the logistics activities are material, information, labor, financial and service flows.

There are 2 levels of logistics systems: macrologistics which aims are to address global issues of management of the material and information processes, and

micrologistics, which studies local problems of management of material and information flows at the enterprise level.

It is stipulated that logistics activity is a key factor influencing the profitability of the enterprise. For enterprises of different industries, the importance of each element of the classification of logistics costs and what level of logistics system they occupy is different.

The company must combine important, in terms of organization of the management process, the points that are characteristic of its activities.

The author investigated how the use of artificial intelligence in the agricultural sector allows the most efficient, fast, high quality management of all technological processes of the enterprise. The main areas of application of artificial intelligence in agriculture are: intelligent monitoring of fields and seedlings, agricultural robotics, intelligent analytics, machine learning to work with fields and crops, study and analysis of satellite images. The introduction of computer technology reduces the risk of erroneous actions in the organization of the production process.

The work generalizes methods of logistics cost management and gives the characteristics, namely such as Absorption costing, Direct costing, Standard costing, Target costing, Kaizen costing, LLS, Just-in-time and others.

The author determines that effective logistics management is based on the principle of budgeting logistics costs. The basic principles of the budgeting are highlighted, such as: completeness, reality, integration, flexibility and economy. Logistics cost budget: specifies the species structure of the logistics costs reflected in it; determines the places of origin of these costs, that is, those organizational units of the enterprise that implement logistics processes; specifies the period for which the limits of logistics costs are set. It is indicated what points should be taken into account when drawing up the budget of the enterprise.

It forms an algorithm for displaying logistics costs in accounting. It is due to the fact that the specifics of the agricultural sector encourages special approaches to taxation of economic entities in the agricultural sector. After analyzing the current legislation, the work identified two possible tax systems for the agricultural

enterprise: the general system of taxation (payment of income tax) or the simplified system of taxation (payment of the single tax of the fourth group). The State Fiscal Service carries out the control over the observance of tax discipline in Ukraine through the tax audit.

It highlights the principles of organization of information-analytical process, which are necessary and suitable for the implementation of analytical and management procedures that ensure effective economic and financial activities of the enterprise.

The work forms the main sources of information for economic analysis. It sets the requirements for accounting and analytical information, which should provide users with information about the current and future state, the dynamics of the development and the financial condition of the enterprise, provide the internal control over the enterprise and on the basis of which the right management decisions will be formed.

The author carries out the assessment of economic and financial activity of the researched enterprise, in particular: the author defines the competitive environment of the enterprise, and analyzes the indicators of profitability and financial condition of LLC Mineral-Trade. The work identifies the advantages and disadvantages of the company, the main on the one hand, which are: increase profits, job creation, customer demand, product range, etc., and on the other - UKT FEA code of mineral fertilizers is subject to risky operations and is closely monitored tax authorities, significant dependence on suppliers, as the delivery time of goods varies from one day to a month, dependence on seasonal demand for fertilizers, as well as price fluctuations. Analysis of the balance sheet of Mineral-Trade LLC at the beginning and end of the reporting period shows an increase in the value of the company's assets by UAH 1,379.6 thousand, which is a positive increase in the company's activities.

Analyzing the dynamics of the financial results of Mineral-Trade LLC, we can conclude that in 2018 the best financial result compared to 2019 and 2020.

The author conducted an analysis of the dynamics and structure of logistics costs of Mineral-Trade LLC. It presented the scheme of influence of the factors

influencing the size of logistic expenses of the enterprise. The reliability of deliveries and readiness for delivery by the enterprise is at a high level. It was found that the logistics costs of the enterprise for the period under study increased and the largest share of the share in the structure of logistics costs falls on sales costs. Disadvantages in the logistics system of Mineral-Trade LLC are the risks of supply disruptions, unpreparedness of the goods on time, violation of deadlines, non-fulfillment of financial obligations by participants in the logistics system, vehicle failure as a result, possible delays in delivery and increased likelihood other risks.

The work singles out four categories of production strategies of the enterprise, gives the characteristic and reflects them in the picture. It indicates the approaches to the formation and implementation of marketing strategies. It reflects the development of marketing strategy at the enterprise schematically.

According to the results of the study, it is determined that Mineral-Trade LLC uses a transport and outsourcing company in its activities, which reduces the company's logistics costs. The study identified the most important criteria for selecting such companies through the ranking system. It compared the advantages and disadvantages of using the outsourcing company Mineral-Trade LLC and it determined that along with numerous advantages there are a significant number of disadvantages that can cause unjustified risks and complications of business processes. That is why it is necessary to carefully analyze the balance of possible benefits and risks.

The investigation offers the direction of development of logistics activity for Mineral-Trade LLC - the usage of the software product on management of expenses of SAP R3. SAP R3 solutions allow companies to improve the quality of management decisions and, as a result, the overall quality of planning; to reduce the cost of products / services; to optimize logistics costs; to optimize financial, tax and accounting reporting; to ensure transparency of activities; to adapt quickly to market conditions that change under the influence of the market.

The author formed and provided a description of the main primary documents accompanying the activities of "Mineral-Trade" in the role of supplier or buyer, such

as a contract, a specification, an invoice, a bank statement, a tax invoice and an expense invoice.

The adaptation strategy conditioned by the qualification work envisages expediency for implementation at small enterprises, which are characterized by small scale of production activity, stable, narrow range of products, low level of innovation activity and its costs. However, with small production volumes, they can better respond to consumer needs, take into account their wishes and needs, and thus have competitive advantages.

It is proposed to implement an internal control system at Mineral-Trade LLC, which is aimed at providing the head of the enterprise with an objective independent assessment of the state of the internal control system and the main risks of the company.

The work substantiates the expediency of introducing a budgeting system with the help of the Oracle Financial Analyzer software product at Mineral-Trade LLC. This program will help coordinate and streamline the budgeting process at the enterprise, help build forecasts, calculate efficiency ratios and other complex analytical indicators. This will create an effective management system, train employees to make plans and make decisions based on sound calculations, help improve logistics processes, increase the efficiency of the logistics system and increase profits.

It is proposed that Mineral-Trade LLC supplement the current list of cost items with the item "Logistics costs" and display information on logistics costs on a separate sub-account to the synthetic account 29 "Logistics costs", detailing logistics operations online in the management subsystem.

It is substantiated that the introduction of new technologies in the form of software products will help optimize logistics costs, increase the competitiveness of the organization and make the right management decisions.

Key words: outsourcing, budgeting, internal control, information logistics, logistics, logistics activities, cost management and optimization.

ВСТУП

Актуальність теми. Глобалізаційні процеси та трансформація відносин спонукають до створення адаптованої системи управління підприємством. Це пов'язано із тим, що входження України до світового економічного простору як рівноправного економічного партнера спонукає до активізації оптимізації процесів та підвищення конкурентоспроможності сфер та галузей економіки. З метою досягнення стійкої конкурентоспроможності на ринку актуальним є питання виявлення адаптованих до змін моделей розвитку й управління підприємством, однією з яких є логістичний підхід.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти у сфері управління логістичними витратами підприємства мають своє відображення у працях як у вітчизняних, так і зарубіжних вчених: Н. Д. Врублецький, Є. В. Крикавський, М. В. Афанасьєв, Ф. Котлер, Н. С. Артамонова, О. Лотиш, Дж. Ф. Берджес, А. А. Колобов, Л. Б. Міротін. Сформульовані положення займають вагоме місце у сучасній теорії логістики і дозволяють усвідомити механізм логістичних процесів на підприємстві. Вплив логістичної системи на кінцеві результати операційної діяльності підприємства та оптимізацію логістичних витрат потребує подальших досліджень.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи ґрунтується на обґрунтуванні обліково-аналітичного забезпечення логістичної діяльності підприємств з урахуванням особливостей аграрної сфери, підходів щодо обліку, оцінки, управління логістичними витратами, бюджетування, оподаткування діяльності підприємства.

Відповідно до мети у роботі поставлено такі завдання: розкрити сутність логістичної діяльності підприємств; дослідити особливості обліку, аналізу та контролю за логістичними витратами; обґрунтувати особливості бюджетування та напрями оптимізації витрат; визначити особливості оподаткування діяльності; провести оцінку результатів логістичної діяльності підприємств аграрної сфери; розробити напрями оптимізації витрат, бюджетування;

визначити пріоритетні напрями вдосконалення облікових процесів; обґрунтувати ефективність логістичного циклу підприємства.

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення логістичної діяльності підприємств аграрної сфери.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних особливостей формування обліково-аналітичного забезпечення логістичної діяльності підприємств аграрної сфери.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є сучасні теорії ринкової економіки, обліку, аналізу та контролю. У процесі вивчення використовувалися такі методи: індуктивний під час збору, систематизації та обробки інформації; дедуктивний – для теоретичного осмислення проблеми; аналізу та синтезу - під час поєднання складових економічних явищ у єдиному процесі; історичний та логічний — для вивчення розвитку та взаємозв'язку логістики та обліку; графічний - під час формування схем взаємозв'язків обліку, аналізу, контролю; монографічний - під час вивчення існуючої системи обліку-аналітичного забезпечення управління фінансами; системного підходу - під час розробки обліково-аналітичного забезпечення як системи.

Одержані результати. Елементи наукової новизни включають визначення, що логістична діяльність є ключовим чинником впливу на прибутковість підприємства. Запропоновано програмні продукти для бюджетування витрат підприємств аграрного сектора та оптимізації логістичних витрат, які дозволяють компанії: підвищити якість управлінських рішень і як наслідок – загальну якість планування; знизити собівартість продукції/послуг; оптимізувати логістичні витрати; оптимізувати фінансову, податкову та бухгалтерську звітність; забезпечити прозорість діяльності; швидко адаптуватися до умов ведення бізнесу, що змінюються під впливом ринку, а також полегшення ведення бюджету підприємства, аналіз відхилення план-факт, формування та зберігання кількох сценаріїв бюджету.

Практичне значення одержаних результатів. Розвиток аграрної сфери

має тісний та безпосередній зв'язок із інформаційним середовищем, саме тому практичні напрями реалізації підходів повинні бути пов'язані із розвитком інформаційної логістики.

Особистий внесок здобувача. Підготовлена кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням, у якому сформовано результати проведеного дослідження щодо обліково-аналітичного забезпечення логістичної діяльності підприємств аграрної сфери.

Апробація результатів. Результати проведеного дослідження обговорювалися і апробовані на наукових заходах на рівні Миколаївського національного аграрного університету (тематичні «круглі столи», конференції), підготовлено тези доповідей.

Публікації. Результати проведеного дослідження опубліковано у трьох наукових публікаціях (тези доповідей).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота викладена на 102 сторінки основного тексту, містить 34 таблиці, 18 рисунків, 15 додатків.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

1.1. Сутність логістичної діяльності підприємств аграрної сфери

У загальній структурі витрат підприємства логістичні витрати займають вагоме місце. Підприємства можуть забезпечувати логістичні процеси як власними силами, так і на умовах аутсорсингу. Побудова та розвиток ефективної логістичної інфраструктури підприємства сприяє забезпеченню стабільної та безперебійної роботи, формує надійну репутацію, що в кінцевому результаті безпосередньо впливає на фінансові результати діяльності. З огляду на це важливого значення набувають питання ідентифікації, класифікації та реєстрації логістичних витрат для потреб обліку, адже облікова інформація є основою для прийняття управлінських рішень [1].

Логістика як наука пройшла тривалий шлях становлення та розвитку. Логістика має грецьке походження та означає «мистецтво розрахунків, мистецтво міркування». У Стародавньому Римі логістика мала на меті правила розподілу продуктів. Надалі логістика застосовувалася у військовій сфері. Початок розвитку логістики в Україні як наряду підвищення ефективності діяльності підприємств та зниження витрат припадає на кінець 90-х років. До того часу у вітчизняній практиці господарювання застосовувались лише окремі елементи логістики, внаслідок чого більшість підприємств мали вдвічі більші витрати. У той же час передові країни вже повною мірою використовували досягнення логістики [2].

Незважаючи на важливість та потенціал у сфері логістичних послуг, транспортні потужності в Україні використовуються недостатньо, інфраструктура та послуги, доступні вантажовідправникам і постачальникам логістичних послуг, є нижчими від стандартів, наявних у країнах ЄС, а витрати на логістику, з якими стикаються кінцеві користувачі, високі. Україна займає

лише 80-е місце з 160 країн згідно з індексом ефективності логістики (ІЕЛ), за інформацією Світового Банку [3].

Проаналізувавши дослідження Міжнародного Валютного Фонду, виявлено, що логістичні витрати у межах підприємства можуть складати більш ніж 30% від прибутку, стосовно зарубіжного досвіду, то цей показник варіюється в межах від 9% до 11 відсотків [4].

Теоретичні визначення поняття «логістика» наведено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. Сутність логістики та об'єктів дослідження

Автори	Поняття	Об'єкт дослідження
М.Окландер [6]	Інтегрована функція управління матеріальним потоком	Матеріальні потоки
Є.С. Минаев, Н.Г. Агеева, Дага А. Аббата [7]	Логістика – наука про планування, організацію, управління, контроль і регулювання переміщення матеріальних та інформаційних потоків у просторі і в часі від їхнього первинного джерела до кінцевого споживача	Матеріальні та інформаційні потоки
Copacino W.C., Rosenfield D.B. [8]	Логістика – це мистецтво управління потоком матеріалів і продуктів від зовнішнього джерела до споживача	Матеріальні та продуктові потоки
А.А. Колобова [9]	Логістика – наука про планування, управління і контроль за рухом матеріальних і інформаційних потоків в будь-яких системах	Матеріальні та інформаційні потоки

Джерело: узагальнено автором на основі [6,7,8, 9]

Сутністю логістики з позицій бізнесу можна вважати, що це інтегральний інструмент управління [10]. Аналіз наукових джерел дає можливість виявити найбільш змістовні визначення поняття «логістичні витрати» (табл. 1.2).

Узагальнюючи думки вчених, можна узагальнити, що логістичні витрати – це витрати, які взаємопов'язані з логістичними операціями, за своєю сутністю являються грошовим вираженням витрачених ресурсів на переміщення матеріальних і інформаційних потоків в логістиці, виконання замовлень клієнтів (споживачів).

Логістика є напрямком діяльності, який полягає в управлінні матеріальними, супутніми потоками за їхнього руху від первинного джерела до

кінцевого споживача за умови мінімальних витрат. Об'єктом логістичної діяльності підприємства є сукупність потоків, як базового елементу логістичної діяльності підприємства [12].

Таблиця 1.2. Підходи до визначення поняття «логістичні витрати»

№	Автори	Значення
1	В.І. Ковшик	Логістичні витрати – це витрати підприємства, пов'язані з управлінням, переміщенням та зберіганням матеріалів, енергії, продукції та інформації вздовж ланцюга постачання від точки їх виникнення і до точки споживання.
2	М.А. Мажар	Логістичні витрати – це витрати на постачання, зберігання та збут, а також витрати всієї системи матеріально-технічного забезпечення.
3	Е.В. Новопісна	Логістичні витрати – складова частина загальних витрат підприємства, що є витратами, які супроводжують рух матеріального потоку для виконання пріоритетного завдання логістичної системи – доставки товару в потрібне місце, у потрібній кількості, за певний термін і за заданого рівня витрат.
4	М.В. Рета	Логістичні витрати – це грошове вираження сукупності витрачених матеріальних, трудових, фінансових, інформаційних ресурсів підприємства, які пов'язані із забезпеченням бізнес-процесів та операцій із переміщення матеріальних потоків у межах логістичної системи.
5	З. Задорожний, А. Грицишина	Логістичні витрати – це складова частина витрат операційної діяльності підприємства, пов'язаних із вивченням ринку запасів, їх закупівлею і складуванням, зберіганням, відвантаженням та зовнішнім транспортуванням
6	Д. Малинджак, А. Газда	Логістичні витрати – це витрати, пов'язані з широкомасштабним переміщенням товарів і залежать від параметрів, що базуються на часі та просторі, а також на елементах оцінки. Витрати на логістику є результатом того, що логістика створює умови для виникнення цих рухів, управляє та захищає їх
7	М.В. Харченко	Логістичні витрати – це витрати матеріальних, фінансових, трудових та інформаційних ресурсів, які зумовлені дотриманням підприємствами своїх зобов'язань із виконання робіт та надання послуг на замовлення споживачів

Джерело: узагальнено автором на основі [11]

Матеріальні потоки також підлягають класифікації. Найбільш повною є класифікація узагальнена у таблиці 1.3.

Під інформаційним потоком мається на увазі вся сукупність повідомлень (інформації), яка використовується логістичною системою, оброблюється нею для управління логістичними операціями (у тому числі із сировиною,

матеріальними, комплектуючими виробами і кінцевою продукцією) та віднесена до часового інтервалу.

Таблиця 1.3. Класифікація матеріальних потоків

Класифікаційні ознаки	Класифікаційні Види	Опис видів
По відношенню до системи	Зовнішні	Циркулюють за межами логістичної системи
	Внутрішні	функціонують в межах логістичної системи
За ступенем регулярності	Детерміновані	в кожен момент часу присутні визначені параметри
	Стохастичні	параметри мають випадковий характер, мають певний ступінь ймовірності для величини параметру
За ступенем неперервності	Неперервні	у кожен момент часу в потоці присутній мінімум один об'єкт
	бліц-потоки	мають разовий характер
	Дискретні	утворюються, що переміщуються в межах інтервалу
За ступенем управління	Керовані	адекватно реагуючі на керуючий вплив зі сторони управляючої системи
	Некеровані	не реагуючі на управляючий вплив
За ступенем складності	Прості	потік складається з об'єктів одного виду
	Диференційовані (інтегровані)	потік об'єднує різнорідні, за властивостями об'єкти
За ступенем змінюваності	Стаціонарні	інтенсивність є сталою величиною
	Нестаціонарні	інтенсивність змінює величину через певні проміжки часу
За характером пересування елементів потоку	Рівномірні	мають постійну швидкість пересування об'єктів потоку
	Нерівномірні	постійно відбувається зміна швидкості пересування об'єктів потоку
За ступенем періодичності	Періодичні	характерна постійність характеру зміни параметрів
	Неперіодичні	відсутня будь-яка закономірність зміни параметрів потоку
За ступенем стабільності	Стабільні	мають постійне значення параметрів в конкретний момент часу
	Нестабільні	характерне випадкове відхилення змін потоку
За ступенем сумісності	Сумісні	перевозяться на одному транспортному засобі
	Несумісні	не можуть сумісно транспортуватися

Джерело: узагальнено автором на основі наукової літератури [13]

Під фінансовим потоком розуміється спрямований рух фінансових

коштів, які циркулюють у логістичній системі, а також між логістичною системою і зовнішнім середовищем, необхідних для забезпечення ефективного руху товарного потоку. Сервісні потоки в логістичних системах формують два типи логістичних послуг: логістичні послуги, що робляться спеціалізованими підприємствами й організаціями (транспорт, зв'язок, інформація); логістичні послуги, що сприяють перетворенню товару у реальному виконанні в товар із підкріпленням [13].

Класифікація має варіації, що представлено у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4. Класифікація логістичних витрат

№	Класифікаційні ознаки	Види витрат
1	За елементами відповідно до плану рахунків	Матеріальні витрати. Витрати на оплату праці. Відрахування на соціальні заходи. Амортизація. Інші операційні витрати.
2	За формами та місцем виникнення	Витрати у постачанні, відділі: постачання; складів; транспорту. Витрати у виробництві, відділі: управління виробництвом; внутрішній транспорт. Витрати у дистрибуції: збуту; транспорту; складів.
3	За логістичними функціями	Витрати обслуговування замовлення. Витрати транспортування. Витрати складування. Витрати управління запасами. Витрати пакування. Витрати обслуговування споживача.
4	За сферами переміщення матеріального потоку	Витрати фізичного потоку. Витрати запасів. Витрати інформаційних процесів.
5	За характером змінності	Постійні витрати: амортизація основних засобів; грошові видатки на податки виплати. Змінні витрати: витрати праці; витрати за кредитами; витрати палива та енергії.
6	За джерелом переміщення	Власні витрати. Витрати логістичного аутсорсингу.

Джерело: узагальнено автором [14,15]

Для підприємства з різними сферами діяльності важливість кожного з елементів класифікації витрат на логістику різна. Класифікація логістичних

витрат за обліковими напрямками відображено на рисунку 1.1 [11].

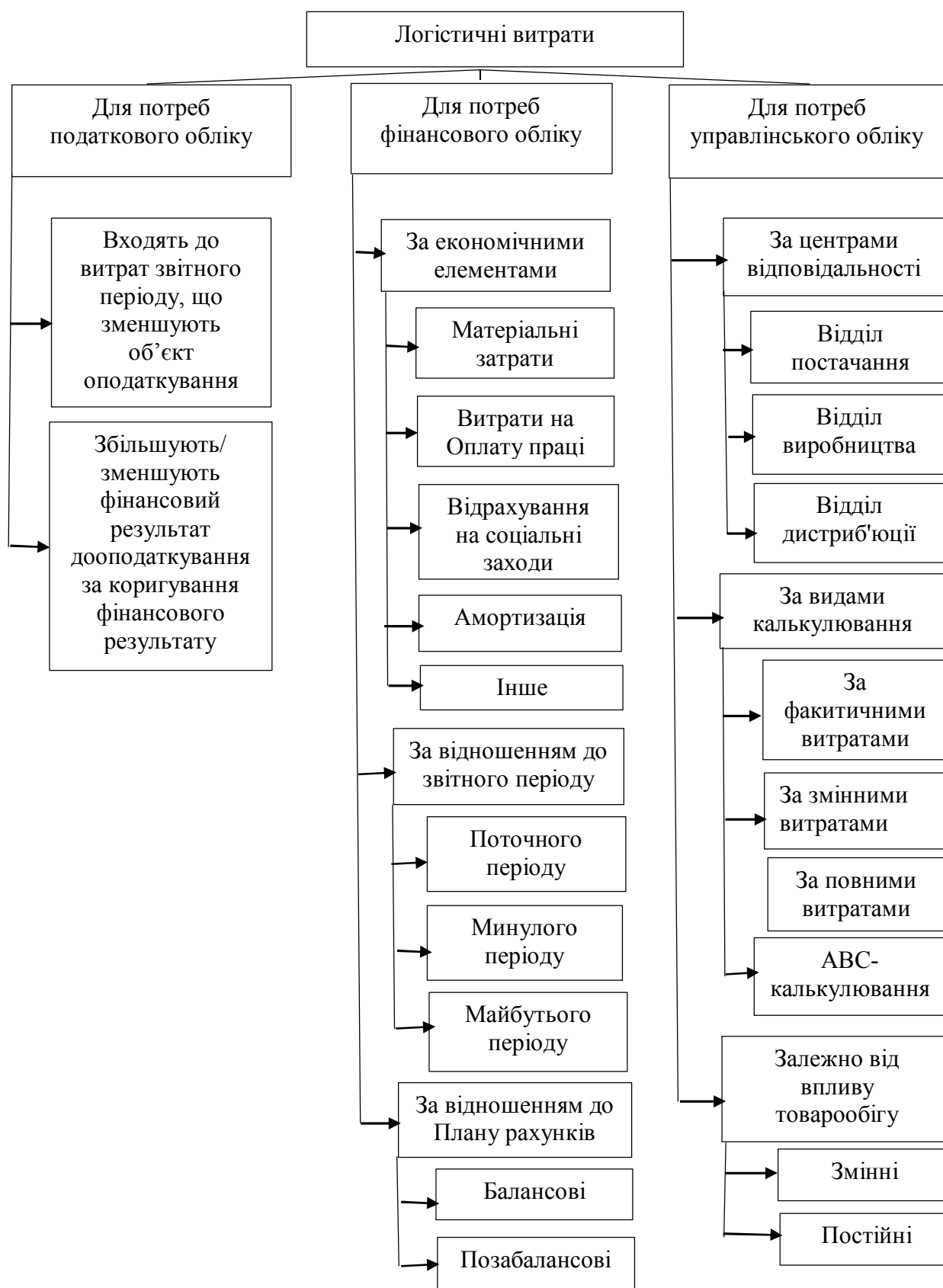


Рисунок 1.1. — Класифікація логістичних витрат за обліковими напрямками

Джерело: узагальнено автором за даними [11]

Складові логістичної системи зображені на рисунку 1.2.

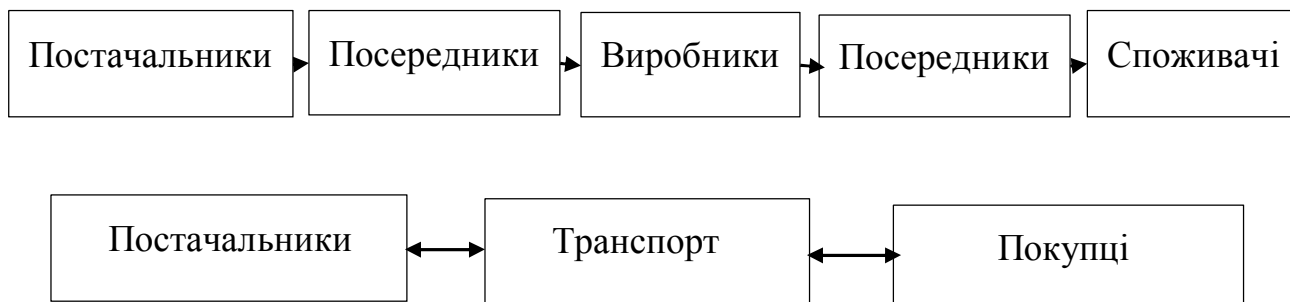


Рисунок 1.2. – Складові логістичної системи підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі літератури [17]

Отже, логістична діяльність є ключовим чинником впливу на прибутковість підприємства. Для підприємств різної галузевої приналежності значимість кожного елементу класифікації логістичних витрат та який саме рівень логістичної системи вони займають різна. Підприємство повинно поєднувати важливі, з точки зору організації управлінського процесу, моменти, які характерні для його діяльності.

Стратегія розвитку будь-якого підприємства має формуватися на основі ефективного управління процесом виробництва для отримання максимального прибутку. Технології на основі штучного інтелекту вже стали загальноприйнятими в багатьох галузях, зумовлюючи значне підвищення продуктивності праці, виникнення нових продуктів, зменшення кількості повторюваних, рутинних завдань тощо. Різкий стрибок розвитку технологій штучного інтелекту вплинув на трансформацію всіх галузей без винятку [19].

Найактуальніші напрямки застосування штучного інтелекту в аграрній сфері включають сформовані напрями:

- інтелектуальний моніторинг полів і саджанців. Даний напрям включає в себе проєкти зі створення безпілотних засобів з акцентом на сільське господарство, а також проєкти, заточені на алгоритми комп'ютерного та супутникового зору для аналізу й обробки даних. Дані збираються дронами,

обладнаними відео камерами. Дрони дуже зручні для реалізації польових робіт, інспекції об'єктів і вивчення поверхні земельних ділянок [21];

- сільськогосподарська робототехніка. Включає переважно наземних роботів, які можуть автономно виконувати різні завдання на полях, надаючи всю необхідну інформацію фермерам для аналізу стану ґрунту та культур, а також здійснювати їх обробку і полив, і навіть збирати урожай [20];

- розумна аналітика. Дана категорія представлена в основному інтелектуальними додатками, які використовують моделі машинного навчання з метою здійснення сільськогосподарських досліджень і розробок, сезонного аналізу і навіть моделювання різних ринкових сценаріїв і оптимізації бізнес-витрат [21];

- машинне навчання для роботи з полями і культурами. Машинне навчання дозволяє ефективно прогнозувати вплив погодних умов, навколишньої флори й різних мікроорганізмів на стан вирощуваних рослин, і навіть ідентифікувати патогенні процеси, що впливають на зростання та якість саджанців [20];

- вивчення та аналіз супутникових знімків. Проєкти, заточені на ці цілі, програмуються на дослідження знімків, одержуваних супутниками. Технологія масштабна, так як, використовуючи глобальні геодані, дає можливість фермерам в усьому світі отримувати необхідну їм інформацію про розподіл сільськогосподарських культур і вплив погодних змін на сільське господарство. Моніторинг одержуваних даних доступний у спеціальних програмних додатках. Робота таких аналітичних супутникових систем використовує алгоритми машинного навчання й комп'ютерного зору, які спрямовані на класифікацію даних і виокремлення важливої для агрокомплексу інформації з мільйонів супутникових зображень [21].

Отже, логістика займає вагомe місце на підприємстві, оскільки вона задовольняє інтереси постачальників (підприємств) і споживачів. Для логістичного процесу, незважаючи на його складність та спрямованість, виділяють п'ять основних класифікаційних елементів, які обов'язково мають

бути: планування, інформація, контроль, аналіз та управлінські рішення. Основним поняттям у логістиці є матеріальний потік, а також: інформаційний, трудовий, фінансовий і сервісний. З метою ефективного, швидкого, якісного керування усіма технологічними процесами підприємства в аграрній сфері використовують штучний інтелект. Впровадження інформаційних технологій зменшує ризик помилкових дій в організації виробничого процесу.

1.2. Методи управління логістичними витратами

Управління логістичними витратами – є цілеспрямованим процесом формування оптимального рівня логістичних витрат підприємства. Основоположним принципом управління логістичними витратами є концентрація на загальних витрат. Концентрація загальних витрат являє собою їх мінімізацію в ході раціоналізації структури за допомогою точної та конкретної інформації про структуру логістичних витрат. Управління логістичними витратами означає цілеспрямований процес приймання рішень в логістичній діяльності на основі прийнятої інформації обліку в сукупності витрат управління інформаційними, матеріальними та фінансовими потоками в логістичному ланцюгу для того, щоб знизити витрати [23].

Визначення змісту логістичних витрат пов'язано із чинниками зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. На формування логістичних витрат впливає система чинників: позитивні і негативні; внутрішні і зовнішні; керовані і некеровані; поелементні і комплексні; інтенсивні і екстенсивні; організаційні і структурні. У процесі управління витратами є доцільним використання сучасних методів створення конкурентних переваг на основі управління витратами [24].

Перелік методів управління логістичними витратами узагальнено у таблиці 1.5.

Основою методу Standart costing є нормативний спосіб обліку витрат та

визначення повної собівартості [16]. Переваги системи Standart costing полягають в тому, що система застосовується для прийняття рішень, особливо якщо стандарти розроблено окремо за змінними частинами витрат, а також за умови коректно встановлених цін на матеріали та норми витрат на трудові ресурси [25].

Таблиця 1.5. Основні методи управління логістичними витратами

Вітчизняна практика	Зарубіжна практика
Попроцесний (облік ведуть за окремими замовленнями)	Direct costing (неповних витрат)
Позамовний (використовують при масовому виробництві однорідної продукції)	Standart costing (нормативний метод)
Нормативний (облік витрат за нормами, відхиленнями від норм та змінами норм)	ABC costing (калькулювання за видами діяльності)
Direct costing (використовують на невеликій кількості підприємств)	Kaizen costing (постійне зниження витрат)
	Cost killing (калькуляція максимального зниження витрат)
	Target costing (метод управління за цільовою ціною)
	Absorption costing (метод повних витрат)
	LCC аналіз (розрахунок витрат за етапами життєвого циклу)
	Система «Точно в строк» (Just-in-Time) (стимулює зниження собівартості)
	CVP-аналіз (аналіз витрати – обсяг виробництва – прибуток, визначення критичної точки виробництва)

Джерело: узагальнено автором на основі даних [16]

Direct costing – маржинальний метод управління логістичними витратами та формування неповної собівартості. Головна функція – це планування і керування логістичними витратами та фінансовим результатом. За системою Direct costing логістичні витрати поділяються на два види – постійні та змінні. При цьому постійні витрати являються витратами поточного періоду. Їх не відносять на собівартість та не розподіляють між послугами – об'єктами калькулювання, а одразу відносять до результатів господарської діяльності – збитків. Облік витрат та визначення собівартості наданих послуг ведуть тільки за змінними витратами [16].

Kaizen costing – «удосконалення маленькими кроками», тобто це процес поступового зниження витрат на етапі виробництва, у результаті якого може бути досягнуто необхідного рівня собівартості задля забезпечення прибутковості виробництва. Kaizen costing пропонується до впровадження паралельно з Target costing. Обидві системи мають однакову мету – досягнення цільової собівартості, але Target costing це робить на етапі проектування нового продукту (послуги), а Kaizen costing – на етапі виробництва [26].

ABC costing (Activity Based Costing) являє собою диференційований метод обліку собівартості та передбачає облік витрат за функціями. Система ABC costing забезпечує облік за видами послуг на кожному етапі процесу їхнього надання [26].

Absorption costing полягає у калькулюванні собівартості продукції (робіт, послуг) шляхом віднесення всіх виробничих витрат поточного періоду на випущену в цьому періоді продукцію (виконані роботи, надані послуги). Це найбільш широко застосовуваний підхід з калькулювання собівартості [27].

Метод управління витратами підприємства Cost killing трактують, як особливий метод управління зниженням рівня витрат, що може застосовуватись при звичайному, так і за стратегічного обліку. За цим методом використовуються різні короткострокові і вузько направлені дії, щодо зниження рівня витрат у виробничому циклі [16].

«Just-In-Time» (точно у час) є метод організації постачання на підприємстві всіх елементів живлення відповідно до попиту, що повідомляється одержувачем, можливо, безпосередньо на робочу станцію (виробнича лінія «точно в час», синхронізований з графіком виробничого процесу (з можливим пропуском складів) [16].

LCC–аналіз (розрахунок витрат за етапами життєвого циклу продукції) це метод, коли витрати визначаються на виробництво і продаж окремого продукту впродовж усього його життєвого циклу й надалі зіставляються із відповідними доходами. Застосовується у стратегічному управлінні витратами. Забезпечує прогноз співвідношення отриманого доходу та понесених витрат щодо

виробництва виробу загалом [26].

CVP-аналіз (аналіз точки беззбитковості) ґрунтується на зіставленні трьох величин – витрат підприємства, доходу від реалізації й отриманого прибутку [16].

Для якісного управління логістичними витратами доцільно застосовуватися синтез методу Kaizen costing з підходами Target costing, при впровадженні Kaizen з інструментами Absorption costing – для ефективного калькулювання собівартості послуг, з інструментами Direct costing – для належного забезпечення організації бухгалтерського обліку логістичних витрат [27]. Найбільш дієвим є поєднання підходів оцінки з огляду на високі ризики зростання рівня логістичних витрат.

Аналіз наявних методів управління витратами доводить, що не ефективно використовувати будь-який один із методів для одночасного управління витратами на виробництво продукції. Посиленням значення нових технологій на підприємствах потребує перегляду існуючих нормативних витрат і зумовлює необхідність адаптації методів обліку, аналізу і контролю (рис. 1.3).

У дослідженні діяльності підприємства слід приділяти увагу необхідності відокремлення логістичних витрат, оскільки не можна забезпечити дієве логістичне управління, якщо не розроблено принципи бюджетування логістичних витрат. Бюджетування являє собою інструмент планування, сутність якого можна визначити як інтегровану систему розробки, аналізу та поточного контролю реалізації короткострокових цілей підприємства. Бюджетування є сукупністю управлінських процесів, які забезпечують життєвий цикл бюджету [28].

До основних принципів бюджетування відносять повноту — бюджетування охоплює усі види діяльності і, зокрема, логістичну діяльність підприємства [28].

Бюджетування насамперед реалізується засобами формування бюджетів для конкретних об'єктів на певний період часу (найчастіше до року) з метою визначення на підставі різноманітного аналізу у натуральній або грошовій

формах обсягу логістичних витрат і надходжень, оптимізації їхньої структури з метою досягнення логістичних цілей підприємства з урахуванням наявності певних обмежень і впливу чинників функціонування підприємства через бюджетне планування логістичних витрат [28].

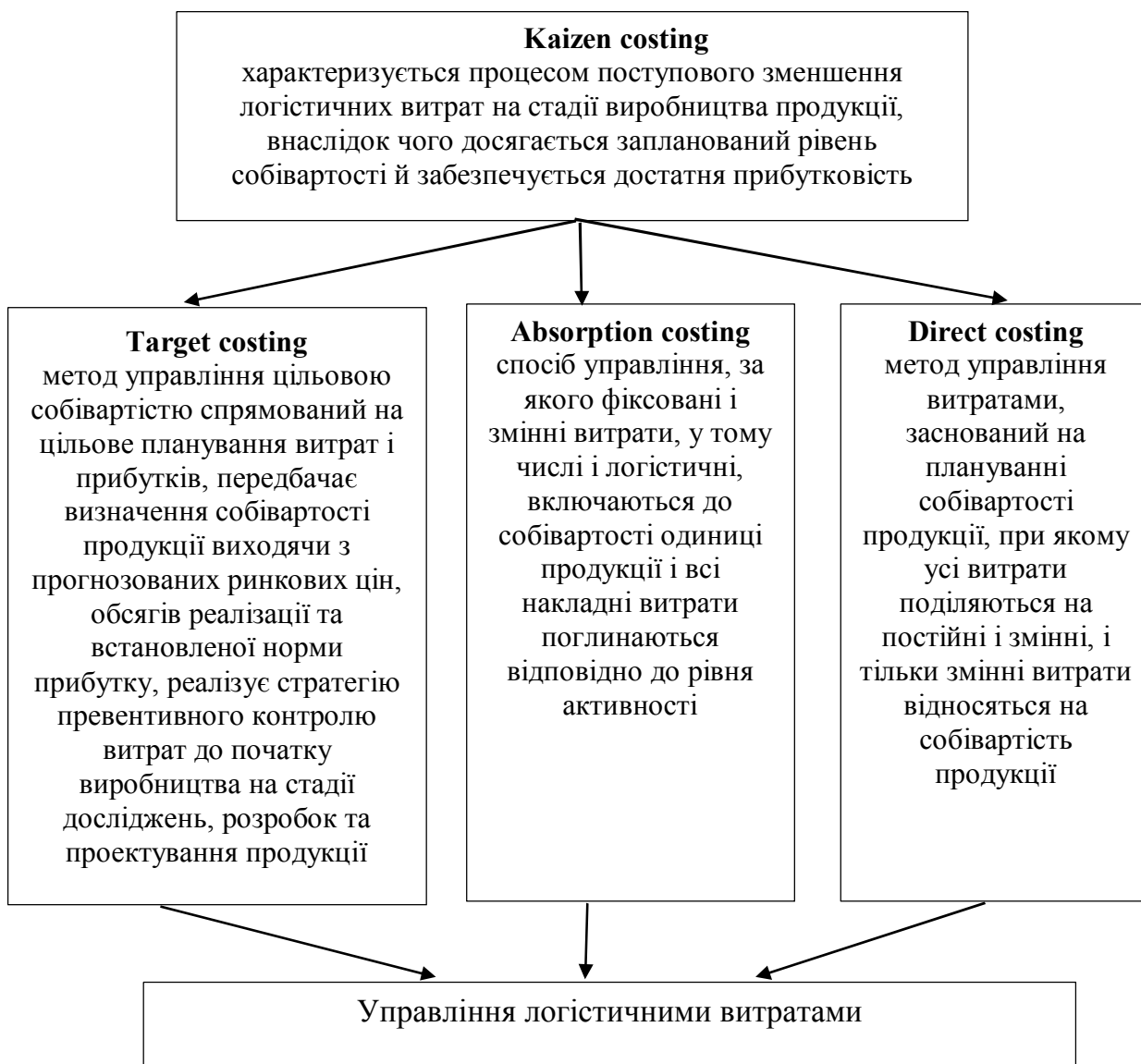


Рисунок 1.3. — Методи та підходи з управління логістичними витратами

Джерело: узагальнено автором на підставі [16,27]

Залежно від рівня централізації управління на підприємстві логістичні бюджети можуть плануватися централізованими, децентралізованими та комбінованими способами. Найбільш актуальним є логістичний бюджет, складений централізованим методом за принципом «зверху вниз», який вимагає від керівництва підприємства чіткого розуміння й уміння формувати

реалістичний прогноз логістичних витрат на певний період. Бюджет логістичних витрат визначають як сукупність планових витрат на логістичні процеси з поділом за видами, місцями і періодами виникнення [28].

Бюджет логістичних витрат: уточнює видову структуру відображених в ньому логістичних витрат; визначає місця виникнення цих витрат, тобто ті організаційні підрозділи підприємства, які реалізують логістичні процеси; уточнює період, на який встановлюються ліміти логістичних витрат [28].

Система бюджетування сформована на рисунку 1.4.

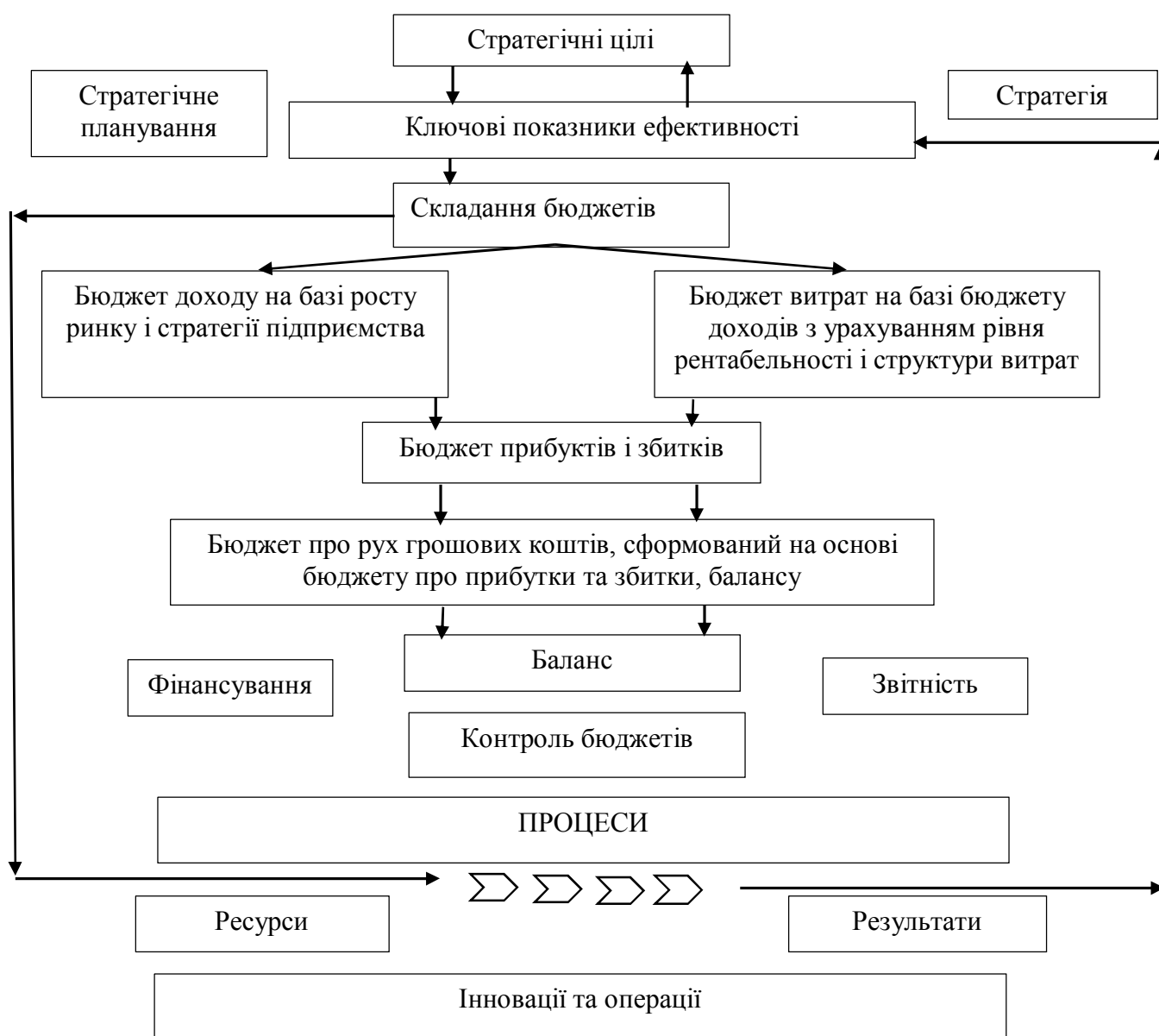


Рисунок 1.4. — Система бюджетування в управлінні підприємством

Джерело: узагальнено автором на основі [29]

Бюджетування передбачає ефективне управління як витратами та відповідними їм доходами, так і управління грошовими потоками в частині прогнозування грошових надходжень та здійснення грошових платежів, що дозволяє передбачити в бюджетному періоді брак готівкових коштів або їхній залишок та вчасно вжити відповідні коригувальні заходи щодо оптимального розподілу вказаних потоків [29].

Бюджет логістичних витрат відіграє суттєву роль у їхньому формуванні [28]. З метою проведення розрахунку бюджетів підприємства необхідно передбачити такі бізнес-прогнози: взаємовідносини із покупцями та постачальниками, прогноз складських запасів; прогноз цін, курсів валют і інфляції, прогноз податкових платежів та амортизаційних відрахувань, прогноз доходів від позареалізаційної діяльності та кредитів банків, прогноз погашення дебіторської та кредиторської заборгованості минулих років. На підставі оцінки чинників необхідно створити шаблони бюджетів, за допомогою яких можна врахувати умови діяльності підприємства у конкурентному середовищі та визначити коливання, що впливають на його прибутковість [29].

Отже, для підвищення рівня ефективності діяльності та забезпечення конкурентоспроможності підприємства використовуються такі методи управління логістичними витратами: Absorption costing, Direct costing, Standard costing, Target costing, Kaizen costing, LLS, Just-in-time та інші. Для ефективного управління витратами необхідно поєднувати методи оцінки. Дієве логістичне управління ґрунтується на принципі бюджетування логістичних витрат. Бюджет логістичних витрат установлює ліміти витрат, які являють собою завдання для відповідних місць їх виникнення, а також бюджет логістичних витрат виконує контрольні функції, оскільки його виконання є головним критерієм оцінювання фактичних витрат. Внутрішня система мотивації на підприємстві пов'язана з бюджетом логістичних витрат, тому що виділення частини коштів на винагороду за дотримання встановленого ліміту витрат, дає можливість для активної реалізації функції нормування як інструмента зниження витрат.

1.3. Теоретичні засади обліку логістичних витрат, оподаткування діяльності підприємств аграрної сфери

Завданням обліку витрат в логістиці є забезпечення управлінців інформацією, що дозволяє приймати рішення в галузі управління витратами з просування матеріального потоку в межах логістичної системи. Однак управляти витратами можливо лише в тому випадку, якщо їх можна точно вимірювати. Тому системи обліку витрат виробництва і обігу учасників логістичних процесів повинні: виділяти витрати, що виникають у процесі реалізації функцій логістики; формувати інформацію про найбільш значимі витрати; формувати інформацію про характер взаємодії найбільш значущих витрат один з одним [30].

Система оцінки логістичних витрат потрібна в першу чергу, управлінцям з логістики, які беруть її за основу ухвалення рішення.

Фактично, в діючому плані рахунків для обліку логістичних витрат передбачено рахунок 93 «Витрати на збут». Логістичні витрати можуть виникати на будь-якому етапі діяльності. Тому даний рахунок не забезпечує повною мірою потреби облікового відображення логістичних витрат.

Щодо обліку логістичних витрат на етапі постачання необхідно дотримуватись практики включення таких витрат до первісної вартості придбаних запасів з відображенням транспортно-заготівельних витрат (які за своєю природою також є логістичними витратами) по дебету рахунку 209 [11,33]. Алгоритм відображення сформовано на рисунку 1.5.

Широке розмаїття існуючих класифікаційних ознак свідчить про складність та багатогранність логістичних витрат і обумовлює потребу дослідження даного питання в напрямку облікового відображення витрат. На основі дослідження існуючих підходів щодо відображення логістичних витрат на рахунках бухгалтерського обліку сформоване бачення щодо необхідності ідентифікації та облікової реєстрації логістичних витрат відповідно до процесно-орієнтованого підходу [11, 33].

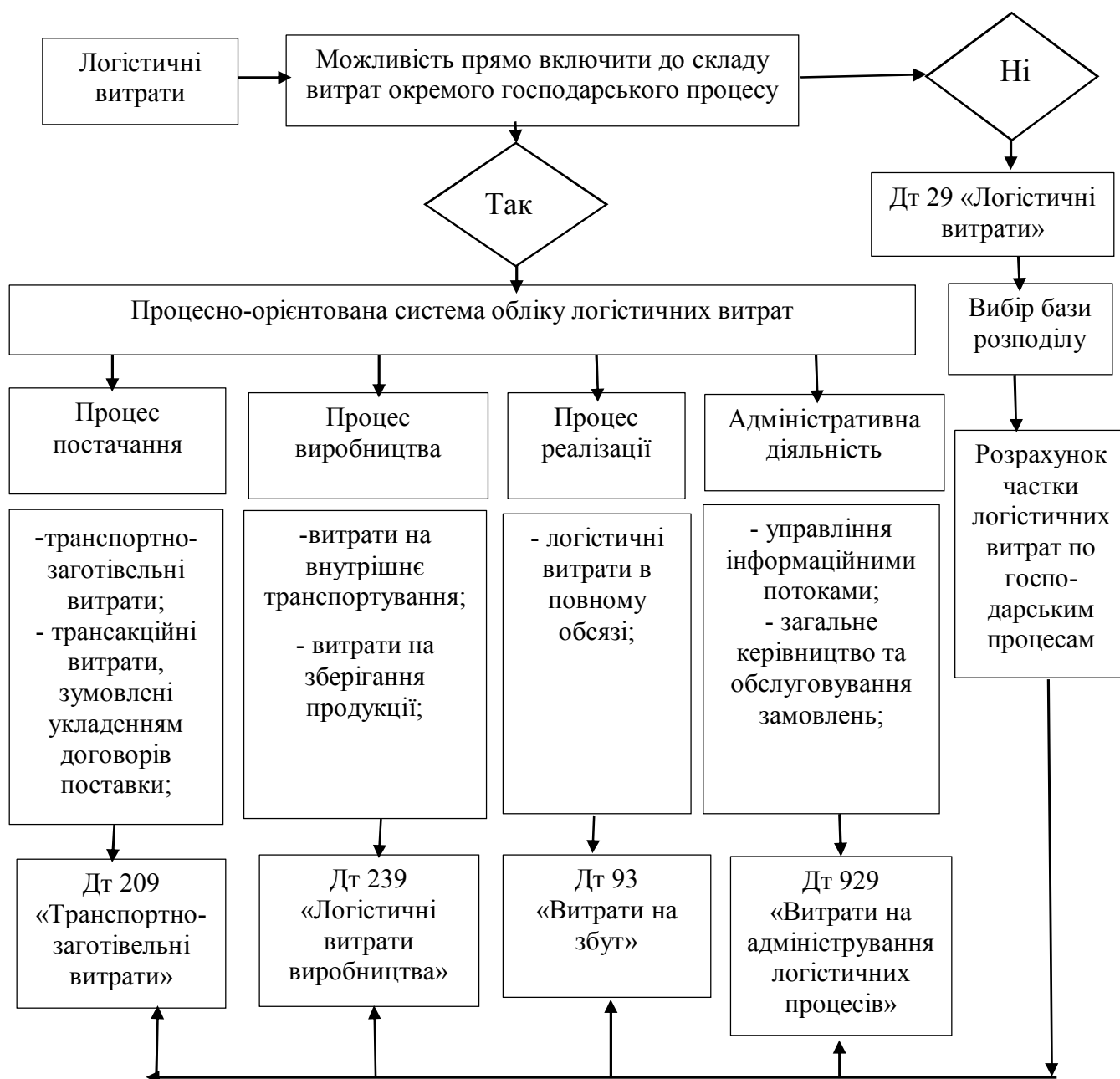


Рисунок 1.5. — Алгоритм відображення логістичних витрат в обліку відповідно до процесно-орієнтованого підходу

Джерело: узагальнено автором за даними [11]

Оподаткування діяльності підприємств аграрної сфери є однією із найбільш важливих та найбільш складних елементів податкової системи України. Аграрна сфера формує складову національної безпеки, а саме продовольчу основу. Саме тому специфіка аграрної сфери спонукає до особливих підходів до оподаткування суб'єктів господарювання аграрної

сфери. Функціонування підприємств аграрної сфери передбачає різнопланову державну підтримку у фіскальній сфері, у тому числі певних пільг при оподаткуванні [34].

Під податковою дисципліною розуміємо рівень дотримання податкових зобов'язань (добровільної та повної сплати податків платником).

Таблиця 1.6. Функції податкового аудиту у системі податкового контролю

Функції	Сутність
фіскальна	збільшення надходжень до державного бюджету за рахунок донарахувань податків під час податкових перевірок
контрольна	забезпечення повноти сплати податкових зобов'язань в бюджетну систему, контроль виконання вимог податкового законодавства
облікова	забезпечує облік платників податків, предметів оподаткування, належних платежів бюджетам і цільовим державним фондам
профілактична	забезпечує припинення та профілактику правопорушень у податковій сфері
інформаційна	слугує джерелом інформації для прийняття управлінських рішень

Джерело: складено автором на основі [35]

Відповідно до чинного законодавства підприємства аграрної сфери мають право обрати одну з двох можливих систем оподаткування своєї діяльності:

- загальна система оподаткування (сплата податку на прибуток);
- спрощена система оподаткування (сплата єдиного податку четвертої групи) [34].

Загальна система оподаткування передбачає сплату всіх передбачених законодавством зборів і платежів, платниками яких зобов'язано бути сільськогосподарське підприємство. «Результуючим» податком виступає податок на прибуток, який сплачується за ставкою 18 відсотків. Об'єктом оподаткування відповідно до Податкового кодексу України виступає «прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до Національних положень (стандартів)

бухгалтерського обліку або Міжнародних стандартів фінансової звітності, які виникають на різниці» [34,36].

Одним із основних податків у загальній системі оподаткування для сільськогосподарського підприємства виступає податок на додану вартість (ПДВ). Платниками цього податку повинні зареєструватись всі юридичні особи та підприємці з доходом за останніх 12 місяців понад 1 млн. гривень. Враховуючи потужності сільськогосподарських підприємств, майже всі вони є платниками цього податку [34].

Податок з доходів фізичних осіб сільськогосподарські підприємства сплачують з усіх видів доходів, що отримуються їхніми працівниками за ставкою 18 відсотків. Також ці доходи підлягаю оподаткуванню і єдиним соціальним внеском – 22% від нарахованої суми доходів [34].

Стосовно спрощеної системи оподаткування, то вона представлена єдиним податком IV групи. Платники єдиного податку IV групи звільнені від сплати наступних податків:

- податок на прибуток підприємств;
- податок на доходи фізичних осіб у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності платника єдиного податку I–III груп (фізичної особи) та оподатковані згідно з ПКУ;
- податок на додану вартість з операцій з постачання товарів, робіт та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, окрім ПДВ, що сплачується фізичними та юридичними особами, які обрали ставку єдиного податку, визначену пп. 1 п. 293.3 ст. 293 ПКУ, а також що сплачується платниками єдиного податку IV групи;
- податок на майно (у частині земельного податку), окрім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються платниками єдиного податку I–III груп для провадження господарської діяльності та платниками IV групи для виробництва сільськогосподарської продукції;
- рентна плата за спеціальне використання води платниками IV групи [36, 37].

Відповідно до Податкового кодексу України об'єктом оподаткування сільськогосподарських підприємств, які входять до IV групи єдиного податку є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, пасовищ, сіножатей та багаторічних насаджень) та земель водного фонду (внутрішніх водойм, ставків, озер, водосховищ), що перебувають у власності сільськогосподарського товаровиробника або надані йому в користування, у тому числі на умовах оренди [36, 37].

Для платників єдиного податку четвертої групи розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування та становить (у відсотках бази оподаткування):

- для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) - 0,95;
- для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,57;
- для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) - 0,57;
- багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,19 [36,37].

Визначено, що ситуація у оподаткуванні характеризується недостатнім рівнем ефективності. Саме тому необхідно забезпечити товаровиробникам можливості до адаптації. В Україні досить часто відбуваються зміни податкового законодавства, що потребує відповідної адаптації до змін [38,39].

Особливе значення посідає контроль за фінансовою дисципліною постачальників (через підвищені вимоги до якості сировини й терміну постачання) та споживачів (через значну частку комерційного кредитування та високу питому вагу дебіторської заборгованості в оборотних активах підприємства) [40].

Чинниками, що підвищують платіжну дисципліну, є укладання, оформленого відповідно до вимог чинного законодавства, контракту, вибір оптимальної форми розрахунків, контроль за станом дебіторської (кредиторської) заборгованості. Держава лише опосередковано бере участь у цьому процесі. Формами такої участі є нормативні вимоги до оформлення платіжних інструментів, порядку документообігу під час здійснення безготівкових розрахунків і контроль за касами підприємств [40].

Дотримання платіжної дисципліни полягає в наступному:

- побудові організаційної моделі внутрішнього контролю на підприємстві;

- розробці системи показників для оцінки стану платіжної дисципліни на підставі аналізу сплати грошових зобов'язань кредиторам і погашення дебіторської заборгованості за критеріями «своєчасність» і «повнота» відповідно до зазначеної в угоді суми;

- виявленні причин негативного виконання платіжної дисципліни з боку зовнішніх дебіторів і по відношенню до зовнішніх кредиторів;

- побудові графіків виконання фінансових зобов'язань перед кредиторами та стягування боргів із покупців/замовників, а також відповідний рівень довіри між партнерами;

- удосконаленні існуючого порядку здійснення інвентаризації дебіторської та кредиторської заборгованості з метою підтвердження достовірності показників фінансової та статистичної звітності [40].

Основними порушеннями платіжної дисципліни є:

- невиконання зобов'язань перед бюджетом (несвоєчасна або неповна сплата податків);

- невиконання правил здійснення фінансових операцій;

- невиконання правил розрахунків (порушення платіжної дисципліни);

- порушення умов зберігання грошових коштів (перевищення ліміту каси);

- порушення умов господарських контрактів [40].

Отже, для обліку логістичних витрат у плані рахунків бухгалтерського обліку передбачено рахунок 93 «Витрати на збут», який не забезпечує у повному обсязі необхідність облікового відображення логістичних витрат, оскільки вони виникають на будь-якому етапі діяльності підприємства.

Для розвитку країни та наповнення державного бюджету є обов'язковим сплата податків. Контроль за дотриманням податкової дисципліни в Україні здійснює Державна фіскальна служба, через податковий аудит. Інструментами податкового аудиту є: інструменти фінансового впливу та психологічного впливу. Підприємства аграрної сфери обирають одну з двох можливих систем оподаткування: загальна або спрощена система оподаткування. Рух грошових коштів при здійсненні діяльності підприємства визначається як розрахунково-платіжні операції. Дотримання розрахунково-платіжної дисципліни впливає не тільки на виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості, але й на такі важливі аспекти існування підприємства як формування оборотних активів та фінансової структури капіталу підприємства. Тому ефективний контроль за платіжною дисципліною сприяє ефективному кругообороту коштів і зміцненню фінансового стану на підприємствах. Забезпечення сталого розвитку підприємства здійснюється за допомогою ефективно прийнятих управлінських рішень на основі аналізу рівня ділової активності, що дає змогу врахувати взаємозв'язки внутрішніх і зовнішніх чинників розвитку підприємства. Аналіз ділової активності підприємства, здійснюючи оцінку ефективності використання суб'єктом господарювання ресурсного потенціалу, формує необхідну інформаційну базу для прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення позитивних результатів діяльності і створення сприятливого інвестиційного клімату, а також підтримання стабільного фінансового стану та забезпечення постійного розширення й зростання обсягів виробництва і реалізації.

Довірливі стосунки між суб'єктами ринку сприяють росту інвестиційної привабливості бізнесу і збільшенню оборотного капіталу підприємств, тому довіра є важливим фактором, що визначає розвиток економіки і

підприємництва. Довіра впливає на оцінку підприємцями результативності протікання угод, знижує конфліктність і підвищує внутрішню задоволеність партнерів від двосторонніх відносин. Довірливі стосунки призводять до інтенсивного обміну знаннями, якими володіють партнери, а також за результатами співробітництва, партнерства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ТА НАПЯМИ ЇХНЬОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ

2.1. Особливості аналітичної роботи на підприємстві

Організація аналізу на підприємстві охоплює велике коло питань, які включають в себе організацію аналітичної служби; організацію технології аналітичного процесу; розробку загальних засад та порядку проведення аналізу; організаційне, методичне, матеріально-технічне забезпечення; загальне керівництво та прийом виконаних аналітичних робіт; розвиток та удосконалення економічного аналізу на підприємстві з метою поліпшення якості управління тощо. Глибина і результативність аналітичної роботи на підприємстві залежать від обсягу, своєчасності та якості використовуваної інформації, тому інформація займає головне місце в господарському механізмі. Інформаційне забезпечення є важливим етапом та необхідною умовою організації і проведення економічного аналізу. Це пояснюється тим, що від складу, змісту, якості вихідних даних залежить ефективність аналітичного дослідження, об'єктивність і дієвість його результатів [41].

Інформаційне забезпечення аналітичних досліджень – це сукупність інформаційних ресурсів і методів їх організації, необхідних і придатних для здійснення аналітичних і управлінських процедур, які забезпечують господарсько-фінансову діяльність підприємства [41].

Основні принципи організації інформаційно-аналітичного процесу, сформульовані ще кілька десятиріч тому фахівцем зі стратегічної розвідки американським генералом Вашингтоном Плетом: повідомляти достовірно, своєчасно та ясно [42].

Визначаючи зміст аналітичної роботи та терміни її проведення, треба враховувати наявність інформації для аналізу, трудомісткість збирання та опрацювання іншої інформації і, нарешті, час, потрібний для виконання

окремих етапів робіт [41].

Виділяють три головні етапи: попередній, основний та підсумковий (рис.2.1).

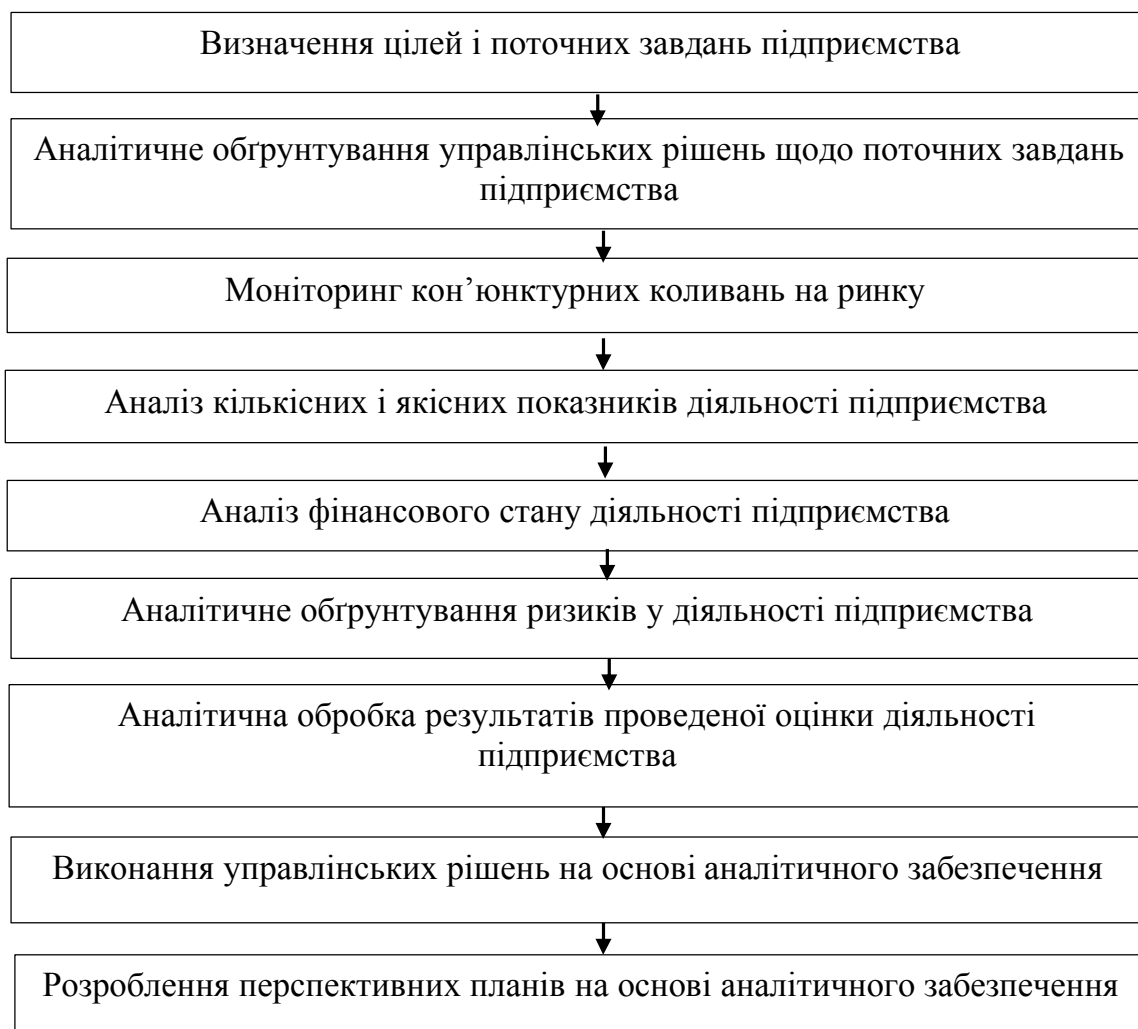


Рисунок 2.1. — Етапи аналітичного забезпечення діяльності підприємств аграрної сфери

Джерело: побудовано на основі [41]

Із наведених трьох етапів найбільш тривалим і трудомістким є другий. Але терміни проведення аналізу залежать від затвердженої програми, вміння використовувати готові аналітичні матеріали, що є в справах підприємства (акти ревізій та перевірок, накази, пояснювальні записки до звітів тощо) [41].

Інформація має точно та достовірно відображати в зовнішній та внутрішній звітності всі господарські операції, що пов'язані із вище

перерахованими факторами, надавати користувачам інформацію про поточний та перспективний стан, динаміку розвитку та фінансовий стан підприємства, забезпечувати внутрішній контроль за діяльністю підприємства, тому є вимоги, що ставляться до аналітичної інформації (табл.2.1) [41].

Таблиця 2.1. Вимоги до обліково-аналітичної інформації

Вимоги	Характеристика
Своєчасність	дає можливість раціонально та активно впливати на хід фінансового господарської діяльності
Точність	інформація має достовірно відображати процес функціонування системи. Усі її показники повинні мати однозначний зміст, який не допускає різних тлумачень
Порівнянність	інформація повинна своєчасно надходити до споживача (структурного підрозділу, співробітника), до того ж раніше, ніж зміниться описувана ситуація, інакше вона втрачає своє значення
Повнота (достатність)	кількість інформації повинна бути мінімальною, але достатньою для оцінки ситуації та прийняття рішення на певному рівні управління
Корисність (доцільність)	передбачає, що в інформаційному потоці не повинно бути даних, показників, не потрібних для вирішення конкретної проблеми або для структурної ланки управління. Інформація повинна відповідати основній меті, за для якої її підготували
Доступність	полягає у необхідності подавати інформацію у формі, яка не потребує додаткового опрацювання і не ускладнює процесу прийняття рішення
Рентабельність	зводиться до підготовки такої кількості інформації, яка не повинна коштувати більше ніж її використання
Адресність	інформацію слід доводити до відповідального виконавця та користувача
Адекватність	реальне відображення дійсності, в якій наявні всі суттєві й відкинуті несуттєві ознаки
Адаптивність	це здатність облікової інформації реагувати на зміни зовнішнього середовища з метою задоволення інтересів користувачів для прийняття раціональних управлінських рішень

Джерело: побудовано на основі [41,43]

Основними джерелами аналітичної складової є облікова, статистична, оперативна, звітна, планова, нормативна та інша інформація.

Тобто для проведення економічного аналізу джерела інформації можна поділити детальніше, а саме на облікові, планові та позаоблікові (рис. 2.2).

Історично склались дві групи методів узагальнення результатів аналізу діяльності підприємства: традиційні й математичні. До традиційних

відносяться: метод абсолютних, відносних і середніх величин, порівняння, групування, індексний, ланцюгових підстановок, графічний, балансовий, логарифмічний, інтегральний та ін.

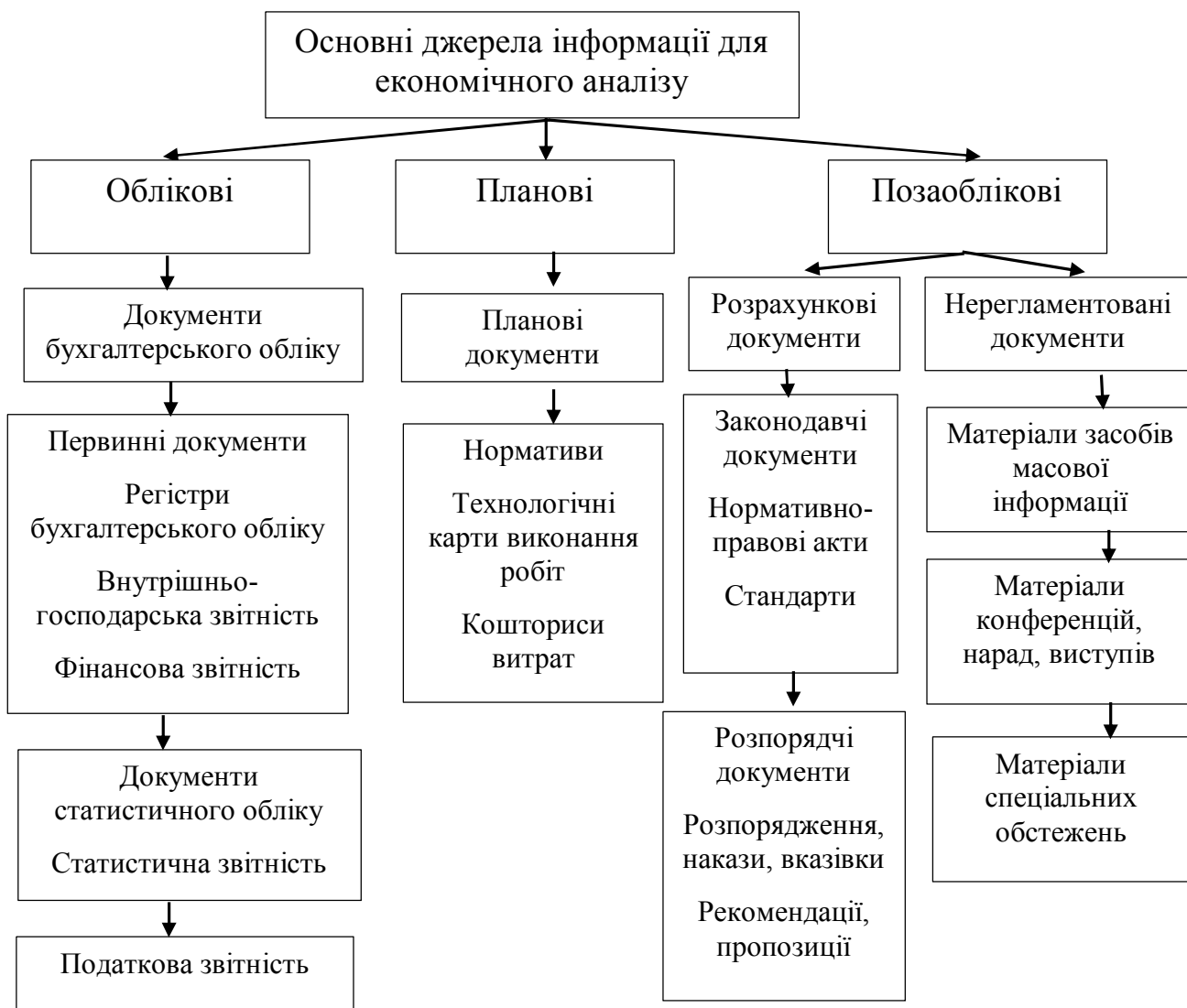


Рисунок 2.2. — Основні джерела інформації для економічного аналізу

Джерело: побудовано на основі [41]

Узагальнення результатів економічного аналізу математичними методами сприяє більш повному врахуванню впливу факторів на результати діяльності і підвищенню рівня обчислень.

Сукупність цих методів представляє аналітичний інструментарій, доцільність застосування якого в процесі підготовки аналітичної інформації для управління має відповідати цілям, завданням і напрямам аналізу, забезпечуючи

реалізацію його функцій в управлінській системі підприємств та адаптацію результатів до інформаційних запитів користувачів, а також визначатись доречністю для виконання певних аналітичних процедур згідно з обраною методикою [41].

У кваліфікаційній роботі дослідження проведено на основі інформаційної бази товариства з обмеженою відповідальністю «Минерал-Трейд» (далі за текстом – ТОВ «Минерал-Трейд»), яке було створено і зареєстровано 1 серпня 2008 року [44].

Товариство з обмеженою відповідальністю - організаційно-правова форма, що забезпечує, на відміну від статусу індивідуального підприємця, збереження особистого майна засновника від стягнення за підприємницькими боргами і здобула популярність відносною простотою створення організації, за якої не вимагається випуску і реєстрації цінних паперів, мінімальними вимогами до розміру і порядку оплати статутного капіталу, відносно простій структурі управління, і, як наслідок, низькими витратами на стартовому етапі бізнесу. ТОВ «Минерал-Трейд» є юридичною особою: має у власності відособлене майно, що враховується на самостійному балансі, може від свого імені набувати і здійснювати майнові і особисті немайнові права, нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем в суді. ТОВ «Минерал-Трейд» має право відкривати банківські рахунки на території України та за її межами [44].

Підприємство «Минерал-Трейд» має круглу печатку, фірмові бланки, емблему, самостійний баланс, рахунки в установах банків у відповідності із чинним законодавством.

Товариство діє відповідно до законодавства України, статуту і засновницького договору. Самостійно укладає і контролює виконання господарських і інших договорів зі всіма видами організацій, підприємств.

ТОВ «Минерал-Трейд» – торгівельне підприємство, що зберігає та реалізує мінеральні добрива. Основні партнери сільськогосподарські підприємства, такі як: ТОВ «СВП «Снігурівський колос», ТОВ «Золотий колос», ФГ «Богуслав-Земля», ФГ «Діана», ФГ «Санрайс», ФГ «Мерилін», ФГ

«Даяна», ФГ «Алмаз» та інші [44].

Метою діяльності підприємства є: продаж мінеральних добрив, необхідних для покращення росту сільськогосподарських рослин; обслуговування інших торгівельних організацій; надання консультацій щодо правильного використання добрив.

Предметом діяльності є: закупівля та постачання мінеральних добрив; продаж добрив кінцевому покупцеві; консультаційні послуги; транспортні послуги; маркетингові дослідження місцевого ринку.

Підприємствам аграрної сфери необхідно дотримуватися оптимальних доз внесення мінеральних добрив, що є важливим технологічним заходом для підвищення врожайності і якості плодів сільськогосподарських культур (табл. 2.2, 2.3).

Таблиця 2.2. Норми внесення мінеральних добрив під окремі види сільськогосподарських культур

Культури	Мінеральні добрива, ц/га стандартних туків
Цукровий буряк	18-20
Пшениця озима	8-9
Картопля	10-11
Кукурудза	9-11
Льон-довгунець	6-8
Соняшник	5-7
Рис	13-15

Джерело: за інформацією ННЦ НААН України «Інститут аграрної економіки» [45]

Постачальниками ТОВ «Мінерал-Трейд» є різні країни: Україна, Білорусія, Узбекистан, Казахстан.

ТОВ «Мінерал-Трейд» створене в цілях насичення споживчого ринку мінеральних добрив та отримання прибутку. Класифікація добрив наведена у таблиці 2.4.

Організація аналітичної служби полягає у виборі форми організації аналізу та типу організаційної структури, що передбачає підпорядкованість працівників, побудову взаємозв'язків як між окремими працівниками, так і

іншими відділами.

Таблиця 2.3. Коефіцієнти перерахунку мінеральних добрив* в умовні одиниці та кількість добрив в натурі, відповідне 1 кг діючої речовини

Добрива	Середня кількість діючої речовини у добриві, %	Коефіцієнт перерахунку на умовні одиниці	Кількість добрив (в натурі) відповідне 1 кг діючої речовини, кг
Азотні (у перерахунку на сульфат амонію з вмістом N 20,5%)			
Аміачна селітра	34,34-5	1,66-1,7	2,94-2,9
Натрієва селітра	15,5	0,76	6,42
Мочевина (карбамід)	46	2,24	2,17
Сульфат амонію-натрію	16	0,78	6,25
Фосфорні (у перерахунку на простий суперфосфат з вмістом 18,7% P ₂ O ₅)			
Суперфосфат:			
Простий	18,7	1	5,35
гранульований	19,5	1,04	5,13
амонізований	14	0,75	7,15
Фосфатшлак	12-14	0,64-0,75	8,36-7,13
Калійні (у перерахунку на калійну сіль з вмістом K ₂ O 41,6%)			
Калійна сіль стандартна	41,6	1	2,4
Хлористий калій	58-60	1,39-1,44	1,73-1,67
Сульфат калію	50	1,2	2
Калійна селітра	46,5	1,12	2,15

* азот (N), фосфор (P₂O₅), калій (K₂O)

Джерело: за інформацією ННЦ НААН України «Інститут аграрної економіки» [45]

Таблиця 2.4. Класифікація добрив, які реалізує ТОВ «Мінерал-Трейд»

Категорія добрив	Складові
Азотні	аміачна селітра
	карбамід
	КАС32 (карбомідно-аміачна суміш)
Азотно-фосфорні-калійні	нітроамофоска 16:16:16
	нітроамофоска 8:9:29
	нітроамофоска 8:20:30
	діамофоска 10:26:26
Фосфорні	амофос 10:46+7 сірки
	сульфоамофос 20:20+14 сірки

Джерело: побудовано автором

Організаційна структура підприємства – це упорядкована сукупність взаємопов'язаних елементів, які перебувають між собою в сталих відносинах, що забезпечують їх функціонування і розвиток як єдиного цілого. Елементами структури є окремі працівники, служби та інші ланки апарату управління, а відносини між ними підтримуються завдяки зв'язкам [46].

Організаційна структура підприємства наведена на рисунку 2.3.

Функціями директора є: закупівля та реалізація мінеральних добрив, визначення та видачу завдань підлеглим, здійснення нагляду (контролю) за їх виконанням, створення і дотримання умов, за яких підлеглі прагнутимуть і зможуть виконати завдання своєчасно, у повному обсязі і якісно, консультування у необхідних випадках підлеглих, коригування їх дій.

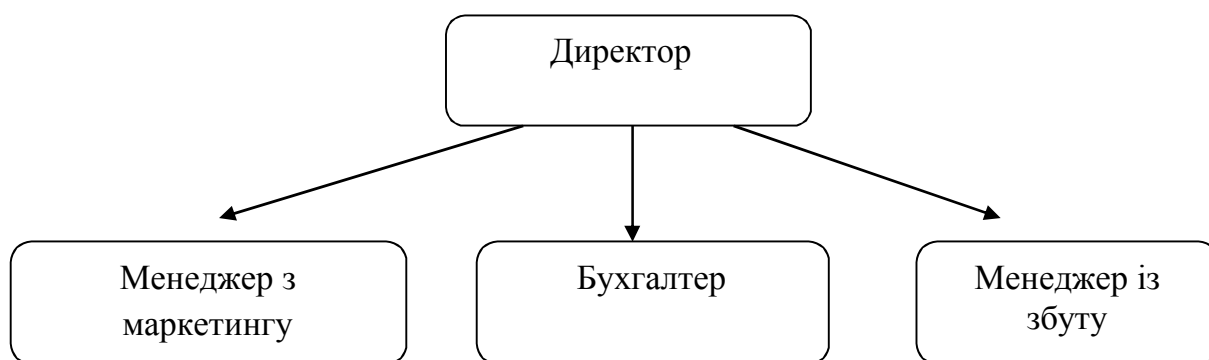


Рисунок 2.3. — Організаційна структура ТОВ «Мінерал-Трейд»

Джерело: побудовано автором

Функції, які виконує менеджер з маркетингу: розробка та реалізація ефективної стратегії просування добрив підприємства, аналіз конкурентного середовища, ринкових тенденцій та каналів збуту, формування пропозицій щодо перспективних напрямів розвитку компанії, аналіз продажу та ефективності маркетингової діяльності, у випадку необхідності – її коректування, організація участі у виставках, презентаціях, семінарах та ін.

Функції, які виконує менеджер із збуту на ТОВ «Мінерал-Трейд» є прийняття рішень щодо купівлі й продажу мінеральних добрив, організацію заходів, спрямованих на розв'язання наявних проблем, прийняття певних

специфічних і конкретних рішень.

Порівняймо ціни добрив ТОВ «Мінерал-Трейд» та інших підприємств і визначимо конкурентні позиції підприємства.

Таблиця 2.5. Ціна добрив ТОВ «Мінерал-Трейд»

Назва добрив	Ціна, грн/т
Аміачна селітра	20000,00
Нітроамофоска 16:16:16	19500,00
Карбамід	25000,00
Амофос 10:46+7 сірки	24100,00

Джерело: побудовано автором

Конкурентоспроможність підприємства – це можливість ефективної господарської діяльності та практичної прибуткової реалізації в умовах конкурентного ринку [47].

Таблиця 2.6. Конкуренти ТОВ «Мінерал-Трейд»

Назва добрив	Конкуренти	Ціна добрива, грн/т	Країна походження конкурента	Ступінь конкуренції		
				незначний вплив	середній вплив	значний вплив
Аміачна селітра	ТОВ «УкрАвіт»	20000,00	Україна			X
	ТОВ «Украгроком»	20050,00	Україна		X	
	ТОВ «УкрагроНПК»	20000,00	Україна			X
	ТОВ «Анлар»	20100,00	Україна	X		
	ТОВ «Райз»	19950,00	Україна			X
	ТОВ «Агрон»	20000,00	Україна			X
	ТОВ «Виста»	20000,00	Україна			X
Нітро-амофос 16:16:16	ТОВ «УкрАвіт»	19600,00	Україна		X	
	ТОВ «Украгроком»	19600,00	Україна		X	
	ТОВ «Райз»	19500,00	Україна			X
	ТОВ «Агрон»	19500,00	Україна			X
	ТОВ «Виста»	19600,00	Україна		X	
Карба-мід	ТОВ «Украгроком»	25100,00	Україна	X		
	ТОВ «Агрон»	25000,00	Україна			X
	ТОВ «Виста»	25100,00	Україна	X		
Амофос 10:46+7 сірки	ТОВ «Украгроком»	24150,00	Україна		X	

Джерело: побудовано автором

Використання наданих характеристик дає змогу створити профіль клієнта (табл. 2.7.).

Конкурентні переваги і конкурентоспроможність тісно між собою пов'язані. Конкурентні переваги, що характеризують об'єкти чи суб'єкти господарювання, є факторними ознаками, а конкурентоспроможність – результуючою. Виходячи із теорії Портера, зрозуміло, що конкурентоспроможність є проявом системи багатьох факторів, які створюють різні конкурентні переваги в залежності від конкурентного середовища. Необхідним елементом ринкового механізму є конкуренція, яка в умовах глобалізації зростає та змінюється її суть, форми, методи. Кожний суб'єкт конкуренції має індивідуальний набір переваг [49].

Таблиця 2.7. Профіль клієнта

Характеристика відносин клієнта з виробником	Рентабельний клієнт	Нерентабельний клієнт
Величина партії замовлення	Велика	Мала
Частота замовлень	Помірна	Велика
Вид продукції	Стандартна	Нестандартна
Ширина асортименту	Помірна	Велика
Стабільність попиту	Висока	Низька
Час реалізації поставок	Тривалий	Короткий
Вимоги щодо умов продажу	Неістотні	Істотні
Оплата	Своєчасна	Відтермінована
Доступність транспорту	Висока	Низька
Ризик замовлень	Низький	Високий
Довгостроковий графік поставок	Наявний	Відсутній

Джерело: узагальнено автором на основі [48]

Діяльність ТОВ «Мінерал-Трейд» з продажу мінеральних добрив має свої переваги та недоліки (табл. 2.8).

Оцінка конкурентоспроможності є важливою інформаційною базою для виявлення потенціалу підприємства і дає можливість зробити висновки щодо ефективності використання матеріально-технічних, трудових та фінансових

ресурсів. Тому конкурентоспроможність є свідченням стійкої роботи підприємства та визначає здатність адаптуватися до впливу зовнішнього середовища з метою збереження, трансформації або створення нових конкурентних переваг [50].

Таблиця 2.8. Переваги та недоліки у діяльності ТОВ «Мінерал-Трейд»

Переваги	Недоліки
Отримання прибутку	Підвищений ризик ведення бізнесу
Надання робочих місць	Значна залежність від постачальників
Надходження податків до бюджету	Постійно перевіряють податкові органи
Асортимент товару	Брак або пошкодження при транспортуванні упаковки (мішків)
Місце розташування складу	Нестабільність цін
Результативні показники	Поставка товару коливається від 1-го дня до місяця
Імідж	Залежність від політичних поглядів
Кваліфікований персонал	Недостача товару при транспортуванні
Наявний попит з боку покупців	Залежність від заводів, які виробляють добрива
Сервіс	Поява постійно нових конкурентів
	Сезонність продажів добрив покупцям

Джерело: узагальнено автором

Трансформаційні процеси, що відбуваються на вітчизняних підприємствах, багато в чому пов'язані з управлінням фінансами. Наразі усе більш широке використання в практиці господарювання підприємств отримує застосування методики стратегічного фінансового управління. У зв'язку з цим питання щодо формування оптимальної фінансової стратегії набувають особливої актуальності [51].

Доцільно зробити акцент на плануванні діяльності, а саме формування стратегії розвитку [51]. Ефективність функціонування підприємств залежить від вибору і обґрунтування фінансової стратегії, що є істотним компонентом загальної стратегії підприємства. Може виникнути ситуація, коли цілі загальної стратегії розвитку підприємства не зможуть бути реалізовані через фінансові обмеження [51].

Таблиця 2.9. Порівняльний аналіз цілей фінансової та загальної стратегії підприємства

Цілі фінансової стратегії	Цілі загальної стратегії
1. Прискорення зростання виручки	1. Збільшення частки ринку
2. Прискорення зростання прибутку	2. Більш високий, безпечний рейтинг в галузі
3. Збільшення дивідендів	3. Підвищення якості продукції
4. Збільшення маржі	4. Більш низькі витрати в порівнянні з конкурентами
5. Зростання рентабельності інвестицій	5. Більш широкий або більш привабливий спектр продукції, що випускається
6. Посилення рейтингу облігацій і кредитного рейтингу	6. Поліпшення репутації у споживачів
7. Збільшення потоку грошових коштів	7. Краще обслуговування клієнтів, споживачів
8. Зростання вартості акцій	8. Розпізнавання компанії як лідера в технології або інноваціях продуктів
9. Розпізнавання компанії як "Блакитної фішки"	9. Збільшення можливості конкурувати на міжнародних ринках
10. Більш диверсифікована база надходжень виручки	10. Розширення можливостей для зростання
11. Стабільний прибуток в період спаду	11. Збільшення заробітної плати та інших благ для співробітників

Джерело: узагальнено автором на основі [51]

Ефективна реалізація стратегії фінансового забезпечення базується на дієвій розробці й упровадженні фінансової стратегії підприємства, яка здійснюється за такими етапами (рис. 2.4).

Отже, стратегія фінансового забезпечення підприємств аграрної сфери є складний процес, який включає в себе пошук, залучення, мобілізацію та розподіл матеріальних і нематеріальних ресурсів з усіх можливих джерел фінансування, та розробка заходів використання наявних коштів з метою дієвого функціонування підприємства.

Діяльність підприємств відбувається завдяки організованому, якісному, своєчасному та ефективному управлінню, що являє собою сукупність взаємопов'язаних послідовно здійснюваних функцій.



Рисунок 2.4. — Етапи формування стратегії фінансового забезпечення підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [52]

Порівнюючи структурні зміни в активі і пасиві балансу, можна визначити, через які джерела в основному був приплив нових коштів і в які активи ці кошти переважно вкладалися (табл. 2.10).

Аналіз балансу ТОВ «Мінерал-Трейд» на початок і кінець 2020 року свідчить про приріст вартості активів підприємства на 1379,6 тис. грн, що є позитивним збільшенням, в діяльності підприємства.

Таблиця 2.10. Склад та структура майна ТОВ «Мінерал-Трейд», 2020 рік

Активи	На початок року		На кінець року		Відхилення (+;-) тис. грн.
	тис. грн	% до підсумку	тис. грн	% до підсумку	
I. Необоротні активи					
Незавершені капітальні інвестиції	54,9	1,0	54,9	0,7	0,0
Основні засоби (залишкова вартість)	27,5	0,4	18,0	0,2	-9,5
Всього за I розділом	82,4	1,4	72,9	0,9	-9,5
II. Оборотні активи					
Виробничі запаси	6018,6	89,9	4175,7	51,8	-1842,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	26,3	0,4	-	-	-26,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	49,3	0,7	82,9	1,0	+33,6
Інша поточна дебіторська заборгованість	471,0	7,0	3633,4	45,0	+3162,4
Грошові кошти та їх еквіваленти	41,0	0,6	103,4	1,3	+62,4
Інші оборотні активи	0,1	0,001	-	-	-0,1
Всього за II розділом	6606,3	98,6	7995,4	99,1	+1389,1
Загальна вартість майна господарства	6688,7	100,0	8068,3	100,0	+1379,6

Джерело: побудовано та розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Зростання валюти балансу відбулося за рахунок зростання вартості оборотних активів (на 1389,1 тис. грн) та зменшення вартості необоротних активів (на 9,5 тис. грн). На кінець 2020 року 99,1% активів склали оборотні активи, основна частина яких – виробничі запаси (51,8%) та інша поточна дебіторська заборгованість (45,0%).

Вивчення структурних та динамічних змін пасиву балансу відобразимо у таблиці 2.11.

Проведений аналіз пасиву балансу ТОВ «Мінерал-Трейд» свідчить, що абсолютний розмір джерел утворення господарських засобів зріс на 1379,6 тис. грн. Питома вага власних коштів у валюті балансу на кінець звітного періоду становила 92,5%, залучених коштів підприємства – 7,5%.

Таблиця 2.11. Склад та структура зобов'язань ТОВ «Мінерал-Трейд»,
2020 рік

Види зобов'язань	На початок року		На кінець року		Відхилення (+;-) тис. грн.
	тис. грн	% до підсумку	тис. грн	% до підсумку	
I. Власний капітал					
Статутний капітал	200,0	3,0	200,0	2,5	0,0
Додатковий капітал	-	-	-	-	-
Резервний капітал	-	-	-	--	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	6380,6	95,4	7262,7	90,0	+882,1
Всього за I розділом	6580,6	98,4	7462,7	92,5	+882,1
II. Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-
III. Поточні зобов'язання					
Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	7,8	0,1	-	-	-7,8
Поточні зобов'язання за розрахунками:					
- з бюджетом;	15,6	0,2	0,2	0,003	-15,4
- зі страхування;	0,6	0,001	-	-	-0,6
- з оплати праці.	3,4	0,1	-	-	-3,4
Інші поточні зобов'язання	80,7	1,2	605,4	7,5	+524,7
Всього за III розділом	108,1	1,6	605,6	7,5	+497,5
Загальна вартість зобов'язань господарства	6688,7	100,0	8068,3	100,0	+1379,6

Джерело: побудовано та розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Власний капітал підприємства у звітному році збільшився за рахунок отриманого прибутку (на 882,1 тис. грн), що є позитивним чинником і свідчить про: підвищення стійкості підприємства; підвищення резервного позикового потенціалу; змогу підприємства залучати позичковий капітал на кращих умовах в довгостроковій перспективі; забезпечує платоспроможність підприємства та зменшує ризк банкрутства; є результатом дієвості управління на підприємстві аграрної сфери.

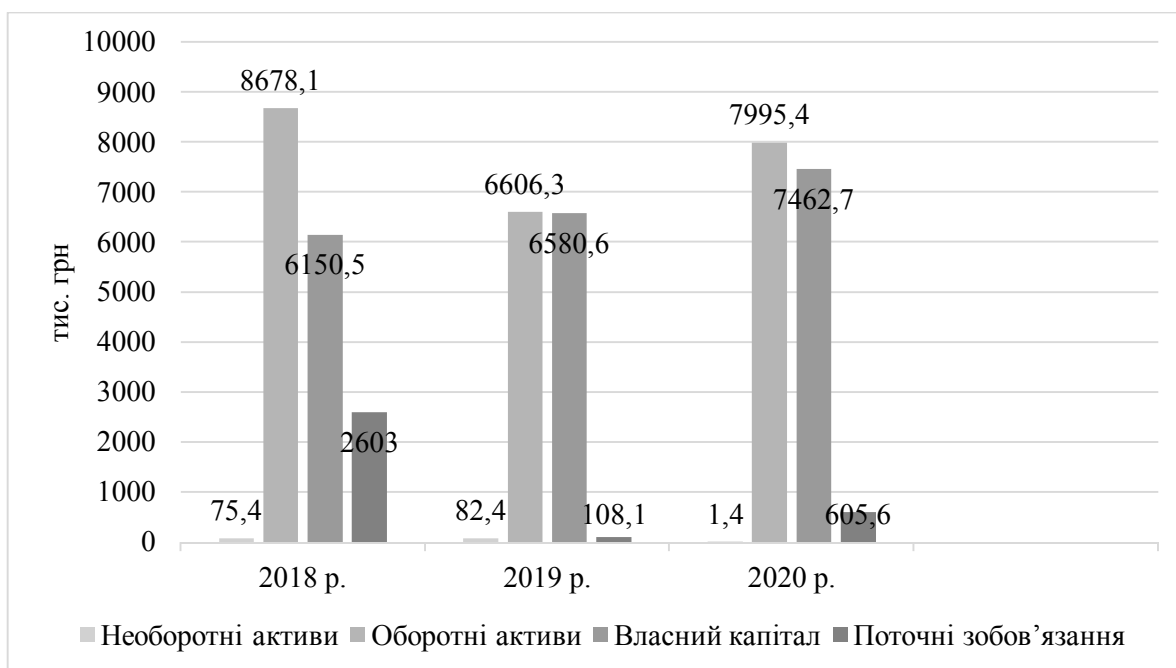


Рисунок 2.5. — Необоротні активи, оборотні активи, власний капітал та поточні зобов'язання ТОВ «Мінерал-Трейд», тис. грн

Джерело: узагальнено автором на основі розрахунків

Наступним етапом визначення і дослідження фінансового стану ТОВ «Мінерал-Трейд» є визначення його фінансової незалежності, стійкості.

Таблиця 2.12. Фінансова незалежність ТОВ «Мінерал-Трейд», 2020 рік

Коефіцієнти	Норматив	Порядок розрахунку	На поч. року	На кін. Року	Відхилення, (+; -)
Фінансування	< 1,0	Ф.1р. (1595+1695) / 1495	0,02	0,08	0,06
Автономії (незалежності)	> 0,5	Ф.1р. 1495 / р.1900	0,98	0,92	-0,06
Стійкості (стабільності)	> 1,0	Ф.1р. 1495/ (1595+1695)	2,36	60,88	58,52

Джерело: побудовано та розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз фінансової незалежності свідчить, що майже всі розраховані показники відповідають нормативам, тобто ТОВ «Мінерал-Трейд» майже незалежне від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансування вказує на те, що свої активи господарство формує практично за рахунок власних джерел. Слід зазначити, що на 31.12.2020 р. він збільшився на 0,6 значить підприємство спроможне використовувати фінансові резерви, тобто відсутні серйозні проблеми з фінансовими ресурсами підприємства.

Коефіцієнт автономії протягом року відповідав нормативу, тобто підприємство в змозі покрити всі зобов'язання власними коштами. Коефіцієнт стійкості показав, що на початок 2020 року на одну гривню залучених засобів підприємства припадала 2,36 грн власних, а на кінець цього ж року збільшився до 60,88 грн. Отже, можна зробити висновок, що ТОВ «Минерал-Трейд» фінансово незалежне від зовнішніх джерел фінансування.

Поглиблюючи дослідження фінансового стану проведемо розрахунок показників ліквідності (табл. 2.13).

Таблиця 2.13 Ліквідність ТОВ «Минерал-Трейд», 2020 рік

Коефіцієнти	Норматив	Порядок розрахунку	На поч. року	На кін. року	Відхилення (+,-)
Абсолютної ліквідності	0,2-0,35	Ф.1р. 1160+1165 / 1695	0,38	0,17	-0,21
Швидкої ліквідності	0,7-1,0	Ф.1 р. 1195 – (1100+1110)/ 1695	5,44	6,31	+0,87
Покриття	1,0-2,5	Ф.1 р. 1195 / 1695	61,11	13,20	-47,91

Джерело: побудовано та розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Отримані дані свідчать, що за 2020 р. коефіцієнт абсолютної ліквідності коливається майже в межах норми. Тобто підприємство в змозі погасити найближчим часом короткострокові зобов'язання, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності знаходиться далеко за межами нормативного значення, і на кожен гривню поточних зобов'язань припадає 6,31 гривні високоліквідних оборотних активів.

Значення коефіцієнта покриття значно перевищує 2,5, то можна зробити

висновок про те, що підприємство володіє значним обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам. З позиції кредиторів підприємства такий варіант формування оборотних коштів є найбільш прийнятним. У той же час підприємство, можливо, не повністю використовує свої можливості з одержання кредитів.

Розглянемо основні показники, що характеризують фінансові результати діяльності ТОВ «Мінерал-Трейд» за 2018 – 2020 рр. (табл. 2.14).

Таблиця 2.14. Фінансові результати ТОВ «Мінерал-Трейд»

Показники	Роки			Відхилення (+,-) 2020 року до	
	2018	2019	2020	2018 р.	2019 р.
Чистий дохід від реалізації продукції, тис грн	45346,8	48335,8	43868,9	-1567,9	-4466,9
Собівартість реалізованої продукції, тис грн	41267,0	45752,4	40712,2	-554,8	-5040,2
Чистий прибуток, тис.грн	2145,6	430,1	882,1	-1263,5	+452,0
Середньорічна сума активів, тис.грн	6511,1	7721,1	7378,5	+867,4	-342,6
Середньорічна сума власного капіталу, тис.грн	5087,3	6365,6	7021,65	+1934,35	+656,05
Коефіцієнт рентабельності продукції	1,1	1,1	1,1	0,0	0,0
Коефіцієнт рентабельності активів	0,33	0,06	0,12	-0,21	+0,06
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,42	0,07	0,13	-0,29	+0,06

Джерело: побудовано та розраховано за даними фінансової звітності

Проаналізувавши динаміку показників фінансових результатів ТОВ «Мінерал-Трейд», можна зробити висновок, що у 2018 році найбільші показники рентабельності у порівнянні з 2020 роком. Найкращий фінансовий результат діяльності підприємства був у 2018 році - чистий прибуток у розмірі 2145,6 тис. грн.

Один із основних напрямів аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств – це аналіз та оцінка ділової активності. Завдання оцінювання ділової активності постає як одне із важливіших для прийняття управлінських

рішень у сфері розвитку підприємства, формування стратегії функціонування на перспективу. Таким чином, з метою оцінки фінансового стану підприємства та ефективності управління його фінансовими ресурсами здійсимо аналіз ділової активності ТОВ «Минерал-Трейд» (табл. 2.15).

Таблиця 2.15 Ділова активність ТОВ «Минерал-Трейд»

Показники	2019 р.	2020 р.	Відхилення (+; -)
Вихідні дані	48335,80	43868,90	-4466,90
1. Дохід (виручка) від реалізації, тис. грн			
2. Середня сума активів, тис. грн	7721,1	7378,50	-342,60
3. Середня сума запасів, тис. грн	6104,05	5097,15	-1006,90
4. Середня сума оборотних коштів, тис. грн	7642,20	7300,85	-341,35
5. Собівартість реалізованої продукції	45752,40	40712,20	-5040,20
6. Середня сума дебіторської заборгованості, тис. грн	1382,00	2131,45	+749,45
7. Середня сума кредиторської заборгованості, тис. грн	72,30	13,80	-58,50
8. Середня сума основних засобів, тис. грн	24,00	22,75	-1,25
9. Середня сума власних коштів, тис. грн	6365,55	7021,65	+656,10
10. Чистий прибуток, тис. грн	430,10	882,10	+452,00
Розрахункові показники			
11. Коефіцієнт ділової активності	6,26	5,95	-0,31
12. Коефіцієнт оборотності мобільних коштів	6,32	6,00	-0,32
13. Коефіцієнт оборотності запасів	7,92	8,61	+0,69
14. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	34,98	20,59	-14,39
15. Період обороту дебіторської заборгованості (360:р.14), днів.	10,29	17,48	+7,19
16. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	632,81	2950,16	+2317,35
17. Період обороту кредиторської заборгованості (360: р.16), днів.	0,57	0,12	-0,45
18. Фондовіддача, грн.	2013,99	1928,30	-85,69
19. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	7,59	6,25	-1,34
20. Коефіцієнт використання власних коштів	0,07	0,13	+0,06
21. Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів	0,06	0,12	+0,06

Джерело: побудовано та розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Результати таблиці 2.15 свідчать, що коефіцієнт оборотності активів на ТОВ «Минерал-Трейд» зменшився (2019 р. – 6,32, а в 2020 р. - 6,00). Слід відмітити, що даний коефіцієнт є одним із найважливіших показників ефективності використання капіталу і вказує на швидкість його переходу зі

стадії виробничих запасів у готову продукцію та швидкість перетворення продукції у безпосередньо грошову форму.

Коефіцієнт оборотність запасів на ТОВ «Мінерал-Трейд» збільшився до 8,61, що свідчить про кількість оборотів, що здійснили запаси за рік.

Важливою складовою оцінки ділової активності підприємств є аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованостей. Розмір дебіторської заборгованості визначається умовами підприємства щодо розрахунків зі своїми клієнтами. Так, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості на ТОВ «Мінерал-Трейд» зменшився на 14,39. При цьому спостерігається збільшення тривалості обороту. Так у 2019 р. період обороту дебіторської заборгованості на підприємстві становив приблизно 10 днів, у 2020 р. вже 17 днів. Тенденція зростання спостерігається з коефіцієнтом кредиторської заборгованості. Збільшення значення коефіцієнта на 2317,35 свідчить про збільшення швидкості погашення заборгованості підприємством. Так, середній термін повернення боргів у 2019 р. становив 0,57 днів, у 2020 р. підприємство могло повернути свої борги за 0,12 днів.

Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів в 2020 році збільшився порівняно з 2019 роком на 0,06 пункти, що свідчить про збільшення попиту на продукцію.

Фінансовий стан ТОВ «Мінерал-Трейд» протягом 2018-2020 років був задовільним та стійким, оскільки щорічно вартість виробничих засобів збільшується, разом з основними показниками компанії.

За результатами проведеного дослідження виявлено, що основними джерелами аналітичної складової є облікова, статистична, оперативна, звітна, планова, нормативна та інша інформація. Для проведення економічного аналізу було використано облікові джерела інформації досліджуваного підприємства. У кваліфікаційній роботі дослідження проведено на основі інформаційної бази товариства з обмеженою відповідальністю «Мінерал-Трейд», метою діяльності якого є: продаж мінеральних добрив, необхідних для покращення росту сільськогосподарських рослин; обслуговування інших торговельних

організацій; надання консультацій щодо правильного використання добрив. На підприємстві ТОВ «Мінерал-Трейд» лінійна організаційна структура, що має перевагу серед інших в простоті і чіткій взаємодії, оперативності у прийнятті управлінських рішень, економічності та відповідальності кожного за виконання свого завдання. Провівши дослідження виявлено переваги та недоліки діяльності підприємства, основними з одного боку, яких є: нарощення прибутку, створення робочих місць, наявність попиту з боку покупців, асортимент товару, тощо, а з іншого – код УКТ ЗЕД мінеральних добрив підлягає ризикованим операціям та знаходиться під пильним контролем податкових органів, значна залежність від постачальників, оскільки термін поставки товару коливається від одного дня до місяця, залежність від сезонного попиту на добрива, а також коливання цін. Аналіз балансу ТОВ «Мінерал-Трейд» на початок і кінець звітного періоду свідчить про приріст вартості активів підприємства на 1379,6 тис. грн, що є позитивним збільшенням, в діяльності підприємства. Проаналізувавши динаміку показників фінансових результатів ТОВ «Мінерал-Трейд», можна зробити висновок, що у 2018 році найкращий фінансовий результат у порівнянні з 2019 та 2020 роком.

2.2. Аналіз логістичних витрат діяльності підприємства

Логістична діяльність ТОВ «Мінерал-Трейд» забезпечує зв'язки з партнерами. Основним напрямом діяльності ТОВ «Мінерал-Трейд» компанії є збут, транспортування та складування продукції, отже до системи оцінки функціонування логістичної системи варто включити показники, що характеризують роботу саме в цих сферах (табл. 2.16) [15].

Таблиця 2.16. Логістичні витрати підприємства у структурі доходів і витрат, %

Питома вага логістичних витрат у структурі доходів і витрат підприємства	Значення
у структурі сукупних доходів підприємства	7-16
у структурі адміністративних витрат підприємства	10-35
у структурі загальних витрат підприємства	20-45

Джерело: узагальнено автором на основі [15]

Розглянемо структуру логістичних витрат ТОВ «Минерал-Трейд» у таблиці 2.17.

Таблиця 2.17. Динаміка обсягу та структури логістичних витрат ТОВ «Минерал-Трейд»

Показники	Роки			Відхилення (+, -) 2020 року до	
	2018	2019	2020	2018	2019
Адміністративні витрати, тис.грн	420,38	524,97	567,00	+146,62	+42,03
Питома вага логістичних витрат в складі адміністративних витрат, %	15,20	16,80	16,01	+0,81	-0,79
Витрати на збут, тис.грн.	967,62	1440,58	1487,98	+520,36	+47,4
Питома вага логістичних витрат в складі витрат на збут, %	58,30	58,79	60,32	+2,02	+1,53
Разом витрат	1388,00	1965,55	2054,98	+666,98	+89,43

Джерело: складено автором на основі розрахунків

Найбільшу питому вагу за часткою у структурі логістичних витрат припадає на витрати на збут. В 2020 році 60,32 % усіх витрат на збут віднесено до ряду логістичних.

Високий рівень логістичних витрат зумовлений низкою чинників, які представлено у таблиці 2.18.

Таблиця 2.18. Чинники, що впливають на розмір логістичних витрат

№	Внутрішні чинники	Зовнішні чинники
1	Масштаби діяльності	Економічний розвиток країни
2	Номенклатура виконуваних робіт та послуг, що надаються	Рівень інтегрованості у світові процеси
3	Виробничий процес	Рівень монополії
4	Запаси	Розвиток логістичної інфраструктури
5	Рівень автоматизації процесів	Вартість логістичних послуг
6	Наявність сучасного обладнання, устаткування, транспортних засобів	Стан банківської системи
7	Рациональність розміщення об'єктів інфраструктури	Бюджетна політика країни
8		Податкова політика країни
9		Цінова політика країни
10		Зовнішньоекономічна політика країни

Джерело: узагальнено автором на основі [53]

Проаналізуємо показники, що характеризують ефективність, продуктивність та гнучкість логістичної діяльності компанії (табл.2.19). Підприємства, які досягли стратегічних переваг в сфері логістики, значно підвищують свою конкурентоспроможність шляхом узгодження планування та контролю логістичного потенціалу підприємства.

Таблиця 2.19. Результати логістичної діяльності ТОВ «Мінерал-Трейд»

Показники	Роки		
	2018	2019	2020
Середній запас на складі, т	623,13	827,58	768,93
Швидкість товарообігу	8,09	6,14	7,83
Час обігу товарів, днів	45,00	59,00	46,47
Готовність до поставки, %	69,5	65,9	70,2
Доля запасів в обігу, %	12,36	16,28	12,77

Джерело: складено автором на основі розрахунків

Динаміка зміни запасів мінеральних добрив сформована на рисунку 2.6.

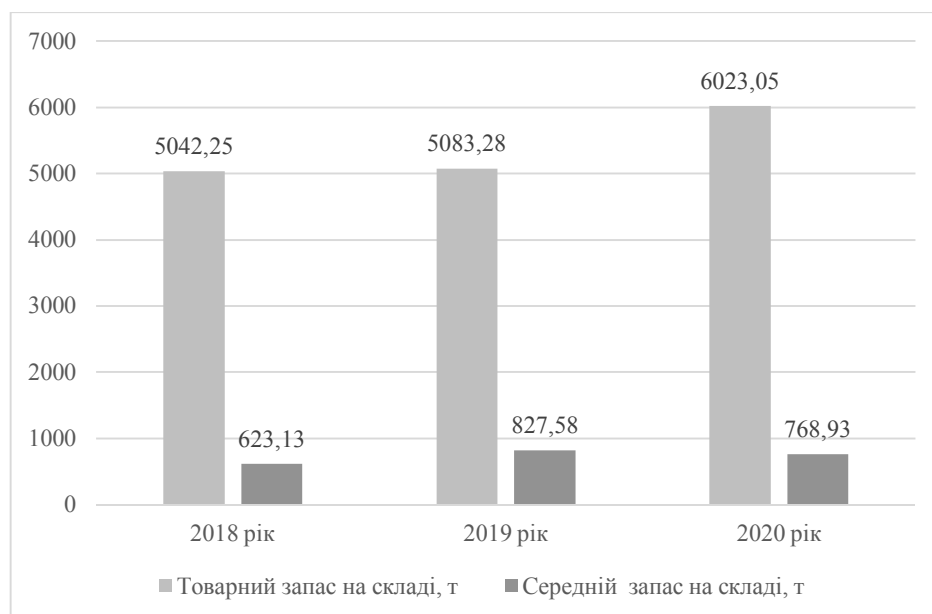


Рисунок 2.6. — Запас мінеральних добрив у ТОВ «Мінерал-Трейд»

Джерело: складено автором на основі розрахунків

Проаналізуємо надійність логістичної системи підприємства. На ринку дистрибуції це є важливим показником, оскільки відповідного до даного значення можна спостерігати на якому рівні підприємство себе позиціонує на ринку, а також які будуть відносини та комунікації з підприємство під час

партнерства, готовність підприємства дотримуватися умов поставок, готовність підприємства підтримувати базовий рівень обслуговування, готовність підприємства виявляти та усувати недоліки в обслуговуванні, рівень комунікації між контрагентами тощо. Проаналізуємо показники надійності логістичної системи в таблиці 2.20.

Таблиця 2.20. Надійність логістичної системи ТОВ «Мінерал-Трейд»

Показники	Значення			Абсолютне відхилення 2020 р. до	
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2018 р.	2019 р.
Надійність поставок, %	89,3	88,1	90,7	+1,4	+2,6
Готовність до здійснення поставки, %	69,5	65,9	70,2	+0,7	+4,3
Якість поставки	0,3	0,0	0,1	-0,2	+0,1

Джерело: складено автором на основі розрахунків

Відобразимо показники надійності логістичної системи підприємства на рисунку 2.7.

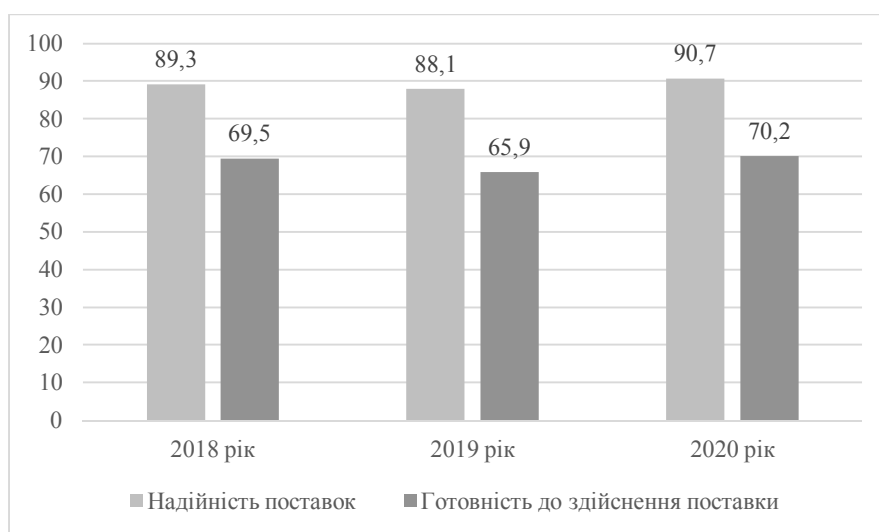


Рисунок 2.7. — Динаміка зміни надійності поставок та готовності здійснення поставок ТОВ «Мінерал-Трейд»

Джерело: складено автором на основі розрахунків

Надійність поставок та готовність до здійснення поставки підприємством за досліджуваний період (2018-2020 рр.) мають майже однаковий рівень. Це свідчить про те, що рівень надійності поставок підприємства знаходиться на

високому рівні. Оскільки надійність поставки це співвідношення кількості виконаних замовлень до загальної кількості замовлень. Отже, надійність співпраці з підприємством вимагає високих критеріїв відповідальності партнера.

В системі управління логістичними витратами важливе місце займає саме процес формування логістичних витрат. Для більш ретельного аналізу системи управління витратами логістичної діяльності пропонуємо розглянути схеми роботи безпосередньо в розрізі чинників, які впливають на процес формування витрат логістичної діяльності досліджуваного підприємства.

Визначаючи ефективність роботи логістичної системи для ТОВ «Минерал-Трейд» ключовим елементом є процес переміщення товарів (транспортування). Як правило, в загальних логістичних витратах найбільшу питому вагу займають саме транспортні витрати, так і на підприємстві ТОВ «Минерал-Трейд».

Таблиця 2.21. Процес управління логістичними витратами в процесі переміщення товарів підприємства ТОВ «Минерал-Трейд»

Супровідна транспортна документація, вид транспорту для перевезення	
Процеси	Документи: подорожній лист, товарно-транспортна накладна, ліцензії. Інформаційним супроводом перевезення є повідомлення – інформація про замовлення і підтвердження про доставку замовлення.
Вибір транспорту	
Вирішення	ТОВ «Минерал-Трейд» використовує логістичний аутсорсинг. В залежності від габариту товарів підбирають транспорт компанії-посередники.
Оцінка роботи посередника	
Показники	Проаналізувавши діяльність працівника можна сформувати певну оцінку його роботи, користуючись такими показниками: час доставки, збереження вантажу, тариф на перевезення, загальний термін доставки до споживача

Джерело: побудовано автором

Механізм управління запасами підприємства забезпечується купівлею товарів в межах достатньої кількості, а отже, запаси готової продукції зосереджуються на прогнозований споживчий попит.

До складової зовнішніх чинників формування логістичних витрат підприємства ТОВ «Минерал-Трейд» належать такі категорії: постачальники ресурсів та споживачі продукції.

Таблиця 2.22. Процес управління логістичними витратами в механізмі формування запасів підприємства ТОВ «Мінерал-Трейд»

Запаси	
Процеси	Підприємство ТОВ «Мінерал-Трейд» має запаси, що забезпечують 99% замовлень.
Управління запасами	
Вирішення	Організація купівлі товару на підприємстві зосереджена на тому, що закуповується необхідна кількість товарів, тому запаси готової продукції є зосереджуються на прогнозований споживчий попит
Показники ефективності управління запасів	
Показники	Оборотність запасів, задоволення споживчого попиту, оптимальний обсяг замовлення, витрати на зберігання.

Джерело: побудовано автором

Стосовно споживачів, то вони мають найвагоміший вплив на формування логістичної системи підприємства ТОВ «Мінерал-Трейд», так як попит на товари змінюються. Логістична система підприємства повинна бути гнучкою, а саме для можливості її адаптації до змін зовнішнього середовища.

Таблиця 2.23. Управління логістичними витратами в процесі відносин з споживачами підприємства ТОВ «Мінерал-Трейд»

Структура замовлення	
Тенденції	Вимоги до якості, пріоритетність та уподобання споживачів змінюється, а отже змінюється і замовлення.
Критерії статусу ключового споживача	
Можливості підприємства	Статус ключового споживача визначають: величина та періодичність замовлення, вид оплати, розташування складу. Причини вигідних покупок: різносторонній асортимент, якість продукції, економічність (прямий контакт безпосередньо з виробниками), прозорість роботи (видаткова накладна), рівень обслуговування клієнтів, банківські послуги.
Послуги конкурентів	
Можливості конкурентів	Існує велика кількість інших підприємств, які реалізують мінеральні добрива. Для споживача важливо, щоб сервісне обслуговування, якість і ціна продукції були на високому рівні.

Джерело: побудовано автором

Вплив на витрати логістичної діяльності системи взаємозв'язку з постачальниками представлено в таблиці 2.24.

Таблиця 2.24. Управління логістичними витратами у взаємовідносинах із постачальниками ТОВ «Минерал-Трейд»

Характеристика постачальників та умови співпраці	
Тенденції	Підприємство ТОВ «Минерал-Трейд» у співпраці з постачальниками обумовлює вимоги стосовно якості продукції, часу доставки і складування товарів.
Недоліки співпраці з постачальниками	
Можливості підприємства	- Невчасність доставки - Розкрадання вантажу - Розбіжності у кількості товарів - Псування товару.
Зміни в господарській діяльності	
Можливості конкурентів	Існує необхідність постійного моніторингу результатів діяльності різних постачальників і виділення найоптимальніших.

Джерело: побудовано автором

Витрати, які стосуються постачальників виникають через забезпечення якості процесу доставки товарів в конкретній кількості з відповідною якістю та у визначений термін. Перелічені недоліки співпраці з постачальниками значною мірою впливають на збільшення витрат логістичної діяльності підприємства ТОВ «Минерал-Трейд».

За результатами проведеного дослідження виявлено, що основним критерієм визначення ефективності логістичної системи є оптимізація логістичних витрат, задоволення споживача, якість, час обробки та поставки замовлення. ТОВ «Минерал-Трейд» має високий рівень надійності та готовності до здійснення поставок клієнту. Логістичні витрати підприємства за досліджуваний період зросли і найбільшу питому вагу за часткою в структурі логістичних витрат припадає на витрати на збут. Недоліками в логістичній системі ТОВ «Минерал-Трейд» є ризики порушення в постачаннях, неготовність вантажу в установленій термін, порушення термінів, невиконання фінансових зобов'язань учасниками в логістичній системі, відмова транспортного засобу, як результат, можливі затримки доставки вантажу та підвищення ймовірності виникнення інших ризиків. Через те, що ТОВ «Минерал-Трейд» використовує логістичний аутсорсинг, витрати на транспортування значно менші, ніж на підприємствах, які мають власний

транспорт.

2.3. Напрями розвитку логістики та управління витратами

Однією із основних складових загальної стратегії розвитку кожного підприємства є виробнича стратегія [55]. Для впорядкування принципових відмінностей між виробничими стратегіями доцільно поділити їх на чотири категорії (рис. 2.8.): стратегії, орієнтовані на ринок; стратегії, орієнтовані на виробничі можливості; стратегії, орієнтовані на загальні можливості підприємства; комплексні стратегії. Різниця полягає у тому, що в першому випадку майбутню виробничу поведінку підприємства визначає споживач, в другому випадку виробнича стратегія будується на основі виробничих можливостей підприємства, третій вид формується на основі можливостей підприємства загалом, а четвертий вид характеризується урахуванням комплексу чинників [56].

Зокрема, стратегії, орієнтовані на ринок, передбачають, що під час формування виробничої стратегії управлінці будуть враховувати те, як ринок сприймає товар. Тому в цьому випадку можна націлюватись на конкурентні переваги чи ринкові. Конкурентними перевагами можуть бути низька вартість товарів, висока якість, швидкий вивід на ринок нових товарів, широка номенклатура та асортимент продукції, врахування потреб та побажань споживачів до основних характеристик товару. Вибір виробничих стратегій, які спрямовані на ринкові переваги, повинен базуватися на врахуванні двох чинників, а саме попиту на продукцію та величини прибутку від її продажу [56].

Адаптаційна стратегія доцільна для впровадження на невеликих підприємствах, які характеризуються невеликими масштабами виробничої діяльності, стабільним, вузьким асортиментом продукції, низьким рівнем інноваційної активності та витрат на неї. Проте за невеликих обсягів виробництва вони можуть краще реагувати на потреби споживачів, враховувати їх побажання та потреби, за рахунок чого мати конкурентні переваги [56].



Рисунок 2.8. — Виробничі стратегії підприємства

Джерело: побудовано на основі [56]

Стратегія спеціалізації рекомендована до впровадження на невеликих чи середніх підприємствах з відповідними обсягами виробництва, які поступово впроваджують інновації у виробничий процес [56].

Для великих та середніх підприємств із великосерійним чи масовим типом виробництва, активною інноваційною діяльністю та достатнім її фінансуванням пропонується наступальна стратегія. Її впровадження дасть змогу сформуванню загальні переваги за рахунок високої технологічності, інноваційних продуктів та масштабності виробництва. Стратегія прориву може бути характерна для нових невеликих чи середніх підприємств або тих, хто випускає інноваційний продукт на ринок, працює у сфері інноваційних технологій [56].

Також серед виробничих стратегій пропонуємо комплексні, які одночасно враховують декілька чинників (комерційний інтерес, характеристики виробничої системи, загальні можливості підприємства). До комплексних виробничих стратегій віднесли стратегію стабілізації, оновлення, модифікації, переорієнтації та реструктуризації [56].

Надзвичайно важливе місце в стратегічній діяльності підприємства посідає маркетингова стратегія, яка формує ринкові стратегічні орієнтири. Маркетингова стратегія підприємства – комплекс маркетингових заходів та набір інструментів з їх реалізації, що спрямований на досягнення місії та реалізацію довгострокових цілей підприємства, а також на задоволення існуючих потреб споживачів [57].

Етапи розробки маркетингової стратегії та маркетингового плану підприємства представлено на рисунку 2.9 [58].

Контроль реалізації стратегії передбачає:

- експертний та статистичний аналіз іміджу підприємства та його продукції;
- порівняння обсягів витрачених ресурсів із запланованими обсягами в контексті досягнення конкретних стратегічних цілей;
- визначення частки ринку на етапах впровадження стратегії та динаміки

її змін, встановлення відповідності змін запланованим [59].

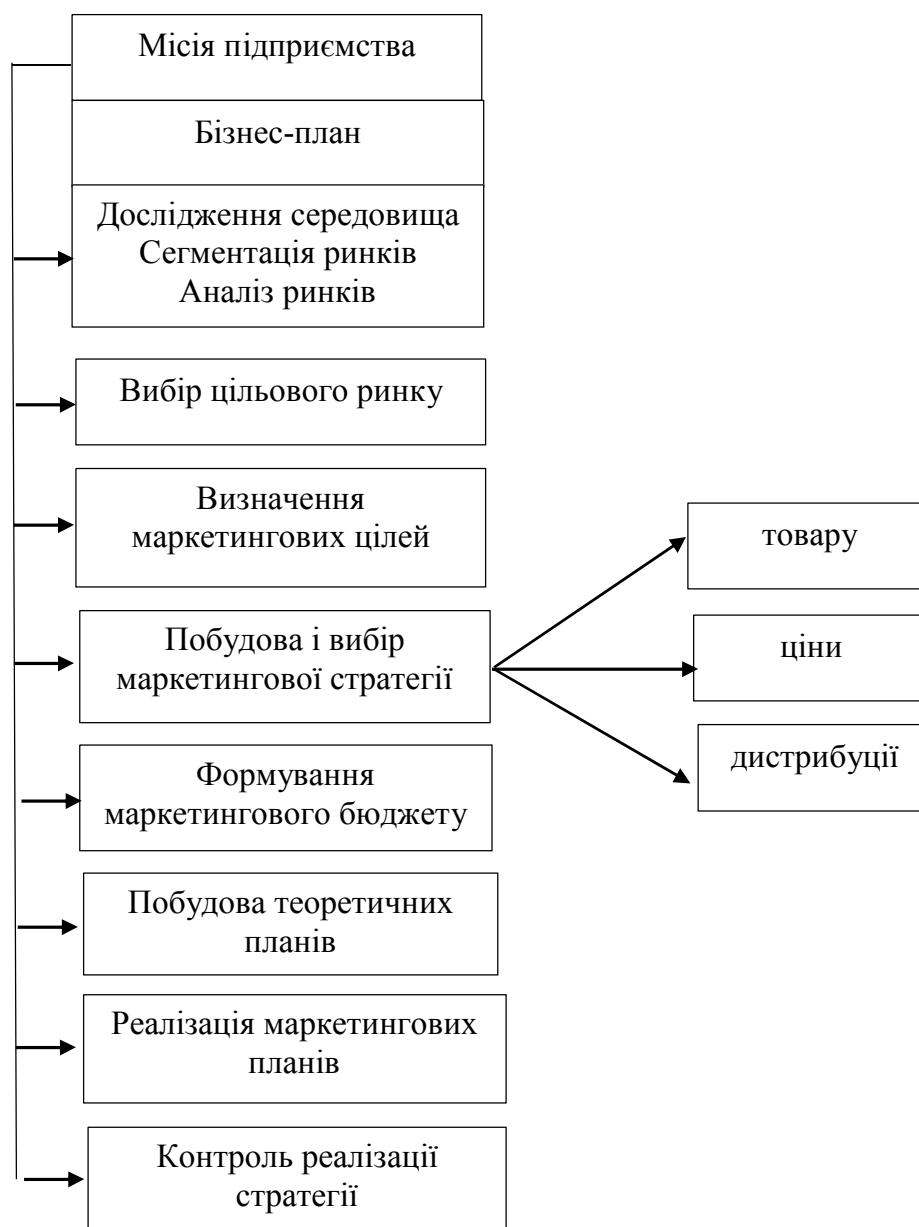


Рисунок 2.9. — Розробка маркетингової стратегії та маркетингового плану підприємства

Джерело: розроблено на підставі [58]

Пропозиції за результатами контролю мають бути враховані через реалізовані на практиці коригуючі та стимулюючі дії, поряд з результатами реалізації маркетингової стратегії. Результати аналізу служать основою для висновку щодо правильності вибору поточної моделі реалізації маркетингової

стратегії підприємства та коректності поставлених стратегічних маркетингових цілей з урахуванням умов діяльності підприємства, формування та обґрунтування коригуючих дій на довгострокову перспективу, що стануть основою оновленої, більш ефективної маркетингової стратегії підприємства на ринку промислових товарів України [59].

Добре продумане управління логістичним процесом може значно скоротити його витрати. Однак це вимагає використання інноваційних рішень, які досі не були поширеними серед підприємства.

Для усунення непродуктивних витрат та забезпечення ефективності транспортної логістики ТОВ «Мінерал-Трейд» використовує послуги сторонньої транспортної компанії на умовах логістичного аутсорсингу.

Аутсорсинг – запозичення ресурсів ззовні. Передбачає виконання сторонньою організацією окремих завдань чи бізнес-процесів, які не є профільними для підприємства, але необхідні для повноцінного його функціонування. У цьому випадку підприємство купує не працю конкретних працівників, а послугу [61].

Можна виокремити основні переваги та недоліки використання аутсорсингу на ТОВ «Мінерал-Трейд» (табл. 2.25.). Поряд з перевагами використання аутсорсингу має недоліки, які можуть викликати невиправдані ризики та ускладнення бізнес-процесів. Саме тому ретельний аналіз співвідношення можливих вигод та ризиків застосування може допомогти у прийнятті правильного управлінського рішення, щодо доцільності використання аутсорсингу у діяльності підприємства.

Транспортування є такою функцією логістики, виконання якої вимагає значних витрат, тому передача частки виконання функції транспортування на аутсорсинг є досить вигідною для підприємства, оскільки при цьому: скорочуються загальні витрати і змінюється структура витрат (зменшення витрат на транспортування, технічне обслуговування, ремонт, закупівлю запчастин, палива та ін.); підвищується якість транспортного обслуговування (дотримання графіку поставок, моніторинг шляху пересування вантажу,

зменшення кількості помилок, оперативне виправлення помилок та ін.); за рахунок спеціалізації аутсорсера в сфері надання послуг транспортування, раціонального планування руху транспортних потоків, розроблення оптимальних логістичних рішень підвищується продуктивність транспортно-логістичної інфраструктури підприємства [61,62].

Таблиця 2.25. Переваги та ризики у використанні аутсорсингу ТОВ «Минерал-Трейд»

Переваги	Недоліки
Зниження собівартості функцій, що передаються виконавцю	Збільшення витрат при передачі другорядних функцій
Підвищення якості та надійності	Зниження продуктивності праці власних працівників
Концентрація уваги на основних цілях підприємства	Нерозвинена культура взаємодії між підприємством та аутсорсером
Зростання інвестиційної привабливості компанії	Зниження якості товарів та послуг
Скорочення операційних витрат	Загроза рейдерської атаки з боку аутсорсера
Збільшення швидкості виходу товарів підприємства на ринок	Ризик витоку комерційної інформації підприємства
Покращення системи управління	Невелика кількість аутсорсингових компаній на ринку
Збільшення сегмента ринку, який охоплює підприємство	Навчання чужих спеціалістів замість своїх
Зменшення витрат на навчання персоналу	Залежність від одного постачальника
Розподіл та зменшення ризиків	Відсутність досвіду спілкування з аутсорсинговими компаніями

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

Оптимізація витрат при переході на транспортний аутсорсинг дозволить оперативно і з найбільшою ефективністю управляти вартістю і ціною продукції.

Найпростіша схема вибору транспортної компанії за допомогою ранжированих систем критеріїв полягає в прямому порівнянні сумарного рейтингу перевізників.

Отже, аутсорсинг є одним із найефективніших способів ведення бізнесу, зважаючи на ті переваги, які отримує підприємство-замовник при його використанні. Використання аутсорсингу спрямоване на стабілізацію розвитку підприємства, ефективне використання його внутрішнього потенціалу,

підвищення гнучкості та адаптивності до змін у ринковому середовищі, пошук нових ринкових можливостей.

Таблиця 2.26 Ранжування критеріїв вибору аутсорсингової транспортно-експедиційної компанії

Найменування критерію (показника)	Ранг
Надійність часу доставки	1
Тарифи (витрати) транспортування «від дверей до дверей»	2
Загальний час транзиту «від дверей до дверей»	3
Готовність перевізника до переговорів про зміну тарифу	4
Фінансова стабільність перевізника	5
Частота сервісу	6
Наявність додаткових послуг по комплектації та доставки вантажу	7
Втрати і розкрадання вантажу (збереження вантажу)	8
Кваліфікація персоналу	9
Відстеження відправлень	10
Гнучкість схем маршрутизації перевезень	11
Сервіс на лінії	12
Процедура заявки (замовлення транспортування)	13

Джерело: узагальнено автором

Для того, щоб забезпечити ефективну діяльність потрібна співпраця і взаємодія усіх працівників. На рисунку 2.10 відображено механізм роботи та взаємодії робітників ТОВ «Минерал-Трейд».



Рисунок 2.10. — Механізм взаємодії працівників ТОВ «Минерал-Трейд»

Джерело: побудовано автором

Інформаційна логістика має відображувати ієрархічну структуру побудови організації. Поряд з обміном даними між окремими групами комп'ютерів виникають можливості використання периферійних комп'ютерів. Можливі три основні топології мереж: зірка, кільцева структура, U-образна структура. ТОВ «Минерал-Трейд» використовує структуру зірки, яка характеризується тим, що всі учасники працюють із центральним вузлом, через який вони пов'язані між собою. Недоліком такого об'єднання є те, що порушення роботи центрального вузла порушує роботу всіх [63].

Перевагами інформаційних потоків є: зростання швидкості обміну інформацією; зменшується кількість помилок при обліку; зменшується обсяг непродуктивної, «паперової» роботи [64].

З розвитком конкуренції на ринку перспективи розвитку підприємства значною мірою залежать від поведінки витрат та управління ними. Підприємству ТОВ «Минерал-Трейд» пропонуємо використовувати в управлінні витратами поєднання «таргет-костингу» та «кайзен-костингу». У сукупності ці методи управління витратами супроводжуються на всіх стадіях життєвого циклу товару, а також залучає в цей процес співробітників всього підприємства. Перевагою методу «кайзен-костингу» є те, що він забезпечує постійне зменшення витрат й утримання їх на заданому рівні, а основним недоліком — необхідність мотивації працівників і корпоративної культури, що підтримує залучення персоналу в діяльність організації.

Метод «таргет-костинг» - це управління витратами за цільовою собівартістю. Суть даного методу досить проста, базується на традиційній формулі ціноутворення: ціна складається із собівартості та прибутку, виходячи з цього собівартість буде становити різницю між ціною і прибутком. Вищезазначена система має такі переваги: управлінці, намагаючись наблизитися до цільової собівартості, часто знаходять нові, нестандартні рішення в ситуаціях, що потребують інноваційного мислення; необхідність постійно утримувати в голові цільову собівартість втримує від спокуси застосувати більш дорогі технології. Головна перешкода полягає в тому, що

для успішного впровадження «таргет-костингу» в організації повинна бути налагоджена тісна взаємодія між працівниками. Також скорочення вартості можна досягти шляхом застосування «кайзен-костингу», ціллю якого є удосконалення діяльності компанії за допомогою внутрішніх резервів без залучення великих інвестицій ззовні. Щоб використання даного методу було результативним, слід виконати певні вимоги: виробити стиль керівництва, який підтримує відкритість, довіру і співробітництво; сформулювати стратегію і тактику діяльності підприємства; підтримувати постійність цілей; підтримувати та розвивати систему заохочення, яка буде стимулювати співробітництво; впроваджувати постійно діючі програми навчання персоналу [65].

Пропонуємо одним із напрямків розвитку логістичної діяльності на ТОВ «Минерал-трейд» - використання програмних продуктів з управління витратами. Одним із таких є SAP R3 – це продукт провідного німецького розробника ПЗ SAP SE. На сьогоднішній день аббревіатура R3 SAP все частіше замінюється назвою ERP системи. Літера R в аббревіатурі походить від слова Realtime і означає, що всі дані у системі обробляються в режимі реального часу і стають негайно доступними всім користувачам. Цифра 3 свідчить, що системі реалізована триланкова архітектура «клієнт - сервер додатків - СУБД (система управління базами даних)» [66].

R3 SAP – це комплексна платформа для планування ресурсів підприємства, функціональні можливості якої дозволяють повністю автоматизувати процеси обліку та управління витратами на підприємстві з використанням найефективніших бізнес-інструментів. Система є модульною та масштабованою, що відкриває широкі можливості для її налаштування під конкретні завдання підприємства незалежно від виду та масштабів діяльності.

Основні модулі системи: управління фінансами, зокрема, бухгалтерський та податковий облік; бюджетування; управлінський облік; облік логістичних витрат; управління матеріально-технічним забезпеченням, складськими запасами та збутом; планування та управління виробництвом; управління персоналом тощо [66].

З сучасних умов ведення бізнесу необхідно забезпечити ефективне управління усіма чинниками, а саме: номенклатурою, видами витрат, взаємодією з клієнтами та постачальниками, фінансовими та іншими ресурсами підприємства. Для виконання поставлених завдань управлінці підприємства повинні мати наочну обізнаність про стан справ, в основу якої повинна бути покладена актуальна і достовірна інформація. Отримати таку інформацію, а також проаналізувати її за допомогою сучасних інструментів бізнес-аналітики дозволяють рішення, засновані на використанні технологій R3 SAP [66].

Рішення R3 SAP дозволяють компанії: підвищити якість управлінських рішень і як наслідок – загальну якість планування; знизити собівартість продукції/послуг; оптимізувати логістичні витрати; оптимізувати фінансову, податкову та бухгалтерську звітність; забезпечити прозорість діяльності; швидко адаптуватися до умов ведення бізнесу, що змінюються під впливом ринку [66].

Отже, підприємству ТОВ «Минерал-Трейд» пропонуємо проводити аналіз ринкових можливостей, відбирати цільові ринки, розробляти ефективну маркетингову стратегію й успішно використовувати ринкові інструменти у своїй діяльності. Використовувати в управлінні витратами поєднання «таргет-костингу» та «кайзен-костингу». В сукупності ці методи управління витратами супроводжуються на всіх стадіях життєвого циклу товару, а також залучає в цей процес співробітників всього підприємства. Управління витратами здійснювати за допомогою програмного продукту - SAP R3, який спонукатиме до підвищення якості управління, дозволить оптимізувати логістичні витрати, фінансову, податкову та бухгалтерську звітність. Форми звітності підприємства предстатвлено у додатках А, Б, В до кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 3

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

3.1. Первинний облік логістичних витрат

За оцінками спеціалістів, в економічно розвинених країнах фірми та компанії 90% робочого часу та ресурсів, у галузі бухгалтерського обліку витрат, витрачають на постановку та ведення обліку витрат. Метою обліку є оптимізація витрат на виробництво продукції та отримання максимально можливого рівня рентабельності чи норми прибутку на основі планування стану об'єктів обліку за нормами, відстеження відхилень від норм і зміни норм витрачання ресурсів.

П. Друкер, зазначає, щоб успішно діяти на сучасному глобальному ринку, який характеризується безперервним посиленням конкурентної боротьби, компанії потрібно: знати свої витрати на всьому економічному ланцюжку, разом з іншими учасниками економічного ланцюжка регулювати ці витрати й прагнути оптимізації кінцевого результату. Тому бізнес дедалі частіше переходить від обчислення витрат тільки власної внутрішньої діяльності до калькуляції всього економічного процесу, в якому навіть дуже велика компанія являє собою лише одну ланку [67].

Сучасний стан логістики багато в чому визначається бурхливим розвитком і впровадженням в усі сфери інформаційно-комп'ютерних технологій. Реалізація більшості логістичних концепцій і систем була б неможливою без використання швидкодійних комп'ютерів, локальних обчислювальних мереж, телекомунікаційних систем та інформаційно-програмного забезпечення. Значення інформаційного забезпечення логістичного процесу настільки важливе, що багато фахівців виділяють особливу інформаційну логістику, яка має самостійне значення в бізнесі та управлінні інформаційними потоками і ресурсами [68].

Інформаційний потік – це потік повідомлень в усній, документальній (паперовій, електронній, цифровій або іншій формах), який входить в логістичну систему, виходить із неї, циркулює між логістичними операціями та

в рамках кожної операції і спрямований на реалізацію управлінських функцій. Інформаційний потік в логістиці супроводжує матеріальний потік, але може не співпадати з ним за часом реалізації. Інформаційні потоки можуть випереджати матеріальні потоки (укладання контракту передувє відвантаженню продукції), а можуть відставати від матеріальних потоків (повідомлення після прибуття товару в порт) [69].

У логістиці виділяють такі види інформаційних потоків (рис. 3.1).

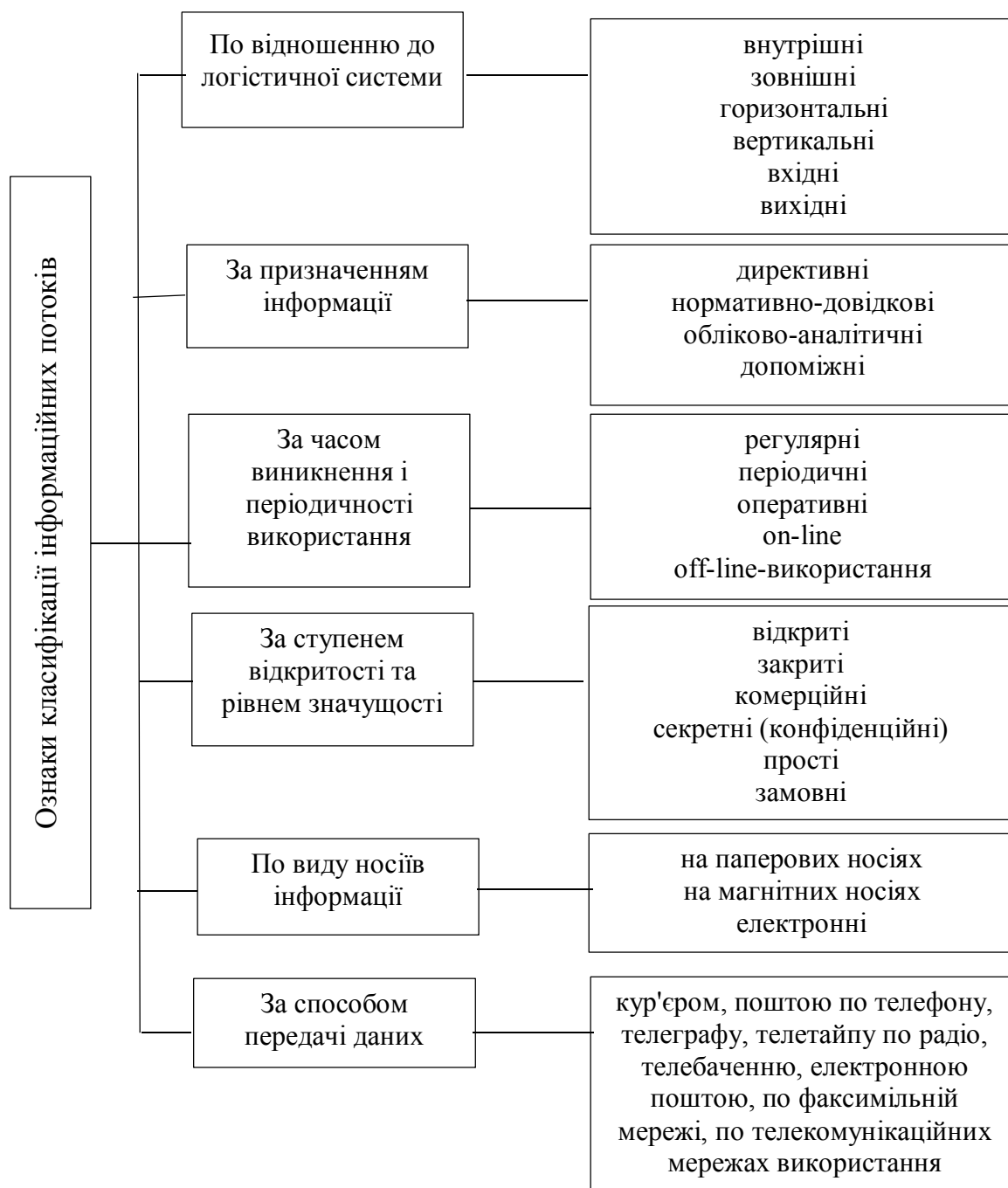


Рисунок 3.1. — Класифікація інформаційних потоків підприємства
Джерело: узагальнено автором на основі [70]

В загальному вигляді інформаційний потік є переміщенням у деякому середовищі даних, виражених у структурному вигляді. Щодо логістики, інформаційний потік – це сукупність циркулюючих у логістичній системі, між логістичною системою і зовнішнім середовищем повідомлень, необхідних для управління і контролю логістичних операцій [70].

Інформаційні потоки виникають: між різними логістичними системами, між логістичними операціями в одній системі, в окремій логістичній операції (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 Інформаційні потоки та функції у логістиці

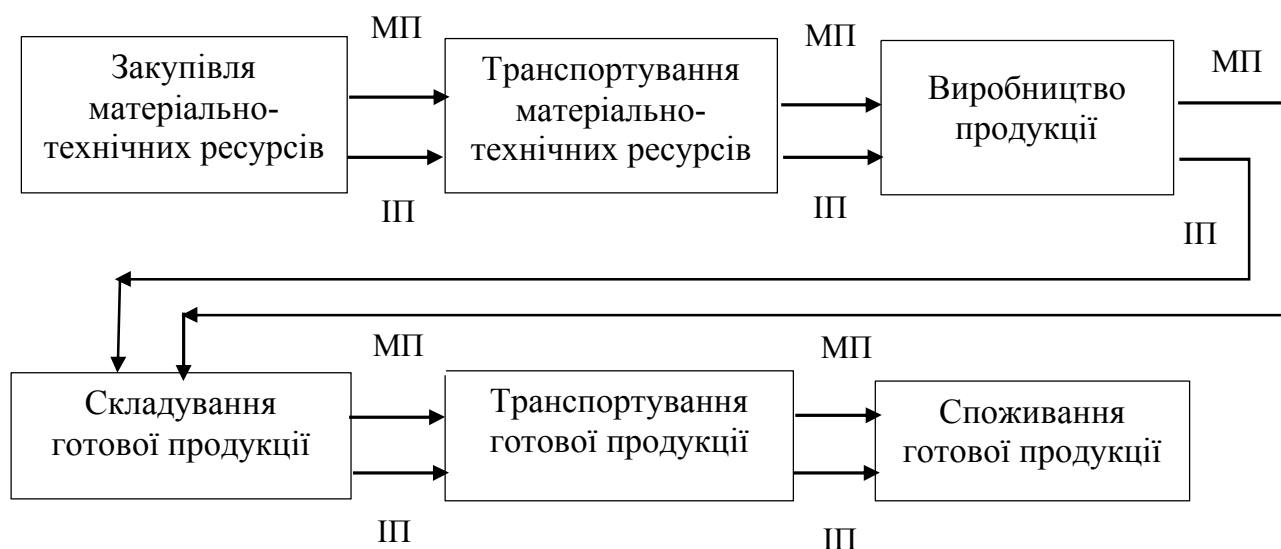
Логістична функція	Інформаційний потік		
	між різними логістичними системами	між логістичними операціями	в логістичній операції
Постачання	Договір на постачання Замовлення Рахунок-фактура Товаро супровідні документи	Повідомлення про прибуття Акт приймання матеріалів	Звіт аналізу постачальників План постачання
Складування	Договір оренди складу Договір відповідального зберігання	Видаткова накладна Прибуткова накладна	Картка складського обліку матеріалів Акт інвентаризації Лист комплектації
Виробництво	Договір підряду	Накладна на відпуск зі складу у виробництво Акт-вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів Маршрутний лист	Звіти Норми Нормативи Регламенти Стандарти
Транспортування	Договір Замовлення	Товарно-транспортна накладна	Звіти Тарифи Норми (нормативи) Регламенти Стандарти
Збут	Договір Замовлення Рахунок-фактура Накладна	Товарно-транспортна накладна	Звіт аналізу замовників

Джерело: узагальнено автором на основі [69]

Інформаційні потоки формуються у результаті виконання наступних операцій: збір інформації; зберігання інформації; аналіз інформації та її перетворення; накопичення інформації та її зберігання; передача інформації; обробка інформації, тобто відбір необхідних для того чи іншого рівня управління даних і документів [70].

Матеріальні та інформаційні потоки є взаємопов'язаними.

Векторна взаємовідповідність матеріальних та інформаційних потоків також має специфічну особливість, яка полягає в тому, що вони можуть бути як односпрямовані, так і різноспрямовані (рис. 3.2.).



МП – матеріальний потік;

ІП – інформаційний потік.

Рисунок 3.2. — Взаємозв'язок матеріального й інформаційного потоків у процесі функціонування логістичної системи

Джерело: узагальнено автором на основі [70]

Процес забезпечення підприємства ТОВ «Мінерал-Трейд» мінеральними добривами здійснюється шляхом вибору постачальників. Перелік документів, що супроводжують поставку продукції для ТОВ «Мінерал-Трейд», які складаються на ту чи іншу операцію, може змінюватися залежно від її особливостей. До основних документів, що зазвичай супроводжують поставку

слід віднести: договір постачання, специфікація на кожен вантажну одиницю, товарно-транспортна накладна, довіреність, рахунок, банківська виписка, податкова накладна, видаткова накладна.

Якщо закупівля здійснюється не вперше, замовлення передаються конкретному постачальнику або обирається постачальник із обмеженої вибірки постачальників. Вибір постачальників здійснюється на основі результатів їх оцінювання за обраними критеріями [69].

Підписання договору здійснюється після узгодження усіх умов поставки. Договір підписується з кожним із постачальників. Декілька договорів можуть підписуватися з одним із постачальників у випадку, якщо поставка матеріалів здійснюється в різні терміни або для різних товарів поставка здійснюється на особливих умовах, які потребують деталізованого опису в контрактах [69].

До змісту договору поставки товарів повинні входити такі основні розділи: преамбула; предмет договору; ціни на товари і загальна сума договору; загальний строк дії договору і строки поставки матеріалів; вимоги до тари й упаковки; порядок відвантаження, доставки і здавання матеріалів; порядок розрахунків; санкції за невиконання сторонами своїх зобов'язань; арбітраж (вирішення спірних питань) [69].

Контракт підписується в двох екземплярах (для постачальника і покупця).

По завершенні навантаження вантажів обов'язково оформлюється основний перевізний документ, у якому вказується основні відомості про вантаж (характеристика, вага, вартість) і реквізити відправника та перевізника - товарно-транспортна накладна [71]. Як правило, ТТН виписується в чотирьох екземплярах.

Довіреність підтверджує факт та законність здійснення поставки товару. Рахунок виставляє постачальник. У ньому зазначають тип товару, кількість позицій, ціну та підсумкову суму, яку повинен заплатити покупець. Рахунок має інформаційний характер, в ньому не фіксується будь-яка господарська операція. Документом, що підтверджує оплату безготівковим розрахунком у ТОВ «Минерал-Трейд» є виписка з розрахункового рахунку, що завірена

банком. Банківська виписка показує рух коштів на рахунку та підтверджує отримання доходу у постачальника [69,71].

Відповідно до чинного в Україні законодавства перехід права власності на товари і виникнення відповідних податкових зобов'язань суб'єктів засвідчується виписуванням податкової накладної [72]. Податкова накладна - це документ встановленої форми, який обов'язково складається постачальником, якщо він є платником ПДВ, реєструється ним у Єдиному реєстрі податкових накладних та надається покупцю в момент здійснення поставки або передоплати за товар. Податкова накладна є податковим документом і одночасно відображається у податкових зобов'язаннях і реєстрі виданих податкових накладних продавця та реєстрі отриманих податкових накладних покупця, для якого вона є підставою для нарахування сум ПДВ, що відносяться до податкового кредиту. Факт здійснення продажу продукції оформляється видатковою накладною [69].

ТОВ «Минерал-Трейд» з позиції постачальника зі своїм клієнтом складає такі документи: договір постачання, специфікація на кожен вантажну одиницю, заявка на відвантаження товару аутсорсинговій компанії, рахунок, банківська виписка, податкова накладна, видаткова накладна.

При довгострокових відносинах постачальника та замовника укладається довгостроковий договір, в рамках якого на кожен конкретну поставку оформляється заявка. Заявка на перевезення повинна містити такі реквізити: номер порядковий, дата складання документу, назву товару, маса товару, тип транспортного засобу, яким покупець буде забирати товар, зазначає дані про автомобіль, причіп, для перевезення, прізвище ім'я водія, місце завантаження, місце розвантаження, адреса, контактні телефони, відповідальні особи, час прибуття на завантаження, вартість перевезення, форма оплати, додаткові умови [69].

Асортимент та кількість мінеральних добрив ТОВ «Минерал-Трейд» контролюється шляхом інвентаризації.

Інвентаризація – являє собою процедуру звірення матеріально

відповідальними особами фактичної наявності продукції з даними бухгалтерського й складського обліку у вартісному й натуральному вираженні.

У ході інвентаризації перевіряються: наявність одиниць зберігання; правильність їх зберігання й видачі; стан вагового обладнання й вимірювального інструмента; порядок ведення обліку продукції [74].

Всі отримані запаси на основі документів, що супроводжували їх придбання оприбутковуються (реєструються) в Книзі складського обліку.

Отже, підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи. Основними документами, що супроводжують ТОВ «Мінерал-Трейд» будучи у ролі постачальника або покупця це договір, специфікація, рахунок, банківська виписка, податкова накладна, видаткова накладна. За несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображених у них даних відповідальність несуть особи, які склали та підписали ці первинні документи.

3.2. Зведений облік логістичних витрат

Підприємства мають застосовувати у своїй діяльності таку методіку зведеного обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, в якій враховуються особливості діяльності підприємств, а також сучасні й прогностичні вимоги до формування інформаційної бази, використовуваної для прийняття ефективних управлінських рішень. Відповідно до методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) підприємств різних видів економічної діяльності зведений облік витрат – це узагальнення за об'єктами обліку всіх витрат за місяць та витрат майбутніх періодів, калькулювання (визначення) фактичної собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) [75].

Зведеними називаються документи, які складаються на підставі первинних документів. У них відображаються операції, раніше оформлені первинними документами. Вони служать для об'єднання й групування даних і є

засобом впорядкування інформації про господарські операції (авансові звіти, відомості розподілу витрат, звіти, реєстри) [76].

Зведеними документами, можуть бути: відомості обліку матеріальних витрат, зведені відомості обліку витрат на виробництво за видами продукції, відомості розподілу витрат за видами продукції, розрахунково-платіжні відомості по заробітній платі, авансові звіти. Документи можуть складати у довільній формі, але дотримуючись вимог положень, інструкцій та методичних рекомендацій [77].

Групування первинних документів, як правило, завершується складанням зведених документів, що полегшують подальшу обробку отриманих даних. Розрізняють два види відомостей, в яких здійснюється групування документів: накопичувальні, що призначені для накопичення даних, що містяться в прийнятих документах; групувальні, призначені для систематизації даних про операції, що відображаються в обліку [76].

ТОВ «Минерал-Трейд» складає розрахунково-платіжну відомість по заробітній платі. Вона підтверджує нарахування заробітної плати найманим працівникам. Даний документ має містити відомості про: назву установи; її код ЄДРПОУ; дату складання відомості. По кожному працівнику зазначає: його прізвище, ім'я, по-батькові; стать; табельний номер; ПІН (номер облікової картки платника податку); посаду (професію); кількість відпрацьованих днів/годин (на основі табеля обліку робочого часу). Відомість для нарахування заробітної плати включає і ті виплати, які за інструкцією зі статистики зарплати не відносяться до фонду заробітної плати: оплата днів хвороби (перші п'ять); допомога по тимчасовій непрацездатності; допомога по вагітності та пологах; витрати на відрядження; матеріальна допомога на лікування, поховання тощо. Відомість нарахування заробітної плати у частині утримань і виплат має охоплювати: аванс за першу половину місяця; ПДФО; військовий збір; аліменти на дитину; сума зарплати для виплати працівнику [78].

Цю відомість підписує бухгалтер, який нараховує зарплату. Вона є підставою не лише для відображення у бухгалтерському обліку, зокрема, й

підставою для відображення сум зарплати у Об'єднаному звіті з ЄСВ та ПДФО.

Зведений облік витрат є завершальним етапом обліку. Він покликаний забезпечити: розкриття всіх витрат за калькуляційними статтями витрат і місцями їх виникнення в розрізі груп однорідних послуг; отримання даних про собівартість послуг у розрізі груп однорідних послуг; отримання даних, необхідних для калькулювання собівартості окремих видів послуг, з розкриттям витрат за встановленими групами [75].

Його завдання – узагальнення витрат за калькуляційними статтями та елементами витрат та видами (групами) послуг з подальшим використанням цих даних для складання звітності та калькуляцій фактичної собівартості послуг [75].

Таким чином, зведений облік витрат на підприємствах повинен узагальнювати дані обробки первинної документації, що містить інформацію про облік витрат на підприємствах за звітний період. Інформаційний базис, сформований під час зведеного обліку витрат, повинен бути основою ефективного формування результатів діяльності підприємств. ТОВ «Минерал-Трейд» використовує даний облік в складанні звіту про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт та в розрахунково-платіжну відомість по заробітній платі.

3.3. Напрями вдосконалення обліку логістичних витрат, бюджетування

Оптимізація витрат на ТОВ «Минерал-Трейд» повинна проводитись системно (рис. 3.3) [81].

У ході своєї діяльності, завдання керівника – використовувати кожен можливість просування і розвитку підприємства. При цьому необхідно бути впевненим, що всі активи компанії є захищеними, що не існує можливості їх несанкціонованого продажу або використання, що будь-які операції в компанії відбуваються за погодженням з керівництвом, їх правильно відображають в ході підготовки фінансової та управлінської звітності так, щоб керівники або

власники підприємства отримували адекватну інформацію. Втім, з різних причин, керівники не завжди можуть ідентифікувати деякі негативні сторони ведення бізнесу, які несуть в собі ризик зниження показників діяльності компанії в майбутньому. При збільшенні розмірів підприємства стає складно розбиратися у всіх аспектах діяльності підприємства одночасно, вони можуть не помічати ризиків потенційного шахрайства та помилок [83].



Рисунок 3.3. — Напрями оптимізації логістичної діяльності на ТОВ «Минерал-Трейд»

Джерело: розроблено автором на основі [82]

Для боротьби з цією проблемою, ми пропонуємо послугу оцінки ризиків

та впровадження системи внутрішнього контролю на підприємстві ТОВ «Минерал-Трейд», яка спрямована на надання керівнику підприємства об'єктивної незалежної оцінки стану системи внутрішнього контролю та основних ризиків діяльності компанії.

Перевагою внутрішнього контролю є те, що він здійснюється як попередній, поточний (оперативний) і подальший, може бути документальним, фактичним і комбінованим; може проводитись як ревізія, тематична перевірка, розслідування та службове розслідування. Критеріями ефективності функціонування системи внутрішнього контролю є можливість реалізації нею таких функцій: попередження відхилень, що можуть виникнути в процесі фінансово-господарської діяльності та в системі бухгалтерського обліку; виявлення відхилень у фінансово-господарській діяльності та системі бухгалтерського обліку, які не вдалося попередити; усунення відхилень фінансово-господарської діяльності та системи бухгалтерського обліку, які були виявлені [83].

Серед складових внутрішнього контролю значне місце посідає внутрішній аудит [83].

Для ТОВ «Минерал-Трейд» доцільно використовувати бюджетування. Важливою умовою для впровадження системи бюджетування є повноцінний управлінський облік, система якого повинна відповідати вимогам оперативності та якості інформації, можливості аналізу за параметрами: центрами фінансової відповідальності, видами господарської діяльності, видами продукції, статтями доходів і витрат. Головною метою впровадження системи управлінського обліку в системі підприємства є забезпечення керівництва максимально повною інформацією, що необхідна для оптимальної роботи. Управлінський облік є невід'ємною складовою системи бюджетування, адже забезпечує підприємство інформацією, за якою можна робити висновки щодо стану його діяльності та вживати заходів, пов'язаних з оптимізацією доходів і витрат, оскільки бухгалтерський облік не надає керівникам усіх рівнів управління достовірної оперативної інформації [84, 85].

На початковому етапі ТОВ «Минерал-Трейд» може впровадити окремі елементи бюджетування [86].

Бюджетне планування на підприємстві складається з трьох етапів: підготовка до планування, планування – розроблення бюджетів, контроль за виконанням бюджетів [86].

Існують три базових підходи до розробки системи бюджетів на підприємстві: «знизу вгору», «зверху вниз» та ітеративний метод. При застосуванні підходу «знизу вгору» бюджет складається виходячи з планів діяльності підрозділів і проєктів, які передаються вгору для визначення за ними агрегованих результативних показників для всього підприємства. Підхід «зверху вниз» – бюджет складається, спираючись на цільові показники, поставлені керівництвом підприємства. Ітеративний підхід передбачає поетапне передавання інформації від ланки вищого керівництва до ланок нижчого і лише після цього інформація узагальнюється, формується певний звіт [86].

Обгрунтовано доцільність запровадження на ТОВ «Минерал-Трейд» систему бюджетування за допомогою програмного продукту Oracle Financial Analyzer (далі за текстом - OFA). OFA створена для полегшення ведення бюджету, планування, формування фінансової звітності та фінансового аналізу. Система підтримує виконання основних фінансових функцій, таких як контроль витрат, аналіз ефективності, оцінка можливостей та формування майбутньої стратегії, аналіз відхилення план-факт, формування та зберігання кількох сценаріїв бюджету [87].

Аналітична система на базі OFA дозволяє оптимізувати та прискорити процеси планування та звітності. Це досягається за рахунок забезпечення можливості колективної та одночасної роботи над планами та звітами різного ступеня деталізації з підтриманням їхньої узгодженості.

OFA підтримує складання бюджету та прогнозування, збирання та аналіз фактичної інформації в рамках єдиної системи. Користувачі можуть зберігати окремі частини фінансової бази даних компанії на персональних комп'ютерах для мобільного складання та використання своїх бюджетів та прогнозів. При

завершенні бюджетного циклу підсумковий бюджет об'єднується для надання доступу до нього на рівні компанії та може блокуватися з метою запобігання додатковим модифікаціям [87].

Інформація, необхідна для аналізу, може бути представлена в різних зрізах: за періодами часу, за продуктами, за територіальними одиницями, за клієнтами. Програмні засоби навігації у багатовимірних даних дозволяють користувачам швидко локалізувати джерело проблеми. Такі програмні засоби полегшують реалізацію запитів щодо фінансової ефективності підрозділів або філій за продуктом, каналом збуту або за періодом часу. За допомогою багатовимірного аналізу користувачі можуть контролювати та аналізувати фінансові дані, а також складати та зберігати індивідуальні звіти та графіки без участі технічних фахівців [87].

OFA забезпечує вирішення широкого спектра завдань фінансового управління. Велика бібліотека вбудованих функцій допомагає користувачам будувати прогнози, розраховувати співвідношення ефективності та інші складні аналітичні показники. При виконанні аналізу користувачі можуть поєднувати інформацію головної бухгалтерської книги з іншими даними для створення та подальшого використання нових фінансових даних [87].

Можливості контролю доступу дозволяють виділити групи фінансових даних для перегляду та редагування кожного конкретного користувача. Отже, кожен користувач переглядає та керує лише тією інформацією, яка відповідає його службовим обов'язкам. OFA використовує простий графічний інтерфейс, орієнтований на фахівців у галузях бухгалтерії та фінансування, яким необхідний простий доступ до складних аналітичних програмних засобів. Протягом 2-3 днів навчання раніше непідготовлений користувач може легко складати нерегламентовані запити різних типів, проводити складний аналіз, заснований на ранжируванні і винятках. Звіти містять звичні формати та функції, добре знайомі користувачам електронних таблиць.

Зазвичай бюджетним періодом є календарний рік, у межах якого виділяють короткі періоди: квартали, місяці, декади, тижні. У таблиці 3.2.

зображено орієнтовний бланк того, як саме повинно відбуватися ранжування та річне узагальнення планових показників у практичній управлінській діяльності [86].

Також на підприємстві необхідно впровадити ряд заходів, спрямованих на оптимізацію станів бюджетування [88].

Таблиця 3.2. Графік очікуваних надходжень, грн - бланк

Показник	Квартал				Разом за рік
	1	2	3	4	
Дебіторська заборгованість на 1 січня					
Реалізація у I кварталі:					
Реалізація у II кварталі:					
Реалізація у III кварталі:					
Реалізація у IV кварталі:					

Джерело: узагальнено автором на основі [86]

Неефективною вважається така система бюджетування, у якій відхилення фактичних результатів від запланованих регулярно не перевищує 20–30 %, тоді як нормою є відхилення, що не перевищує 5 відсотків. Подібна ситуація є суттєвою проблемою, оскільки бюджет підприємства є основою для управлінських рішень [88].

Щодо обліку логістичних витрат, то ТОВ «Минерал-Трейд» доцільно доповнити чинний перелік статей витрат статтею «Логістичні витрати» та відображення інформації про логістичні витрати на окремому субрахунку до синтетичного рахунка 29 «Витрати на логістику», деталізуючи логістичні операції в оперативному режимі у підсистемі управлінського обліку. Логістичні витрати у сегменті прямих матеріальних витрат облікувати на окремому субрахунку 239 «Логістична діяльність»; на рахунку 93 «Витрати на збут» – логістичні витрати, що пов'язані із процесом збуту продукції (товарів, робіт, послуг); на рахунку 92 «Адміністративні витрати» в сегменті витрат на загальне адміністрування (наприклад, відділу логістики) [89].

Необхідно зазначити, що окрім розглянутих заходів оптимізація діяльності підприємств аграрної сфери вимагає удосконалення державної (в тому числі і регіональної) логістичної політики у сфері розроблення галузевих стандартів, положень, технічних умов виробництва, поставок, транспортування і зберігання продукції, порядку вибору пріоритетних проєктів і цільових програм розвитку. Державною проблемою є така важлива складова частина української агрологістики, як портові збори, які є необґрунтовано завищеними в нашій країні (удвічі більше порівняно з країнами Євросоюзу та іншими державами, що мають вихід до Чорноморського басейну). Для гармонізації агрологістики необхідно змінити законодавчу базу та створити прозорі умови для інвестування приватними компаніями у розвиток інфраструктури [90].

Таким чином, розроблення та впровадження підходів з оптимізації логістичних процесів на ТОВ «Минерал-Трейд» являє собою складний, але необхідний процес у межах функціонування підприємства з підвищенням його конкурентоспроможності на ринку, а також максимізації отриманого прибутку за оптимізації витрат. Пропонуємо ТОВ «Минерал-Трейд» впровадити для складання бюджету та прогнозування програмний продукт Oracle Financial Analyzer. Дана програма допоможе координувати та раціоналізує процес ведення бюджету на підприємстві, допоможе будувати прогнози, розраховувати співвідношення ефективності та інші складні аналітичні показники. Це дасть змогу створити ефективну систему управління, привчити працівників складати плани і приймати рішення на підставі обґрунтованих розрахунків, допоможе вдосконалити логістичні процеси, підвищиться ефективність роботи логістичної системи та зросте прибуток. Облікова інформація по підприємству сформована у додатках до кваліфікаційної роботи.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що логістичні витрати – це витрати, які взаємопов'язані з логістичними операціями, за своєю сутністю являються грошовим вираженням суми витрачених ресурсів на переміщення матеріальних і інформаційних потоків в логістиці, виконання замовлень клієнтів (споживачів). Виділяють п'ять основних класифікаційних елементів, які характеризують логістичний процес: планування, інформація, контроль і аналіз, управлінські рішення.

2. Для підвищення рівня ефективності діяльності та забезпечення конкурентоспроможності підприємства використовуються такі методи управління логістичними витратами: «absorption costing», «direct costing», «standard costing», «target costing», «kaizen costing», «LLS», «just-in-time». З метою ефективного управління витратами необхідно поєднувати дані методи.

3. Досліджено, що для обліку логістичних витрат передбачено лише один рахунок 93 «Витрати на збут», але логістичні витрати можуть виникати на будь-якому етапі діяльності. Тому даний рахунок не забезпечує повною мірою потреби облікового відображення логістичних витрат.

4. Визначено, що для підприємств аграрної сфери запропоновано дві можливі системи оподаткування: загальна система оподаткування (сплата податку на прибуток) або спрощена система оподаткування (сплата єдиного податку четвертої групи). Контроль за дотриманням податкової дисципліни в Україні здійснює Державна фіскальна служба.

5. Було оцінено стан діяльності ТОВ «Минерал-Трейд». Підприємство значно поліпшило своє становище за 2020 рік, валюта балансу зросла на 1379,6 тис. грн., тобто на 20,63% збільшилася сума фінансових ресурсів, що перебуває в його розпорядженні. Таке збільшення загального капіталу свідчить про те, що фірма активно працює і заслуговує високої оцінки його діяльності. Станом на кінець 2020 року фінансовий стан підприємства є задовільним, хоча простежуються негативні тенденції зменшення чистого прибутку в порівнянні з

2018 роком.

6. У результаті проведеного дослідження системи управління логістичними витратами ТОВ «Минерал-Трейд» слід зазначити, що формування логістичних витрат є невід'ємною частиною загальної логістичної системи підприємства. Логістичні витрати підприємства за досліджуваний період зросли і найбільшу питому вагу за часткою в структурі логістичних витрат припадає на витрати на збут.

7. Підприємство ТОВ «Минерал-Трейд» використовує послуги аутсорсингової компанії. Загалом, аутсорсинг має ряд переваг та недоліків, але в цілому для підприємства це оптимальний вихід, щоб знаходитись на достатньому рівні та мати всі можливості до розвитку та підвищення конкурентоспроможності і позиціонування себе на ринку як потужного конкурента.

8. На ТОВ «Минерал-Трейд» існують проблемні аспекти з обліком логістичних витрат та системою бюджетування, серед яких можна виділити наступні: проблема повноти відображення логістичних витрат у системі обліку; облік логістичних витрат в загальному складі витрат підприємства, без виділення їх в окрему групу, відсутність планування, складання бюджетів витрат та управління ними.

9. Запропоновано способи покращення логістичного процесу ТОВ «Минерал-Трейд» за рахунок впровадження програмних продуктів SAP R3 та Oracle Financial Analyzer (OFA). На основі програмного продукту SAP R3 здійснюється управління витратами, за рахунок чого підвищиться якість управлінських рішень, знизиться собівартість товару, оптимізуються логістичні витрати, оптимізується податкова та бухгалтерська звітність та інше. OFA забезпечує вирішення широкого спектра завдань фінансового управління. OFA підтримує складання бюджету та прогнозування, збирання та аналіз фактичної інформації, допоможе підприємству будувати прогнози, розраховувати співвідношення ефективності та інші складні аналітичні показники.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Серпенінова Ю.С., Лінська А.С. Проблемні аспекти ідентифікації та облікового відображення логістичних витрат [Електронний ресурс] / Ю.С. Серпенінова, А.С. Лінська // Інфраструктура ринку. 2018. № 23. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2018/23_2018_ukr/62.pdf (дата звернення 01.09.2021).
2. Кусий С. В. Розвиток логістики в Україні / С. В. Кусий // Молодий вчений. 2018. № 10(2). С. 835-839. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_10\(2\)_99](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_10(2)_99) (дата звернення 01.09.2021).
3. Бобиль В. В., Культенко, В. В. Удосконалення логістичного механізму АТ "Укрзалізниця" в умовах реформування галузі. Економіка та держава. 2020. № 5. С. 32–36. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.5.32.
4. Грицина Л.А., Кошівська М.В. Сучасний стан та перспективи розвитку транспортної логістики в Україні. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. 2018. Вип. 18. С. 11- 18.
5. Хвищун Н. В. Сутність поняття «логістика»: ретроспективний аналіз / Н. В. Хвищун // Ефективна економіка. Київ. 2012. №11. URL: <http://economy.nauka.com.ua/index.php?operation =1&iid=1567> (дата звернення 01.09.2021).
6. Окландер М.А. Логістика: Підручник з грифом МОН України (лист №1.4/18-Г-1316 від 25.07.2007 р.) / М.А. Окландер — Київ: Центр учбової літератури, 2008. 346 с.
7. Минаев Э.С. Управление производством и операциями: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 16 / Э.С. Минаев, Н.Г. Агеева, Дага А. Аббата – М.: ИНФРА-М, 2000. 256 с.
8. Magge J.F., Copacino W.C., Rosenfield D.B. Modern Logistiges Management: Integrating Marketing and Physical Distribution. – New York: John Wiley, 1985. P. 35.

9. Колобов, А.А. Основы промышленной логистики: Учебное пособие / А.А. Колобов, И.Н. Омельченко. М.: Изд-во МГТУ, 1998.

10. Савенко І. І. Логістичний менеджмент, як інструмент оптимізації логістичних витрат [Електронний ресурс] / І. І. Савенко, Д. В. Седіков // Економіка харчової промисловості. 2020. Т. 12, Вип. 3. С. 42-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2020_12_3_6 (дата звернення 10.09.2021).

11. Серпенінова, Ю.С. Проблемні аспекти ідентифікації та облікового відображення логістичних витрат [Електронний ресурс] / Ю.С. Серпенінова, А.С. Лінська // Інфраструктура ринку. 2018. № 23. С. 351-358. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2018/23_2018_ukr/62.pdf; (дата звернення 10.09.2021).

12. Кислий В.М., Біловодська О.А., Олефіренко О.М., Соляник О.М. Логістика: Теорія та практика: Навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2010. 360 с.

13. Григоров О. В. Техніка матеріальних потоків логістичних систем : навч. посіб. / О. В. Григоров, Г. О. Аніщенко, В. В. Стрижак та ін. Харків : НТУ «ХП», 2018. 496 с.

14. Бабій, І.В. Характеристика потокових процесів у логістичній системі підприємства [Текст] / І. В. Бабій // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2015. № 2, т. 2. С. 108-111.

15. Помірко Н. М. Класифікація логістичних витрат у формуванні системи управління ними на промисловому підприємстві [Текст]: наукове видання / Н.М. Помірко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». № 669. Логістика: Збірник наукових праць / відповід. ред. Є.В. Крикавський. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2010. С. 99–107.

16. Завитій Ольга, Дідоренко Тетяна, Кондрюк Леся. Логістичні витрати виробничих підприємств як об'єкти обліку та контролю. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 1-2. С. 49-73.

17. Шандрівська О.Є. Логістичний менеджмент. Теоретичні основи :

[навч.- метод. посіб.] / О.Є. Шандрівська, В.В. Кузяк, Н.І. Хтей. Львів : Львівська політехніка, 2014. 195 с.

18. Ковтуненко Ю.В. Застосування штучного інтелекту у системі управління підприємством: проблеми та переваги / Ю.В. Ковтуненко // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2019. № 2 (8). С. 93-99. URL: <https://economics.opu.ua/ejopu/2019/No2 /93.pdf>. (дата звернення 11.09.2021).

19. Піжук, О. І. (2019). Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки. Економіка, управління та адміністрування, (3(89), 41–46. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2019-3\(89\)-41-46](https://doi.org/10.26642/ema-2019-3(89)-41-46) (дата звернення 11.09.2021).

20. Технології штучного інтелекту можуть вирішити всі проблеми агросектору. URL: <https://www.everest.ua/tehnologiyi-shtuchnogo-intelektu-mozhut-vyrishyty-vsi-problemy-agrosektoru/> (дата звернення 13.09.2021).

21. Глазов, К.О. Ларченко, О.В. Технології штучного інтелекту в агрокомплексі: І Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція молодих вчених та здобувачів вищої освіти, присвячена Дню науки. 15 травня 2020р. Херсон: ХДАЕУ, 2020. С.58-61.

22. Інтелектуальні інформаційні системи у сільському господарстві [Текст] / Р. В. Антощенко, І. В. Галич, І. А. Мікла, О. С. Козлов, А. А. Сизько // Вісник Харків. нац. техн. ун-ту сіл. госп-ва ім. П. Василенка. Техн. науки. Харків: ХНТУСГ, 2019. Вип. 199 : Механізація с.-г. вир-ва. С. 205-212.

23. Шевців Л.Ю. Концептуальні основи формування ефективної системи управління витратами машинобудівних підприємств / Л.Ю. Шевців // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2016. № 1 (23). С. 72-81. ISSN: 2226-2172.

24. Григор'єв, М. М. Логістика: короткий курс лекцій / М. Н. Григор'єв, С. А. Уваров. 2012. 207 с.

25. Рогатюк О. В. Методи управління витратами на вітчизняних підприємствах. Колективна монографія «Економіка и менеджмент – 2013:

перспективы интеграции и инновационного развития». 2013.

26. Артамонова Н. Сучасні методи оперативного та стратегічного управління витратами. Зарубіжний досвід та українські реалі / Н. Артамонова, Є. Артамонов // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. 2015. № 12. С. 5-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2015_12_3 (дата звернення 17.09.2021).

27. Харченко М.В. Концептуальні основи управління витратами аеропорту/ N52 Матеріали тридцять першої міжнародної конференції «Нові технології в машинобудуванні. Харків: ТОВ «Планета-Прінт», 2021.81 с. ISBN 978-617-7897-62-9.

28. Матвієнко-Біляєва Г.Л. Бюджетування логістичних витрат підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. Економіка та управління підприємствами. Випуск 9. 2016.

29. Медвідь Любов, Хариневич-Яворська Діана. Роль бюджетування в управлінні торговельним підприємством. Проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах економічної інтеграції. Економічний дискурс. Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 3. 2014.

30. Логістика : навч. посіб. / О.М. Тридід, Г.М. Азаренкова, С.В. Мішина, І.І. Борисенко. К. : Знання, 2008. 566 с.

31. Гаджинський А.М. Логістика. Підручник для бакалаврів. 21-е видання. М: «Видавницька-торгова корпорація «Дашков і К», 2013. 420с.

32. Костенко О.М. Управлінський облік - інформаційна система прийняття рішень/О. М. Костенко // Агросвіт, 2013,N № 1.-С.26-30.

33. Шевців Л. Ю. Організація управлінського обліку логістичних витрат. Збірник наукових праць «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 11 (41). Ч. 3. Луцьк : Луцький НТУ, 2014.

34. Сидоренко Р. В. Оподаткування діяльності сільськогосподарських підприємств: сучасний стан та перспективи / Р. В. Сидоренко // Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 12(2). С. 173-176. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_12\(2\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_12(2)_34) (дата звернення 22.09.2021).

35. Костюк Б. В. Стимулюючий вплив податкового аудиту на рівень податкової дисципліни. Ефективна економіка. 2018. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6196> (дата звернення: 24.11.2021).

36. Податковий Кодекс України: від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 24.11.2021).

37. Бурковська А. В. Сучасні особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств України / А. В. Бурковська, В. К. Шкапоєд // Modern economics. 2017. № 6. С. 24-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2017_6_5. (дата звернення: 26.11.2021).

38. Подаков Є.С. Сучасні аспекти оподаткування діяльності аграрних підприємств у 2019 році. Приазовський економічний вісник. 2019. № 2(13). С. 75-79.

39. Береженна О. Податкове регулювання агропромислового комплексу в Україні [Електронний ресурс] / Ольга Береженна, Тетяна Кулаківська // Підприємництво, госп-во і право. 2020.

40. Валентина Ясишена, Віктор Пилявець. Методичні підходи щодо побудови системи внутрішнього контролю за розрахунково-платіжною дисципліною підприємства. Прикладна економіка – від теорії до практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [Тернопіль, 27 жовтня 2017 р.]. –Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2017. 288 с.

41. Мулик Т. О., Федоришина Л. І. Організація аналітичної роботи в сільськогосподарських підприємствах: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 236 с.

42. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посіб. / В. М. Варенко. – К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.

43. Подоляничук О.А. Сутність обліково-аналітичної інформації та її роль у системі контролю сільськогосподарського підприємства. Економіка АПК. 2010. №3. С.54-57.

44. ТОВ «Минерал-Трейд». URL: <https://mltd.com.ua/> (дата звернення: 30.11.2021).

45. Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки». URL: <http://www.iae.org.ua/> (дата звернення: 30.11.2021).

46. Менеджмент у сфері послуг: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ О.Б. Моргулець - К. : Центр учб. л-ри, 2012. - Бібліогр.: с. 383. - 383 с., ISBN 978-611-01-0304-6.

47. Кадирус І. Г. Конкурентоспроможність підприємства та фактори, що на неї впливають / І. Г. Кадирус. // Ефективна економіка. 2014. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_5_104 (дата звернення: 30.11.2021).

48. Оптимізування логістичних витрат у сфері управління хімічним підприємством / С. М. Нікшич, Є. В. Крикавський, М. М. Мамчин, Р. Л. Сопільник // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2009. № 649 : Логістика. С. 288–296. Бібліографія: 7 назв.

49. Штань М.В. Макроекономічні чинники конкурентоспроможності національної економіки. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за загальною редакцією професора О.Г. Янкового. Одеса, Атлант, 2017. 514 с.

50. Новікова Н. Конкурентоспроможність у системі економічного потенціалу підприємства / Н. Новікова, Т. Зубко // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2017. № 3. С. 64–81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2017_3_7 (дата звернення: 02.12.2021).

51. Іващенко А. І. Фінансова стратегія підприємства: розробка та реалізація в умовах девелоперської компанії / А. І. Іващенко, К. Ф. Юсупова // Економіка та держава. 2018. № 1. С. 45-49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2018_1_10 (дата звернення: 02.12.2021).

52. Танклевська Н. С. Основи формування стратегії фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств / Н. С. Танклевська, А. О. Ковальова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 7(3). С. 123-127. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_7\(3\)_33](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_7(3)_33) (дата звернення: 04.12.2021).

53. Харченко М.В. Ідентифікація факторів впливу на поведінку логістичних витрат аеропорту. Проблеми системного підходу в економіці: Збірник наукових праць. К., 2017. Вип. 1 (57). С. 107-113. (0,25 друк. арк.).

54. Довгань Ю. В. Аналіз фінансового стану як ключовий етап оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства / Ю. В. Довгань // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 3. С. 76-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_3_8 (дата звернення: 04.12.2021).

55. Кузьмін О. Є. Технологія вибору виробничих стратегій для машинобудівних підприємств / О. Є. Кузьмін, Н. Я. Петришин // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: зб.наук. праць. Львів : НУ "Львівська політехніка", 2009. № 647. 652 с.

56. Коленда Н. В. Виробнича стратегія підприємства: класифікація та види / Н. В. Коленда // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 23(1). С. 103-107. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2017_23\(1\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2017_23(1)_24) (дата звернення: 08.12.2021).

57. Ковальчук В. В. Маркетингова стратегія підприємства: суть поняття, особливості формування в сучасних умовах господарювання / В. В. Ковальчук // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 9. С. 156-165.

58. Шульга Л.В. Сучасні маркетингові стратегії управління підприємством / Л.В. Шульга, І.О. Терещенко, А.В. Шарлай // Ефективна економіка (електронне видання). № 9. 2020. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2020/65.pdf (дата звернення: 08.12.2021).

59. Левченко К.А. Маркетингова стратегія підприємства на ринку промислових товарів України: порядок формування та стратегічні ризики / К.А. Левченко // «Економіка та держава». Київ. 2018. № 3. С. 113-117.

60. Тюріна Н. М. Логістика [Текст]: Навч. посіб. / Н. М.Тюріна, І. В. Гой, І. В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. 392 с.

61. Кулакова В. Аутсорсинг логістичних бізнес-функцій комерційних

підприємств / В. Кулакова, В. Г. Щербак // Матеріали II Всеукраїнської наукової інтернет-конференції «Освітньо-інноваційна інтерактивна платформа «Підприємницькі ініціативи» : 7 грудня 2017 р., Київ. Київ : КНУТД, 2017. С. 427-435.

62. Зеленський М. В. Обґрунтування етапів процедури вибору аутсорсера логістичних функцій машинобудівного підприємства // Бізнес Інформ. 2014. №12. С. 364–370.

63. Волонтир Л. О. Інформаційна логістика бізнес-структур малих підприємств / Л. О. Волонтир // Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 34. С. 198-202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_34_44 (дата звернення: 10.12.2021).

64. Качуровський В. Є. Інформаційна логістика / В. Є. Качуровський // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2010. № 690: Логістика. С. 53-59. Бібліографія: 3 назви.

65. Пустова І. В. Методи управління витратами в сучасних умовах: ефективність застосування, переваги та недоліки / І. В. Пустова // Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 11. С. 39-42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_11_12 (дата звернення: 10.12.2021).

66. SAP. URL: <https://www.sap.com/ukraine/products.html> (дата звернення: 10.12.2021).

67. Шевців Л. Ю. Організація управлінського обліку логістичних витрат / Л. Ю. Шевців // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. 2014. Вип. 11(3). С. 187-196. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11\(3\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11(3)_20) (дата звернення: 10.12.2021).

68. Бойко Н. І. Інформаційна логістика підприємства / Н. І. Бойко // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2007. № 580 : Логістика. С. 3–9. Бібліографія: 11 назв.

69. Марченко В.М. Логістика: Підручник/ В.М. Марченко, В.В. Шутюк. – К.: Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с.

70. Зось-Кіор М. В. Управління інформаційними логістичними потоками

на підприємстві / М. В. Зось-Кіор, Ю. Г. Радочин // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2015. Вип. 13. С. 247-250. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2015_13_56 (дата звернення: 10.12.2021).

71. Жарська І.О. Логістика: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2019. 209 с.

72. Апопій В.В. Організація торгівлі: підручник / В.В. Апопій, І.П. Міщук.; за ред. В.В. Апопія. К.: Центр учбової літератури, 2009. 632 с.

73. Вороная Наталія, Чернишова Наталія, Амброзьяк Наталя. Договір поставки (Ч. 1). Податки & Бухоблік. Червень, 2017/№ 50. URL: <https://i.factor.ua/journals/nibu/2017/june/issue-50/article-28354.html> (дата звернення: 10.12.2021).

74. Федорова В.О. Логістика: навчальний посібник / В.О. Федорова, В.В. Блага. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. 153 с.

75. Редченко К. І., Чік М. Ю. Зведений облік витрат як складова формування результату діяльності підприємства. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. N 61, 2020.

76. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.

77. Столяр Л. Г. Окремі аспекти первинного обліку витрат виробництва / Л. Г. Столяр // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України лютий. 2014. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Economica/article/viewFile/4924/48> (дата звернення: 10.12.2021).

78. Онищенко Віктор. Відомість нарахування заробітної плати – ЗРАЗОК. Бухгалтерія для бюджету та ОМС 2021. URL: <https://www.budgetnyk.com.ua/article/263-vdomst-narahuvannya-zarobtno-plati---zrazok> (дата звернення: 10.12.2021).

79. Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядку його складання: Закон України від 28.09.2015 № 841. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.12.2021).

80. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. 670 с.74.

81. Назаренко Т. П., Франчук І. Б., Вітер С. А. Методичні аспекти обліку та управління витратами на виробництво продукції. Економіка та держава. 2021. № 7. С. 83–89. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.7.83.

82. Інформаційна логістика підприємства / Н. І. Бойко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». № 580. Логістика. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. С. 3-9.

83. Станкевич Г. Особливості системи внутрішнього контролю підприємства та роботи внутрішнього аудитора. Аудитор України. Методика та практика аудиту. 2014. № 9 (226). С. 32—37.

84. Коваленко В.М. Вдосконалення планування накладних витрат через впровадження процесно-орієнтованого управління витратами / В.М. Коваленко, Д.М. Коркуна // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2007. – № 605: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. С. 15-19

85. Миколайчук І. П. Удосконалення процесу бюджетування в системі фінансового управління підприємствами споживчої кооперації. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2016. № 5 (77). Фінанси, банківська справа та страхування.

86. Колісник М. В., Балик У. О. Бюджетування як шлях до ефективного управління. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв. 2015. № 7. С. 372–375.

87. Oracle Financial Analyzer. URL: https://docs.oracle.com/cd/B25284_02/current/acrobat/ofaug.pdf (дата звернення: 10.12.2021).

88. Короленко С. М. Організація системи бюджетування на підприємстві / С. М. Короленко // Вісник Приазовського державного технічного університету : зб. наукових праць / ПДТУ. Маріуполь, 2016. Вип. 32, Т. 1. С. 291–296. (Серія : Економічні науки).

89. Дерій В., Лукановська І. Облік витрат у системі управління логістичною діяльністю підприємства. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С. 24-30.

90. Єгоращенко І. В. Управління витратами за допомогою оптимізації логістичної системи агропромислового підприємства / І. В. Єгоращенко // Проблеми системного підходу в економіці. 2018. Вип. 3(2). С. 39-44. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_3\(2\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_3(2)_9) (дата звернення: 10.12.2021).

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого
підприємства

Коди		
2021	01	01
36056959		
4810137200		
240		
46.75		

Підприємство: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МИНЕРАЛ-ТРЕЙД"** Дата (рік, місяць, число) **36056959**
 Територія: **Миколаївська** за ЄДРПОУ **4810137200**
 Організаційно-правова форма господарювання: **Товариство з обмеженою відповідальністю** за КОАТУУ **240**
 Вид економічної діяльності: **Оптова торгівля хімічними продуктами** за КОПФГ **46.75**
 Середня кількість працівників, осіб: **3**
 Одиниця виміру: **тис. грн. з одним десятковим знаком**
 Адреса, телефон: **проспект Героїв України, буд. 113/Б, оф. 3, м. МИКОЛАЇВ, 54025**

1. **Баланс на 31 грудня 2020 р.**

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801008	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	54,9	54,9
Основні засоби :	1010	27,5	18,0
первісна вартість	1011	73,0	73,0
знос	1012	(45,5)	(55,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	82,4	72,9
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	6 018,6	4 175,7
у тому числі готова продукція	1103	6 018,0	4 169,7
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	26,3	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	49,3	82,9
у тому числі з податку на прибуток	1136	49,2	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	471,0	3 633,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	41,0	103,4
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	0,1	-
Усього за розділом II	1195	6 806,3	7 995,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	6 888,7	8 088,3

Продовження додатку А



Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	200,0	200,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 380,6	7 262,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	6 580,6	7 462,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	7,8	-
розрахунками з бюджетом	1620	15,6	0,2
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	0,2
розрахунками зі страхування	1625	0,6	-
розрахунками з оплати праці	1630	3,4	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	80,7	605,4
Усього за розділом III	1695	108,1	605,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	6 688,7	8 068,3

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	43 868,9	48 335,8
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	43 868,9	48 335,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(40 712,2)	(45 752,4)
Інші операційні витрати	2180	(2 049,9)	(1 970,9)
Інші витрати	2270	(31,0)	(88,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(42 793,1)	(47 811,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	1 075,8	524,5
Податок на прибуток	2300	(193,7)	(94,4)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	882,1	430,1

Кавієник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Агеєнко Сергій Михайлович

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого
підприємства

Підприємство: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МИНЕРАЛ-ТРЕЙД"** Дата (рік, місяць, число): **2019, 12, 31**
 Територія: **Миколаївська** за ЄДРПОУ: **36056959**
 Організаційно-правова форма господарювання: **Товариство з обмеженою відповідальністю** за КОАТУУ: **4810137200**
 Вид економічної діяльності: **Оптова торгівля хімічними продуктами** за КОПФГ: **240**
 Середня кількість працівників, осіб: **3** за КВЕД: **46.75**
 Одиниця виміру: **тис. грн. з одним десятковим знаком**
 Адреса, телефон: **проспект Героїв України, буд. 113/Б, оф. 3, м. МИКОЛАЇВ, 54025** 0958209881

Коди		
2020	01	01
		36056959
		4810137200
		240
		46.75

1. **Баланс на 31 грудня 2019р.**

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801008	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	54,9	54,9
Основні засоби :	1010	20,5	27,5
первісна вартість	1011	58,6	73,0
знос	1012	(38,1)	(45,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	75,4	82,4
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	6 189,5	6 018,6
у тому числі готова продукція	1103	6 188,4	6 018,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	118,3	28,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	86,4	49,3
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	49,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 032,7	471,0
Поточні фінансові інвестиції	1180	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	17,8	41,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	253,4	0,1
Усього за розділом II	1195	8 678,1	6 606,3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	8 753,5	6 688,7

Продовження додатку Б



Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	200,0	200,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 950,5	6 380,6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	6 150,5	6 580,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1800	624,9	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1810	-	-
товари, роботи, послуги	1815	64,6	7,8
розрахунками з бюджетом	1820	48,1	15,6
у тому числі з податку на прибуток	1821	47,2	-
розрахунками зі страхування	1825	0,7	0,6
розрахунками з оплати праці	1830	3,8	3,4
Доходи майбутніх періодів	1865	-	-
Інші поточні зобов'язання	1890	1 860,9	80,7
Усього за розділом III	1695	2 803,0	108,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	8 753,5	6 688,7

2. Звіт про фінансові
результати за
Рік 2019 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	48 335,8	45 346,8
Інші операційні доходи	2120	-	26,1
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	48 335,8	45 372,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(45 752,4)	(41 267,0)
Інші операційні витрати	2180	(1 970,9)	(1 445,3)
Інші витрати	2270	(88,0)	(44,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(47 811,3)	(42 756,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	524,5	2 616,6
Податок на прибуток	2300	(94,4)	(471,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	430,1	2 145,6

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Агеєнко Сергій Михайлович

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

Додаток В

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МИНЕРАЛ-ТРЕЙД"	за ЄДРПОУ	2019	01	01
Територія МИКОЛАЇВСЬКА	за КОАТУУ	36056959		
Організаційно-правова форма господарювання товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	4810137200		
Вид економічної діяльності Оптова торгівля хімічними продуктами	за КВЕД	240		
Середня кількість працівників, осіб 4		46.75		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса , телефон 54025, Миколаївська обл., місто Миколаїв, ПРОСПЕКТ ГЕРОІВ УКРАЇНИ, будинок 113Б, офіс 3		0958209981		



Баланс на 31 грудня 2018 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	54,9	54,9
Основні засоби	1010	27,1	20,5
первісна вартість	1011	58,6	58,6
знос	1012	(31,5)	(38,1)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	82,0	75,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4 018,1	6 189,5
у тому числі готова продукція	1103	4 017,0	6 188,4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15,0	118,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	31,6	66,4
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	32,2	2 032,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	46,5	17,8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	43,3	253,4
Усього за розділом II	1195	4 186,7	8 678,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 268,7	8 753,5

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	200,0	200,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 824,1	5 950,5
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	4 024,1	6 150,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	100,0	624,9
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	31,8	64,6
розрахунками з бюджетом	1620	33,3	48,1
у тому числі з податку на прибуток	1621	29,5	47,2
розрахунками зі страхування	1625	5,7	0,7
розрахунками з оплати праці	1630	3,0	3,8
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	70,8	1 860,9
Усього за розділом III	1695	244,6	2 803,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	4 268,7	8 753,5

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	45 346,8	38 102,1
Інші операційні доходи	2120	26,1	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	45 372,9	38 102,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(41 267,0)	(35 506,1)
Інші операційні витрати	2180	(1 445,3)	(1 364,4)
Інші витрати	2270	(44,0)	(41,8)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(42 756,3)	(36 912,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	2 616,6	1 189,8
Податок на прибуток	2300	(471,0)	(214,2)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	2 145,6	975,6

Керівник

Головний бухгалтер

_____ (підпис)
_____ (підпис)

Агеєнко Сергій Михайлович

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

Додаток Г

МИНЕРАЛ-ТРЕИД ТОВ						
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 92 за 2020 г.						
Виведені дані:	БО (дані)		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
Рахунок	Сальдо на початок періоду		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Підрозділи	Дебет	Кредит				
Статті витрат						
92			566995,4	566995,4		
<...>				566995,4		
<...>				566995,4		
Адміністрація			566995,4			
<...>			49060			
Амортизація ОЗ загальногосподарського використання			9490,68			
Винагорода за консультаційні, інформаційні, аудиторські й інші послуги			4800			
Витрати на врегулювання спорів у судах			19146,63			
Витрати на оплату послуг зв'язки			3500,04			
Витрати на оплату праці апарату управління підприємством (адміністративні)			222999,99			
Витрати на службові відрядження й утримання апарату управління підприємством			19900			
Витрати на утримання ОЗ, інших необоротних матеріальних активів загальногосподарського використання			14880			
Внески на соціальні заходи апарату управління підприємством (адміністративні)			5718,84			
Загальні корпоративні витрати			108000			
Інші витрати загальногосподарського призначення			85938,36			
Плата за розрахунково-касове обслуговування й інші послуги банків			23560,86			
Итого			566995,4	566995,4		

Додаток Д

МИНЕРАЛ-ТРЕЙД ТОВ						
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 92 за 2019 г.						
Виведені дані:	БО (дані)		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
Рахунок	Сальдо на початок періоду		Дебет	Кредит	Сальдо на кінець періоду	
Підрозділи	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Статті витрат						
92			524967,61	524967,61		
<...>				524967,61		
<...>				524967,61		
Адміністрація			524967,61			
<...>			46581,72			
Амортизація ОЗ			7333,65			
загальногосподарського використання						
Винагорода за консультаційні, інформаційні, аудиторські й інші послуги			650			
Витрати на оплату послуг зв'язки			3500,04			
Витрати на оплату праці апарату управління підприємством (адміністративні)			211735,08			
Витрати на службові відрядження й утримання апарату управління підприємством			19556,5			
Витрати на утримання ОЗ, інших необоротних матеріальних активів загальногосподарського використання			15667			
Внески на соціальні заходи апарату управління підприємством (адміністративні)			2927,77			
Загальні корпоративні витрати			96495			
Інші витрати загальногосподарського призначення			84887,29			
Плата за розрахунково-касове обслуговування й інші послуги банків			35633,56			
Итого			524967,61	524967,61		

Додаток Ж

Минерал-Трейд						
Оборотно-сальдовая ведомость по счету 92 за 2018 г.						
Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)						
Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Подразделения						
Статьи затрат						
92			420 381,97	420 381,97		
<...>				420 381,97		
<...>				420 381,97		
Административная			420 381,97			
Амортизация ОС общехозяйственного использования			6 614,64			
Вознаграждение за консультационные, информационные, аудиторские и другие услуги			8 896,00			
Другие затраты общехозяйственного			76 058,28			
ЕСВ ФОТ (работники)			47 704,90			
Затраты на оплату труда (административные)			216 840,44			
Затраты на оплату услуг связи			3 671,67			
Затраты на служебные командировки и содержание аппарата			14 406,67			
Затраты на страхование (административные)			7 630,18			
Общие корпоративные затраты			3 808,13			
Плата за расчетно-кассовое обслуживание и другие услуги банков			34 751,06			
Total			420 381,97	420 381,97		

Додаток II

МИНЕРАЛ-ТРЕЙД ТОВ						
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 93 за 2020 г.						
Виведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)						
Рахунок Статті витрат	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
93			1487981,13	1487981,13		
<...>				1487981,13		
Витрати на транспортування продукції (товарів), транспортно-експедиційні послуги			1389808,02			
Витрати по операціях оренди/лізингу			97291,11			
Інші витрати господарської діяльності			882			
Ітого			1487981,13	1487981,13		

Додаток К

МИНЕРАЛ-ТРЕЙД ТОВ						
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 93 за 2019 г.						
Виведені дані:	БО (дані)					
Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
Статті витрат	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
93			1440575,85	1440575,85		
<...>				1440575,85		
Витрати на транспортування продукції (товарів), транспортно-експедиційні послуги			1326740,9			
Витрати по операціях оренди/лізингу			100045,15			
Інші витрати господарської діяльності			2290			
Інші витрати, пов'язані зі збутом товарів, виконанням робіт, наданням послуг			11499,8			
Итого			1440575,85	1440575,85		

Минерал-Трейд

Оборотно-сальдовая ведомость по счету 93 за 2018 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Счет Статьи затрат	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
93			967 622,39	967 622,39		
<->				967 622,39		
Другие затраты, связанные со сбытом товаров, выполнением работ, оказанием услуг			40 559,82			
Другие расходы хозяйственной деятельности			5 232,50			
Затраты на рекламу и исследование рынка (маркетинг) кроме приобретений у нерезидента			7 080,00			
Затраты на транспортировку, перевалку, транспортно- экспедиционные и другие услуги, связанные с транс			914 750,07			
Total			967 622,39	967 622,39		

МИНЕРАЛ-ТРЕЙД ТОВ							
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 281 за 2020 г.							
Рахунок Податк. призн. Номенклатура Партії	Показ- ники	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
	БО						
	Кіл.						
281	БО	6017998,97		38863954,75	40712244,59	4169709,13	
	Кіл.	954,6		5651,7	6023,05	583,25	
Опод. ПДВ	БО	6017998,97		38863954,75	40712244,59	4169709,13	
	Кіл.	954,6		5651,7	6023,05	583,25	
Аміачна селітра	БО	4299859,75		6587124,49	9829648,42	1057335,82	
	Кіл.	764,35		1213	1799,9	177,45	
Амонію нітрат (селітра аміачна) марки Б	БО			1295375,02	835143,84	460231,18	
	Кіл.			221	145,05	75,95	
Амофос NP 10:46	БО			1930374	1930374		
	Кіл.			203,8	203,8		
Добриво азотно-фосфорно-калійне комплексне марки 16:16:16:6 (S) 3105 20 1000	БО	1074410,25		13571445,9	13097057,4	1548798,75	
	Кіл.	124,35		1514	1473,05	165,3	
Добриво азотно-фосфорно-калійне марки 10-20-20-6(S) (Мішок)	БО			1147652,1	1147652,1		
	Кіл.			126	126		
Добриво гранульоване сульфат амонію	БО			287208,47	233041,76	54166,71	
	Кіл.			63	50	13	
Добриво мінеральне суперфосфат гранульований амонізований марки 12-24-12	БО			463680	28980	434700	
	Кіл.			64	4	60	
Добриво складне мінеральне NP 12-24	БО			2065944,5	2065944,5		
	Кіл.			325	325		
Карбамід 3102	БО	80850		2609335,07	2527468,4	162716,67	
	Кіл.	11,55		396,4	387,95	20	
Карбамід марки Б	БО			522000	375635	146365	
	Кіл.			72	51,95	20,05	
Нітроамфоска (азофоска) марка NPK 13-13-24	БО	495209,97			495209,97		
	Кіл.	47,35			47,35		
Нітроамфоска NPK 16:16:16 3105 20 1000	БО	67669			67669		
	Кіл.	7			7		
Селітра аміачна (нітрат амонію)	БО			6688340,5	6382945,5	305395	
	Кіл.			1198	1146,5	51,5	
Сульфамфос NP 18-20+(S)	БО			453344	453344		
	Кіл.			64	64		
Суперфосфат амонізований марки 12-24-12 (S)	БО			390000	390000		
	Кіл.			65	65		
Суперфосфат амонізований марки 16-20-16 (S)	БО			429526,7	429526,7		
	Кіл.			63,5	63,5		
Суперфосфат подвійний амонізований NP 12-24+12 (S)	БО			422604	422604		
	Кіл.			63	63		
Итого	БО	6017998,97		38863954,75	40712244,59	4169709,13	
	Кіл.	954,6		5651,7	6023,05	583,25	

МИНЕРАЛ-ТРЕЙД ТОВ							
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 281 за 2019 г.							
Рахунок Податк. призн. Номенклатура Партії	Показ- ники	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
281	БО	6188378,28		45581992,55	45752371,86	6017998,97	
	Кін.						
	Кін.	700,55		5337,335	5083,285	954,6	
Опод. ПДВ	БО	6188378,28		45581992,55	45752371,86	6017998,97	
	Кін.	700,55		5337,335	5083,285	954,6	
Азотно-фосфорно-калійне добриво NPK 16:16:16	БО			720570	720570		
	Кін.			64	64		
Азофоска (нітроамофоска) марки: NPK (MOP) 16:16:16 3105 20 1000	БО	314171,5		742560,75	1056732,25		
	Кін.	29		69	98		
Аміачна селітра	БО	319175,4		9861516	5880831,65	4299859,75	
	Кін.	36,2		1833	904,85	784,35	
Аміачна селітра 3102 30 9000	БО	2738184,25		1274066	4012250,25		
	Кін.	356,1		172	528,1		
Амонію сульфат коксохімічного виробництва сорт 1ТУ У 24.1-00190443-067:2007 СК:1	БО			1102626	1102626		
	Кін.			189	189		
Амонію нітрат (селітра аміачна) марки Б	БО			699583,5	699583,5		
	Кін.			75	75		
Амофос NP 10:46	БО			1592245,2	1592245,2		
	Кін.			139,8	139,8		
Добриво азотно-фосфорне сірковмісне NP+S=16:20+12 3105 59 0000	БО	76709,5		582887	659596,5		
	Кін.	7		60	67		
Добриво азотно-фосфорно-калійне комплексне марки 16:16:16:6 (S) 3105 20 1000	БО	2217		11093758,5	10021565,25	1074410,25	
	Кін.	0,2		1073	948,85	124,35	
Добриво азотно-фосфорно-калійне комплексне марки 8-19-29-3(S)	БО			4517500,01	4517500,01		
	Кін.			390	390		
Добриво гранульоване сульфат амонію	БО			136660	136660		
	Кін.			20	20		
Добриво складне азотно-фосфорне марки 20:20 3105 59 0000	БО	21667			21667		
	Кін.	2			2		
Карбамід 3102	БО	216245,83		3461783,33	3617179,16	80850	
	Кін.	22,4		405,2	416,05	11,55	
Карбамід 3102 10 1000	БО	1008085,5		653250	1661315,5		
	Кін.	106,25		67	173,25		
Карбамід гранульований	БО			286833,33	286833,33		
	Кін.			31	31		
Нітроамофоска (азофоска) 16:16:16 3105 20 1000	БО	682500			682500		
	Кін.	63			63		
Нітроамофоска (азофоска) марка NPK 13-13-24	БО			706894,6	211784,63	495209,97	
	Кін.			67,6	20,25	47,35	
Нітроамофоска NPK 16:16:16 3105 20 1000	БО	758050,8		5726530	6416911,8	67669	
	Кін.	69,9		589,5	652,4	7	
Сульфат амонію гранульований	БО	51391,5			51391,5		
	Кін.	8,5			8,5		
Сульфат амонію кристалічний	БО			568134,84	568134,84		
	Кін.			99,735	99,735		
Сулерфосфат амонізований марки 12-24-12 (S)	БО			1834487,49	1834487,49		
	Кін.			192,5	192,5		
Итого	БО	6188378,28		45581992,55	45752371,86	6017998,97	
	Кін.	700,55		5337,335	5083,285	954,6	

Додаток П

Минерал-Трейд							
Оборотно-сальдовая ведомость по счету 281 за 2018 г.							
Счет Налоговое назначение Склады Номенклатура Партии	Показатели	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
281	БУ	4 017 027,25		43 438 314,92	41 266 963,89	6 188 378,28	
	Коп.	545,700		5 197,105	5 042,255	700,550	
Обл. НДС	БУ	4 017 027,25		43 438 314,92	41 266 963,89	6 188 378,28	
	Коп.	545,700		5 197,105	5 042,255	700,550	
Склад	БУ	4 017 027,25		43 438 314,92	41 266 963,89	6 188 378,28	
	Коп.	545,700		5 197,105	5 042,255	700,550	
Азофоска (нітроамофоска) марки НРК (МОР) 16:16:16	БУ			1 408 388,00	1 094 216,50	314 171,50	
	Коп.			127,000	98,000	29,000	
Аміачна селітра	БУ	413 418,00		10 891 389,50	10 985 632,10	319 175,40	
	Коп.	56,100		1 407,050	1 426,950	36,200	
Аміачна селітра 3102 30 9000	БУ	2 110 162,67		5 270 445,00	4 642 423,42	2 738 184,25	
	Коп.	294,100		689,000	627,000	356,100	
Аммонію сульфат кассидімічного виробництва серії ПТУ У 24.1-00190443- 067-2007 С.К.1	БУ			1 108 480,00	1 108 480,00		
	Коп.			190,000	190,000		
Аммофос НР 10:46	БУ			1 412 545,20	1 412 545,20		
	Коп.			135,600	135,600		
Добриво азотно-фосфорне сірчавісне NP+S=16:20+12 (Код УКТВЄД 3105590000)	БУ			131 709,50	55 000,00	78 709,50	
	Коп.			12,000	5,000	7,000	
Добриво азотно-фосфорне сірчавісне NP+S=20:20+14	БУ	6 180,00		382 377,50	388 557,50		
	Коп.	0,800		46,000	46,000		
Добриво азотно-фосфорно- калійне 15:15:15 3105 20 10 00	БУ			78 500,00	78 500,00		
	Коп.			10,000	10,000		
Добриво азотно-фосфорно- калійне Діамофоска 10:26:26	БУ			719 646,40	719 646,40		
	Коп.			64,800	64,800		
Добриво азотно-фосфорно- калійне комплексне марки 16:16:16-6 (S) 3105201000	БУ			4 535 415,50	4 533 198,50	2 217,00	
	Коп.			442,000	441,800	0,200	
Добриво азотно-фосфорно- калійне марки 16:16:16 3105 20 10 00	БУ			690 375,00	690 375,00		
	Коп.			63,000	63,000		
Добриво гранульоване сульфат амонію	БУ			791 910,00	791 910,00		
	Коп.			137,000	137,000		
Добриво змішане сухе марки НРК 33:1:1	БУ			563 666,66	563 666,66		
	Коп.			78,000	78,000		
Добриво складне азотно- фосфорне марки 20:20 3105 59 00 00	БУ			21 667,00		21 667,00	
	Коп.			2,000		2,000	
Добриво складне мінеральне НР 12:24	БУ			1 544 000,00	1 544 000,00		
	Коп.			192,000	192,000		
Карбамід	БУ	553 058,25		2 225 881,66	2 562 694,08	216 245,83	
	Коп.	69,250		259,300	306,150	22,400	
Карбамід 3102 10 10 00	БУ	252 720,83		2 089 474,50	1 334 129,83	1 008 065,50	
	Коп.	34,700		232,955	161,405	108,250	
Нітроамофоска (азофоска) 16:16:16 3105 20 10 00	БУ	681 487,50		6 477 775,00	6 476 762,50	682 500,00	
	Коп.	90,750		792,400	820,150	63,000	
Нітроамофоска (азофоска) марка НРК 16-16-8	БУ			580 689,00	580 689,00		
	Коп.			67,000	67,000		
Нітроамофоска НРК 16:16:16 3105 20 10 00	БУ			2 227 503,50	1 469 452,70	758 050,80	
	Коп.			203,000	133,100	69,900	
Сульфат амонію гранульований	БУ			288 496,00	237 104,50	51 391,50	
	Коп.			47,000	38,500	8,500	
Total	БУ	4 017 027,25		43 438 314,92	41 266 963,89	6 188 378,28	
	Коп.	545,700		5 197,105	5 042,255	700,550	

Постачальник ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЕМ ГРУП УКРАЇНА"
ЄДРПОУ 39836678, ІПН 398366726594
Р/р UA78 306500 00000 26007300010203 в АТ "АБ "РАДАБАНК"
тел. (067) 770 16 16, (093) 770 16 16, (050) 770 16 16
Є платником податку на прибуток на загальних підставах
Адреса вул.Соборна,б.5,смт.Іпаріонове,Синельниківський р-н,Дніпропетровська обл,52520

Одержувач Товариство з обмеженою відповідальністю "Мінерал-Трейд"
ЄДРПОУ 36056959

Платник Товариство з обмеженою відповідальністю "Мінерал-Трейд"
Замовлення Договір № 2607/21 від 26.07.21 Специфікація №3 від 19.11.21р. СРТ ст.Херсон 417804

Рахунок-фактура № СФ-273
від 19 Листопада 2021 р.

№	Назва	Од.	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Селітра аміачна марки "Б" ГОСТ 2-2013 у мішках 50 кг	т.	67,000	19 055,00	1 276 685,00
Разом без ПДВ:					1 276 685,00
ПДВ:					255 337,00
Всього з ПДВ:					1 532 022,00

Всього на суму:
Один мільйон п'ятсот вісімнадцять тисяч п'ятсот п'ятдесят п'ять гривень 00 копійок
ПДВ: 253092.50 грн.

Виписав(ла)  Новічук В. Ю.
Рахунок дійсний до сплати по 22.11.2021

Видаткова накладна № 23435 від 03 листопада 2021 р.**Постачальник:** ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТОРГОВИЙ ДІМ "УКРРОСХИМ"п/р UA83334851000000002600713840 у банку АТ "ПУМБ",
вул. Ковпака, буд. 4, м. Суми, Сумська обл., 40020, Україна, тел.: (0542) 660433,
код за ЄДРПОУ 14013532, ІПН 140135318198, № свід. 200050786**Покупець:** ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МИНЕРАЛ-ТРЕЙД"54025, м. Миколаїв, проспект Героїв України, 113 Б, оф. 3,
код за ЄДРПОУ 36056959, тел.: +38 (0512) 42-13-03

Договір: № 678 від 27.01.2021

Замовлення: Замовлення покупця № 13456 від 22 жовтня 2021

№	Товари (роботи, послуги)	Фасовка	Код УКТ ЗЕД	Походження	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Селітра аміачна (нітрат амонію)	біг-бег	3102 30 90 00	Україна	19 т	18 917,00	359 423,00

Разом: 359 423,00
Сума ПДВ: 71 884,60
Всього із ПДВ: 431 307,60

Всього найменувань 1, на суму 431 307,60 грн.

Чотириста тридцять одна тисяча триста сім гривень 60 копійок

У т.ч. ПДВ: Сімдесят одна тисяча вісімсот вісімдесят чотири гривні 60 копійок

Місце складання: м. Суми

Від постачальника

Бухгалтер (з дипломом спеціаліста) Скосер

Вікторія Володимирівна

* Відповідальний за здійснення господарської операції / правильність її оформлення

14013532

№ 8

Україна м. Суми

Отримав(ла)

Агеєнко С.М.

За довіреністю № 68



Додаток Т

Видаткова накладна № 444 від 26 листопада 2021 р.

Постачальник: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МИНЕРАЛ-ТРЕЙД"**
 п/р UA363510050000026006218553900 у банку ПАТ "УКРСИББАНК", м.Київ,
 Україна, 54025, Миколаївська обл., місто Миколаїв, ПРОСПЕКТ ГЕРОІВ УКРАЇНИ, будинок 113Б, офіс 3,
 тел.: 80956630083,
 код за ЄДРПОУ 36056959, ІПН 360569514032

Покупець: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ
 ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО "СНІГУРІВСЬКИЙ КОЛОС"**
 Україна, 57261, Миколаївська обл., Вітовський район, село Шевченко, ВУЛИЦЯ ПОГРАНІЧНА, будинок
 2-А

Договір: Договір №12 від 20.01.2021

Розр. док.: Рахунок на оплату покупцю № 451 від 26 листопада 2021

Склад: Оптовий склад

№	Товар	Кіл-сть	Од.	Ціна з ПДВ	Сума з ПДВ
1	Добриво азотно-фосфорно-калійне комплексне марки 10-20-20-6(S)	2	т	18 246,00	36 492,00
2	Карбамід марки Б	5	т	17 148,00	85 740,00

Всього: 122 232,00
 У тому числі ПДВ: 20 372,00

Всього найменувань 2, на суму 122 232,00 грн.

Сто двадцять дві тисячі двісті тридцять дві гривні 00 копійок
 У т.ч. ПДВ: Двадцять тисяч триста сімдесят дві гривні 00 копійок

Від постачальника

* Відповідаючий за здійснення господарської операції і
 правильність оформлення

Отримав(ла)

За довіреністю

від

